

Dopisy cirkvi v Tesalonice

3/2012

PRŮVODCE STUDIEM BIBLE

Obsah

1. Evangelium přichází do Tesaloniky
2. Budování vztahů
3. Tesalonika v době apoštola Pavla
4. Radost a vděčnost (1Te 1,1–10)
5. Příklad apoštolů (1Te 2,1–12)
6. Opravdoví přátelé (1Te 2,13–3,13)
7. Život v čistotě a svatosti (1Te 4,1–12)
8. Mrtví v Kristu (1Te 4,13–18)
9. Poslední události (1Te 5,1–11)
10. Život v církvi (1Te 5,12–28)
11. Zaslíbení pronásledovaným (2Te 1,1–12)
12. Antikrist (2Te 2,1–12)
13. Věrná církev (2Te 2,13–3,18)

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Dopisy církvi v Tesalonice

Průvodce studiem Bible

Autor: Jon Paulien

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

3. čtvrtletí 2012

Foto: Photos.com

Grafická úprava a sazba Stanislav Staněk

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, spol. s r. o.

pro Církev adventistů sedmého dne

Vytiskly Těšínské papírny, spol. s r. o.

Vydání první, Praha 2012

ISBN 978-80-7172-894-8

ISSN 0409-3208

Úvod

Když Pán sestoupí z nebe...

V padesátých letech 20. století napsal proslulý irský dramatik Samuel Beckett, pozdější nositel Nobelovy ceny za literaturu, slavnou divadelní hru *Čekání na Godota*. Ta vypráví o dvou nešťastných tulácích, kteří čekají u cesty na nějakého Godota, který by snad měl přijít a zachránit je z nesmyslnosti a absurdnosti života.

„Godot se jmenuje?“ ptá se Estragon.

„Myslím,“ odpoví Vladimír.

Jak tam tak Vladimír s Estragonem stojí a utěšují se nadějí, že snad Godot přijde, přechází jim před očima celé procesí lidského utrpení, klopytání a životních pádů. Jsou znuděni nejen vši bolestí života, ale především jeho naprostou nesmyslností. Pro rozptýlení chtějí tedy udělat alespoň něco dobrého a užitečného, třeba pomoci vstát slepému muži, který klopytl.

„Jde se na věc,“ povídá Vladimír. „Za chvíli se všechno rozplyne a budeme nanovo sami, sami uprostřed samoty.“ Když se ale pokouší vstát, sám upadne.

Navzdory dalším a dalším slibům, že Godot přijde, se jim život stále jeví tak bídný a mizerný, že se nakonec oba rozhodnou oběsit. Jelikož nemají žádné lano, odváže si Estragon provaz, který má místo pásku, a příliš volné kalhoty mu spadnou ke kotníkům. Každý uchopí provaz za jeden konec, aby vyzkoušeli jeho pevnost, a táhnou. Provaz se přetrhne, oni zavravorají a málem upadnou. Rozhodnou se tedy najít lepší provaz a zkusit to později znovu.

„Zítřka se oběsíme,“ povídá Vladimír. „Ledaže by přišel Godot.“

„A když přijde?“ ptá se Estragon.

„Budeme spaseni.“

Tajemný Godot ale nikdy nepřijde, což znamená, že spasení nebudou. Něco takového se vlastně ani neočekávalo. Beckett chtěl v této hře poukázat na absurditu a beznaděj lidského života.

Ve srovnání s pohledem na život, který nám nabízí Bible, je to neuvěřitelný kontrast. Zásadní rozdíl je zvláště patrný při čtení dvou dopisů, které apoštol Pavel adresoval křesťanům ve městě Tesalonika.

Křesťané v Tesalonice, podobně jako postavy v Beckettově hře, museli čelit každodenním stresům, tlakům, zápasům, a dokonce i otevřenému nepřátelství a pronásledování. Život jim zkrátka, stejně jako nám, přinášel mnohé těžké chvíle. Mohli kvůli tomu propadnout pocitu marnosti, zoufalství a pesimismu, který výstižně vyjádřil Beckett ve svém dramatu. Tesaloničtí křesťané však měli pevnou naději – naději postavenou na tom, co pro ně udělal Kristus, naději spojenou s úžasným zaslíbením Ježíšova druhého příchodu (jemuž se Beckett posmíval). I když Pavel musel tesalonické křesťany napomínat kvůli některým významným etickým i teologickým problémům, přesto jim (a přeneseně i nám) napsal jedny z nejkrásnějších a nejpovzbudivějších slov, která v Bibli můžeme číst:

„Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živi, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. Těmito slovy se vzájemně potěšujte“ (1Te 4,16–18).

Znáte snad krásnější poselství o naději?

V průběhu tohoto čtvrtletí nahlédneme prostřednictvím dvou Pavlových dopisů do života jednoho z prvokřesťanských městských sborů a jeho členů. Budeme sledovat jejich boje a obtíže, kterým museli čelit, a zvláště jejich vyrovnávání se s bolestivou skutečností, že se Kristus stále ještě nevrátil. Je fascinující, že i když tehdejší křesťané žili v odlišné době a kultuře, přesto se mnohé z Pavlových myšlenek týkají oblastí, které jsou aktuální i dnes. Také my stále čekáme. Ne na tajemného Godota, ale na Pána Ježíše, jehož smrt na kříži při jeho prvním příchodu na tuto zemi je zárukou jeho slavného druhého příchodu.

Evangelium přichází do Tesaloniky

Základní verš

„Proto i my děkujeme Bohu neustále, že jste od nás přijali slovo Boží zvěsti ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží, jímž skutečně jest. Vždyť také projevuje svou sílu ve vás, kteří věříte.“ (1Te 2,13)

Hlavní myšlenka

Naše jistota, že se můžeme spolehnout na Boží zaslíbení, je založena na důvěře v Bibli jako Boží slovo.

Jeden kazatel měl příležitost hovořit s mladou ženou, která byla před nedávnem pokřtěna. Seděli společně venku před modlitebnou na lavičce a k velkému překvapení kazatele mu dívka řekla: „Měla bych být pokřtěna znovu.“

Když se jí zeptal, proč si to myslí, odpověděla mu: „Některé věci o mé minulosti jsem totiž předchozímu kazateli vůbec neřekla.“

Tak začala jejich dlouhá konverzace, při níž kazatel zapáleně mluvil o velikosti Božího odpuštění. Žena jeho slovům dychtivě naslouchala. Když se za ni kazatel pomodlil, spustil se z oblohy liják, který je oba během krátké chvíle promočil až na kůži. Mladé ženě se rozzářily oči a nadšeně zvolala: „Právě jsem byla nově pokřtěna!“

Milostivý Bůh je někdy ochotný poskytnout svým dětem, podobně jako této ženě, velmi konkrétní ujištění o tom, že je jim nablízku a má je rád. Nicméně naše důvěra v Boha bude mít ten nejpevnější základ ve chvíli, kdy bude postavena na jasném učení Božího slova. V této lekci si povšimneme toho, jak naplnění biblických prorocství posilovalo víru nových věřících v Tesalonice.

Útrapy kvůli kázání evangelia

¹Sami víte, bratří, že náš příchod k vám nebyl marný. ²Víte také, jak jsme předtím ve Filipech trpěli a byli pohaněni; a přece nám náš Bůh dal odvahu hlásat vám, přes mnohý těžký zápas, evangelium Boží. (1Te 2,1.2)

Osobní studium

Evangelium je dobrá zpráva o tom, co Bůh v Kristu udělal pro to, aby nám mohlo být odpuštěno, abychom byli opět přijati za Boží děti a aby naše životy mohly být proměněny (Ř 1,16.17). Kvůli hříchu propadl celý svět odsouzení; díky smrti a vzkříšení Ježíše ale dostal také novou příležitost získat znovu věčný život, který Bůh už na počátku zamýšlel pro celé lidstvo. To vše pro nás bylo vykonáno v době, když jsme ještě byli hříšní (Ř 5,8). Toto dílo vykopení bylo vykonáno v osobě Ježíše, bez našeho přičinění, a my k tomu nemůžeme za sebe přidat vůbec nic. Tato dobrá zpráva se pak stává v našem životě realitou ve chvíli, kdy nejen připustíme to, že zasluhujeme odsouzení, ale zároveň přijmeme odpuštění, které nám Bůh v Ježíši nabízí.

Jak je tedy možné, že někteří lidé tuto úžasnou zprávu odmítají nebo proti ní dokonce bojují? Odpověď je snadná: přijetí evangelia totiž od nás vyžaduje pokorné odložení důvěry v sama sebe nebo v to, co nás činí silné v očích druhých – peníze, moc či fyzická atraktivita. To vše mohou být dobré věci, pokud jsou podřízeny Boží vůli a jeho záměrům. Pokud se však pro nás stanou naší zásadní životní jistotou, pak budeme považovat evangelium i ty, kdo je hlásají, za něco, co nás ohrožuje.

Pavel a Silas to zažili při svém misijním působení na vlastní kůži. Ve Filipech byli kvůli svému poselství zbiti, do krve zbičováni a uvězněni (Sk 16,22–24). Ale i navzdory tomuto utrpení jim Bůh tehdy dal velmi zřetelně najevo, že je s nimi a že jejich kázání přinese ovoce (Sk 16,26.30.36). To je povzbudilo, a tak zamířili ihned do Tesaloniky, kde navštívili synagogu. Navzdory fyzické bolesti, kterou stále ještě cítili, zde znovu hovořili o Mesiáši, který proměnil jejich životy a poslal je kázat dobrou zprávu o spasení.

Aplikace

S jakými reakcemi na evangelium se setkáváš ve svém okolí? Jak na tebe působí situace, kdy je tvé svědectví o Kristu odmítáno nebo i zesměšňováno? Kde můžeš v takové chvíli získat povzbuzení a novou chuť plnit své křesťanské poslání?

Pavlova misijní strategie

¹Dali se cestou, která vede přes města Amfipolis a Apollonii a přišli do Tesaloniky, kde měli Židé synagógu. ²Pavel jako obvykle přišel do jejich shromáždění a po tři soboty k nim mluvil, ³vykládal Písmo a dokazoval, že Mesiáš musel trpět a vstát z mrtvých. „A ten Mesiáš,“ řekl Pavel, „je Ježíš, kterého já vám zvěstuji.“ (Sk 17,1–3)

Osobní studium

Prvním krokem v rámci Pavlovy misijní strategie byla sobotní návštěva místní synagogy. Bylo to zcela logické, protože návštěva sobotního shromáždění byla nejen jeho celoživotním dobrým zvykem, ale také skvělou příležitostí oslovit velké množství tamních Židů.

V té době nebylo ničím zvláštním, pokud byli návštěvníci synagogy požádáni, aby promluvili ke shromážděným – zvláště pokud podobně jako Pavel a Silas žili v Jeruzalémě. Je možné, že přítomní chtěli slyšet novinky o životě židovské komunity na jiných místech a také zjistit nové poznatky ze studia Písem. Pavlova strategie tedy zcela odpovídala synagogálnímu prostředí.

Druhým krokem Pavlovy strategie bylo kázání z hebrejských Písem, která jeho posluchači považovali za autoritu. Začal tématem, které bylo pro Židy v jeho době velmi zajímavé a důležité – hovořil s nimi o Mesiáši. Na základě starozákonních textů se snažil ukázat, že Mesiáš měl nejprve trpět a teprve poté vstoupit do slávy, se kterou ho Židé ve svých představách spojovali. Sláva Mesiášovy vlády byla jen jednou částí velkého obrazu, do něhož patřil i prvek utrpení.

Poté začal Pavel vyprávět příběh Ježíše z Nazareta. Vysvětloval, jak jeho život zapadá do prorockých předpovědí Bible, o nichž právě hovořil. S největší pravděpodobností vyprávěl i o vlastních pochybnostech, které jej vedly k odmítání Krista, a poté o osobním setkání s vyvýšeným Kristem. Nahlédneme-li do Lukášova evangelia, zjistíme, že Pavlova strategie odpovídala způsobu, kterým hovořil po svém vzkříšení Ježíš se svými učedníky (L 24,25–27.44–46).

Aplikace

Povšimni si toho, jak se Pavel snažil přiblížit svým posluchačům tím, že je oslovil v jejich prostředí a způsobem, který byl pro ně srozumitelný a blízký. Proč je takový přístup důležitý? Koho chceš oslovit evangeliem ve svém okolí? Jakým způsobem se můžeš k těmto lidem přiblížit? Jak jim můžeš srozumitelně představit evangelium?

Dva pohledy na Mesiáše

⁵Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý. Kralovat bude jako král a bude prozíravý a bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost. ⁶V jeho dnech dojde Judsko spásy a Izrael bude přebývat v bezpečí. A nazvou ho tímto jménem: „Hospodin – naše spravedlnost“. (Jr 23,5.6)

²Vyrostl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtli. ³Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolestí, zkušný nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. ⁴Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. ⁵Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. (Iz 53,2–5)

Osobní studium

Už v dávných dobách si čtenáři Starého zákona všimli dvou výrazných pohledů a perspektiv, které v souvislosti s očekávaným Mesiášem nabízela proroctví. Jedna část textů ukazovala na královského Mesiáše: popisovala vítězného krále, který přináší svému lidu spravedlnost a rozšiřuje panství Izraele až do posledních končin země. Na druhou stranu zde ale také byly texty, které hovořily o Mesiáši, který má být trpícím služebníkem, poníženým a odmítnutým. Zásadním omylem však bylo to, že mnozí z nich nepochopili, že tyto texty mluví o jedné a téže osobě – jde totiž pouze o dva časově rozdílné aspekty díla stejného Zachránce.

Tyto dva typy textů nám mohou opravdu připadat zvláštní. Už proto, že královské předpovědi obvykle nenaznačují nic o Mesiášově utrpení a pasáže o trpícím služebníku zase příliš nezduřazňují jeho moc a autoritu. A právě nevyvážené zdůrazňování jen jednoho typů prorockých textů přivedlo mnohé zbožné židy pouze k očekávání vítězného Mesiáše, který se stane mocným králem osvoboditelem.

Nicméně starozákonní poselství o Mesiáši zahrnuje oba tyto aspekty, které se spojují v jedné jediné postavě. Není z nich však vždy zcela zřetelné, zda pro něj budou obě tyto charakteristiky typické současně, nebo se budou v čase projevovat postupně.

Podle slov ve Sk 17,2.3 je patrné, že apoštol Pavel připomenul Židům v Tesalonice právě tyto starozákonní mesiánské texty a poté společně zkoumali jejich význam.

Aplikace

V biblických dobách se v židovském prostředí objevovaly mnohé mylné představy o budoucnosti a příchodu Mesiáše. Dnes zase vládne podobný zmatek v představách o závěru lidských dějin a Ježíšově druhém příchodu. Jakým způsobem bys měl přistupovat k biblickým zprávám a proroctvím, abys je nečetl jednostranně a nevyváženě, a nedospěl tak k nesprávným závěrům?

Utrpení a následná sláva

³Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolestí, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. ⁴Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. ⁵Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. ⁶Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. ⁷Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel. ... ¹¹Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se tím, co zakusil. „Můj spravedlivý služebník získá spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme.“ (Iz 53,3–7.11)

Osobní studium

Už Ježíš jasně poukazoval na to, že podle Písem měl Mesiáš zakusit utrpení: „Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a vejít do slávy?“ (L 24,26). V řeckém textu se zde objevuje stejné slovní spojení jako ve Sk 17,3, kde Pavel říká, že Mesiáš „musel trpět“. Pro Ježíše i Pavla bylo zcela zřejmé, že Mesiášově slávě muselo předcházet utrpení. Otázkou však je, na základě čeho k tomu při četbě Písem dospěli.

Je možné, že si povšimli skutečnosti, že většina významných postav Starého zákona nejprve prožívala delší dobu utrpení, než se tito lidé dočkali slavnějších chvil svého života. Josef strávil asi 13 let ve vězení, než byl povýšen a stal se ministerským předsedou Egypta. Mojžíš zhruba 40 let vodil stáda ovcí v pouštní krajině, než se mohl stát mocným vůdcem exodu. David prožil léta jako uprchlík v cizině, než usedl na izraelský trůn. Daniel byl zase válečným zajatcem, který byl nakonec povýšen na post ministerského předsedy babylonské říše. V životních osudech starozákonních postav můžeme do jisté míry vidět předobraz očekávaného Mesiáše, který bude muset projít utrpením, než zaujme svou královskou pozici.

Jednou z nejvýraznějších pasáží, na kterou se Nový zákon odvolává, je 53. kapitola knihy proroka Izajáše. Trpící služebník, který je zde popisován, zažil opovržení, odmítnutí a bolest (Iz 53,2–4). Byl zabit pro naše hříchy, podobně jako obětní beránek ve svatyni (Iz 53,5–7), což bylo součástí Božího plánu (Iz 53,8–10). Bude ale „zbaven svého trápení“ (Iz 53,11) a přinese spravedlnost mnohým (Iz 53,12).

Pavel bezpochyby kázal v Tesalonice i o tomto starozákonním textu. Vždyť podle něj se neměl Mesiáš objevit hned jako mocný král. Nejprve měl prožít odmítnutí mnohými z vlastního lidu. Ale toto odmítnutí je třeba vnímat jen jako předehru k jeho Mesiášské slávě. Pavel tak mohl velmi jasně hovořit o tom, že Ježíš je skutečně Mesiášem, který byl předpovězen v Písmech.

Aplikace

Znovu si v klidu a s modlitbou pročti 53. kapitolu knihy proroka Izajáše. Přemýšlej o tom, že Stvořitel vesmíru byl ochotný toto vše prožít právě kvůli tobě, aby tě zachránil. Jak toto vědomí ovlivňuje tvůj vztah k němu?

Sbor v Tesalonice – společenství pro každého

¹*Dali se cestou, která vede přes města Amfipolis a Apollonii a přišli do Tesaloniky, kde měli Židé synagógu. ²Pavel jako obvykle přišel do jejich shromáždění a po tři soboty k nim mluvil, ³vykládal Písmo a dokazoval, že Mesiáš musel trpět a vstát z mrtvých. „A ten Mesiáš,“ řekl Pavel, „je Ježíš, kterého já vám zvěstuji.“ ⁴Někteří z nich se tím dali přesvědčit a připojili se k Pavlovi a Silasovi, také velmi mnoho Řeků, kteří už ctili jediného Boha, a nemálo žen z významných rodin. ... ¹²A tak mnozí z nich uvěřili a s nimi nemálo Řeků, vznešených žen i mužů. (Sk 17,1–4.12)*

Osobní studium

Součástí Pavlovy misijní strategie bylo oslovit nejprve Židy a poté také Řeky (Ř 1,16). V rámci jeho působení skutečně velmi často přijímali Židé Ježíše za svého Spasitele jako jedni z prvních. Teprve později, kdy mnozí křesťané odmítli zákon (a zvláště sobotu), bylo pro židovské věřící stále těžší uznat Ježíše za Mesiáše. Vždyť jak by mohl Mesiáš zrušit Boží zákon a svatost soboty?

Z našeho biblického textu je patrné, že i v Tesalonice byli někteří Židé přesvědčeni Pavlovým výkladem mesiánských textů a jejich aplikací na Ježíše. Jeden z těchto nově obrácených křesťanů, Aristarchos, se později stal Pavlovým spolupracovníkem, a dokonce na určitou dobu i spoluvězněm (viz Ko 4,10.11; Sk 20,4). Další z nich, Jáson, byl patrně dosti zámožný, a tak mohl poskytnout novému křesťanskému sboru prostory ke shromažďování, a dokonce zaplatit za Pavla kauci, aby tím zabránil jeho uvěznění (viz Sk 17,4–9).

Řekové, kteří „ctili jediného Boha“ (Sk 17,4), byli s největší pravděpodobností pohané, kteří měli velmi blízko k židovství, navštěvovali synagogu, ale nebyli ještě plnými konvertity. Takových lidí žilo v oné době v židovském prostředí značné množství. V rámci Pavlovy služby se tak stali přirozeným mostem k oslovení ostatních pohanů, kteří neznali judaismus ani hebrejská Písma.

Ve Sk 17 je zmíněno, že mezi členy prvního sboru v Tesalonice patřila celá řada Židů i významných a zámožných Řeků. V době, kdy Pavel píše tomuto sboru svůj první dopis, zde už vzrostl také počet pohanů pocházejících z nižších společenských tříd (1Te 1,7–9; 4,11). Je to úžasné svědectví o tom, že poselství o Kristu dokázalo v Tesalonice překonat národnostní a společenské rozdíly. Jako bratři a sestry se zde setkávali chudí i bohatí, Židé i pohané.

Aplikace

Je i tvoje sborové společenství opravdově otevřené všem? Dokáže se s láskou přiblížit k různým lidem bez ohledu na jejich věk, barvu pleti, sociální postavení nebo vzdělání? Dokážeš i ty bez předsudků přinášet ve svém okolí „věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6)?

Podněty k zamyšlení

„Od doby apoštola Pavla až dodnes volá Bůh svým svatým Duchem jak židy, tak pohany. Pavel prohlásil: ‚Bůh nikomu nestrání.‘ (Ř 2,11) Apoštol se sám považoval za dlužníka ‚Řeků i barbarů‘ (Ř 1,14) a také Židů. Přitom však nikdy neztratil ze zřetele, že Židé mají oproti ostatním veliké výhody, především proto, že jim ‚byla svěřena Boží slova‘ (Ř 3,2). O evangeliu Pavel říká, že ‚je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka.‘“ (AA 380; PNL 217)

„Když Pavel kázal obyvatelům Tesaloniky, odvolával se na starozákonní proroctví o Mesiáši. ... Na základě inspirovaných svědectví Mojžíše a proroků jasně dokazoval, že Ježíš Nazaretský byl Mesiáš. Zároveň upozorňoval na to, že Kristův hlas promlouval skrze patriarchy a proroky již od doby Adamovy.“ (AA 221, 222; PNL 128) *(Za studování stojí celá 22. kapitola „V Tesalonice“ z citované knihy Ellen Whiteové Poslové naděje a lásky, která představuje celou řadu starozákonních pasáží souvisejících s Ježíšovým posláním.)*

„Bůh očekává, že až se hlásání evangelia bude chýlit ke svému závěru, bude vykonáno zvláštní dílo pro ty skupiny lidí, které byly až dosud zanedbávány. Pak budou Boží poslové věnovat pozornost především Židům, kteří se nacházejí ve všech částech světa. ... Až si uvědomí, jak jednoznačně byl Kristus, vylíčený v evangeliích, představen již na stránkách Starého zákona a jak jasně Nový zákon vysvětluje Starý, schopnosti, které v nich dřímají, se probudí a uznají, že Kristus je Spasitel světa. Mnozí ho vírou přijmou za svého Vykupitele.“ (AA 381; PNL 217.218)

Otázky k rozhovoru

1. *Pavel se ve své době snažil oslovit židovské posluchače na základě mesiánských proroctví Starého zákona. Je tento přístup použitelný ve snaze oslovit židovskou komunitu 21. století také dnes, kdy velká část tohoto národa je spíše sekulární? Jakým způsobem se dnes můžeme přiblížit v naší zemi k dalším skupinám, které zatím o křesťanství nejeví zájem nebo vůbec netuší, proč by se o ně měly zajímat?*
2. *Je možné i v dnešní době použít biblická proroctví pro vzbuzení zájmu o Bibli? Reagují dnešní posluchači např. na poselství Daniele 2 podobně jako před několika desítkami let? Máme jako křesťané ještě vůbec sami zájem o proroctví Bible a oslovují nás?*

Shrnutí

Tato úvodní lekce se snažila přiblížit počátek křesťanského sboru ve městě Tesalonika. Z myšlenek, na které kladl při jeho zakládání důraz apoštol Pavel, vyniká obzvláště zásadní význam Božího slova pro křesťanský život, posláni a svědeckou službu. Pevné zakotvení v poselství Bible a v pravdě, kterou představuje, je klíčové nejen pro náš vztah k Bohu, ale pomáhá nám také lépe svědčit druhým o naší víře.

Budování vztahů

Základní verš

„Vždyť kdo je naše naděje, radost a vavřín chlouby před naším Pánem Ježíšem Kristem při jeho příchodu, ne-li právě vy? Ano, vy jste naše sláva a radost.“ (1Te 2,19.20)

Hlavní myšlenka

Správné evangelizační úsilí vede k budování vztahů, které odolají i zkoušce času a vydrží i v horizontu věčnosti.

Pavel vedl ve městě Tesalonika třítydenní sérii evangelizačních setkání. Tato významná kampaň ale vzbudila silnou nevoli a opozici místních náboženských představitelů a pouliční lůzy. Pavel byl nakonec zatčen a předveden před městskou radou. Po propuštění raději odešel z Tesaloniky.

Tato lekce se bude týkat událostí, které následovaly po Pavlově evangelizačním úsilí v Tesalonice. Bylo by pochopitelné, kdyby se apoštol zaměřil na to, jak se vyrovnat s opozicí a s dalšími překážkami. Pavel se však v této chvíli zaměřuje na vztahy, které navázal, a chce je dále rozvíjet i s novými členy křesťanského společenství v Tesalonice.

Pavla trápila skutečnost, že nemůže strávit více času s těmi, kteří na základě jeho svědectví uvěřili. Uvědomoval si, že s nimi prožil jen krátký čas a že jsou ve své víře ještě snadno zranitelní a mohou být lehce negativně ovlivněni. Jelikož s nimi nemohl být osobně, rozhodl se jim pod vlivem Ducha svatého napsat alespoň dopisy. A právě tyto dopisy se později staly součástí novozákonního kánonu.

Nepřátelství v Tesalonice

⁵To však naplnilo Židy hněvem a závistí. S pomocí několika ničemných lidí z ulice vyvolali sročení davu a tak pobouřili celé město. Pak napadli Jásonův dům a chtěli Pavla a Silase postavit před shromáždění. ⁶Když je nenalezli, vlekli Jásona a několik bratří k představeným města a křičeli: „Ti, kteří pobouřili celý svět, přišli i k nám, a Jáson je přijal do svého domu! ⁷Ti všichni porušují císařova nařízení, protože tvrdí, že pravým králem je Ježíš.“ ⁸Tato slova poděsila všechny lid i představené města, ⁹ale když Jáson a ostatní zaplatili záruku, byli propuštěni. (Sk 17,5–9)

Osobní studium

Když někdo přijde s novým učením, které nadchne lidi, je možné, že na něj začnou žárlit ostatní náboženští vůdcové. Pozornost lidí, která byla dosud nasměrována na ně, se zaměřila jinam. Výsledkem pak je, že se začínají chovat iracionálně a usilují o to, aby zmenšili vliv nového učitele.

Římský historik Tacitus popisuje, že v době, která krátce předcházela událostem v Tesalonice, vznikly mezi Židy v Římě velké spory ohledně jistého „Chresta“. Zdá se, že Římané příliš nerozuměli židovským představám o Mesiáši (řecky: Kristu). Vníмали ale, že něčí kázání evangelia rozdělilo židovskou komunitu v Římě.

Římským úředníkům se zdálo, že horlivá debata o Mesiáši by mohla znamenat přípravy ke vzpouře a k dosazení nového krále (viz Sk 17,7). Snad právě z toho důvodu vykázal císař všechny Židy z hlavního města říše (Sk 18,2). Někteří z těchto vyhnanců se mohli usadit v Tesalonice, nebo tudy alespoň procházeli, a přinesli sem zprávu o událostech v Římě. A protože kázání evangelia způsobilo v Římě velké pozdvižení, začali se také náboženští vůdcové v Tesalonice obávat toho, že by se něco podobného mohlo přihodit i u nich.

Tesaloniku spravovala městská rada, což byla pravděpodobně skupina pěti nebo šesti „starostů“, kteří společně rozhodovali. Takové uspořádání znamenalo značný stupeň nezávislosti na Římu, o kterou jistě město nechtělo přijít. Za těchto okolností je proto rozhodnutí představitelů města velmi zajímavé. V Římě byli za podobné nepokoje křesťané velmi přísně trestáni. V Tesalonice se však městská rada rozhodla řešit situaci nestranně (na rozdíl od Sk 16,22–40). Nechali si od křesťanů zaplatit záruku, že nebudou působit žádné veřejné pobouření, a propustili je.

Aplikace

Závist a žárlivost mohou i dnes ničit životy naše i druhých, stejně jako v biblických dobách. Jak můžeš v životě vítězit nad těmito destruktivními vlastnostmi? V čem tě může inspirovat život a učení Pána Ježíše?

Odchod do Beroje

¹⁰A hned té noci vypravili bratři Pavla a Silase do Beroje. Když tam přišli, odebrali se do židovské synagogy. ¹¹Židé v Beroji byli přístupnější než v Tesalonice: přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel. ¹²A tak mnozí z nich uvěřili a s nimi nemálo Řeků, vznešených žen i mužů. ¹³Jakmile se však Židé v Tesalonice dověděli, že Pavel káže slovo Boží i v Beroji, vypravili se tam a začali podněcovat a pobuřovat lidi. ¹⁴Tu bratři hned vypravili Pavla z Beroje směrem k moři, ale Silas a Timoteus ve městě zůstali. ¹⁵Ti, kteří Pavla doprovázeli, šli s ním až do Athén a odtud se vrátili s jeho vzkazem, aby k němu Silas a Timoteus co nejdříve přišli. (Sk 17,10–15)

Osobní studium

Pronásledování může být často způsobeno zlomyslnou pomluvou směřovanou proti nevinnému, ale může být také způsobeno nevhodným jednáním samotných věřících (1Pt 3,13–16; 4,12–16). Zdá se, že problémy v Tesalonice nezpůsobili pouze Pavlovi žárliví oponenti, ale také některé nemoudré činy nových věřících. Dva dopisy adresované tesalonickým křesťanům ukazují, že Pavla trápilo nevhodné chování některých členů církve na veřejnosti.

Proto Pavel nabádal tesalonické křesťany, aby žili náležitě mezi svými pohanskými sousedy (1Te 4,11.12). Vyzýval je, aby kárali neukázněné (1Te 5,14) a stranili se těch, kdo vedou zahálčivý život (2Te 3,6.7). A k tomu dodává, že někteří ze členů sboru jsou nejen leniví, ale také „pletou se do věcí, do kterých jim nic není“ (2Te 3,11). Někteří členové sboru tak nepůsobili problémy jen církvi, ale i širší společnosti. Pronásledování v Tesalonice bylo v mnoha ohledech nespravedlivé, ale někteří křesťané k němu svým nevhodným jednáním zbytečně přidávali důvody.

Po svém vynuceném odchodu z Tesaloniky přišel Pavel do Beroje. Tamní Židé toužili poznat lépe Boha a lépe porozumět biblické zvěsti. Ale i když Pavlovi naslouchali s velkým zájmem a otevřeností, přesto vše, co od něj slyšeli, srovnávali s tím, co objevili při svém vlastním studiu Starého zákona. V tom nám mohou být příkladem. Můžeme být otevření novým myšlenkám, ale ty musíme vždy testovat na základě učení Bible. Je ještě mnoho věcí, které potřebujeme poznat a pochopit. Je ale třeba, abychom byli opatrní na omyly, které by nás mohly odvést od pravdy.

I když do Beroje dorazili žárliví Židé z Tesaloniky, Pavlovi posluchači se neuzavřeli evangelium a „mnozí z nich uvěřili“ (Sk 17,12). Pavel sice musel odejít do Athén, ale Silas s Timoteem mohli v Beroji zůstat a posilovat tam nové společenství věřících.

Aplikace

Zažil jsi už situace, kdy křesťané svým nemoudrým jednáním proti sobě popudili ostatní? Jak k takovým „provinilcům“ přistupuješ? Jak můžeš i v takových chvílích s láskou budovat křesťanské vztahy?

Athénská mezihra

16Zatím na ně Pavel v Athénách čekal; když shledal, kolik modlářství je v tom městě, velmi ho to znepokojovalo. 17Proto mluvil v synagoze se židy a s pohany, kteří uvěřili v jediného Boha; a každý den hovořil i na náměstí s lidmi, kteří tam právě byli. 18Rozmlouvali s ním i někteří epikurejští a stoičtí filosofové. Jedni se ptali: „Co nám to chce ten nedovzdělanec vykládat?“ Druzí říkali: „Zdá se, že nás chce získat pro cizí božstva.“ Tak soudili, protože Pavel kázal o Ježíšovi a o zmrtvýchvstání. 19Pak ho vzali s sebou, dovedli na Areopag a tam mu položili otázku: „Rádi bychom se dověděli, jaké je to tvé nové učení, které šíříš. 20Vždyť to, co nám vykládáš, zní velice podivně. Chceme se tedy dovědět, co to je.“ 21Všichni Athéňané i cizinci, kteří tam pobývají, ničemu totiž nevěnují tolik času jako tomu, že vykládají a poslouchají něco nového. 22Pavel se tedy postavil doprostřed shromáždění na Areopagu a promluvil: „Athéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví. 23Když jsem procházel vašimi posvátnými místy a prohlížel si je, našel jsem i oltář s nápisem: ‚Neznámému bohu!‘. Koho takto uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvěstuji.“ (Sk 17,16–23)

Osobní studium

Podle Sk 17,14–16 zůstali Silas a Timoteus v Beroji, zatímco Pavel musel odejít do Athén. Pavel jim ale vzkázal, aby za ním také brzy přišli. Z dopisu, který později do Tesaloniky píše, se zdá, že alespoň Timoteus za ním do Athén skutečně dorazil (1 Te 3,1.2).

Po příchodu do Athén Pavel nešel přímo na Areopag (známý také jako „Martův pahorek“), aby se tam dal do řeči s tamními filozofy. Nejprve věnoval určitý čas tomu, že procházel město a pozoroval. V synagoze se také setkal s athénskými Židy a některými Řeky. Chtěl se také něco více dozvědět o prostředí a kultuře, která měla vliv na Athéňany. Do dnešních dnů platí, že tím nejlepším prvním krokem při misijním úsilí je naslouchání a ochota porozumět lépe více a názorům lidí, které chceme oslovit.

Pavel také strávil nějaký čas na athénském městském tržišti (na dohled od Areopagu), kde diskutoval s každým, kdo o to měl zájem. To vyvolalo zvědavost a zájem některých epikurejských a stoických filozofů, kteří jej pozvali k diskuzi a rozpravě na místě, které k tomu bylo tradičně určené.

Svou řeč k těmto intelektuálům začal zmínkou o náboženském citění místních obyvatel. Výchozím teologickým tématem, které měl s nimi společné a které všechny zajímalo, bylo vnímání Boha jako Stvořitele všeho života. Na rozdíl od své řeči v synagoze zde necituje Písma, ale řecké spisy, které tito posluchači znali (Sk 17,27.28). Když ale vkročil na území, které už nepřipadalo místním filozofům intelektuálně přijatelné, znamenalo to rychlý konec diskuze. Jiní lidé ale dál s Pavlem rozmlouvali a někteří z nich také uvěřili.

Applikace

Jak dobře rozumíš životnímu přesvědčení a náboženským pohledům lidí ve svém okolí? Zajímáš se o jejich víru a snažíš se ji lépe pochopit? Jak by ti to mohlo pomoci v tom, abys jim dokázal lépe představit Krista?

Příchod do Korintu

¹⁸Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. ¹⁹Je psáno: „Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhu.“ ²⁰Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím? ²¹Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. ²²Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ²³ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ²⁴ale pro povolané, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. ²⁵Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé. ... ¹Ani já, bratří, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. ²Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. (1K 1, 18–25; 2, 1.2)

Osobní studium

Timoteus musel spolu s Pavlem a Silasem opustit Tesaloniku a odejít do Beroje, kde po určitou dobu zůstal (Sk 17, 10. 14. 15). Poté se nakrátko připojil k Pavlovi v Athénách a pak jej Pavel poslal zpět do Tesaloniky (1Te 3, 1.2). Tam se znovu setkal se Silasem (Sk 18, 5) a společně se vydali za Pavlem do Korintu. První list Tesalonickým tak byl s největší pravděpodobností napsán z Korintu, krátce po příchodu Timotea. Podle historických zmínek ve Sk 18 lze tyto události zařadit někam na přelom let 50 a 51 po Kristu.

Pavel byl zcela jistě zklamaný a rozmrzelý z toho, jak dopadlo jeho setkání s athénskými filozofy. V Korintu se proto rozhodl, že se pokusí oslovit řecké posluchače přímějším způsobem, kterým by jim představil jasněji Krista, jeho smrt a vzkříšení. Na toto své působení ve městě Korintu vzpomíná později i ve svém dopise, který tamním věřícím poslal (viz biblická pasáž pro dnešní den).

Touto změnou „strategie“ ale v žádném případě nechtěl popřít skutečnost, že je třeba se k lidem přiblížit způsobem, kterému rozumí a který je jim blízký. Vždyť sám korintským křesťanům ve stejném dopise psal, že tento přístup horlivě zastává (1K 9, 19–23). Rozdílnost způsobu jeho práce v Athénách a v Korintu ukazuje, že osobní evangelizační úsilí a práce s lidmi není nějakou „exaktní vědou“, ale procesem, který musí být vždy přizpůsoben potřebám těch, s nimiž se setkáváme. Pavel nepracoval v každém městě stejně. Byl velmi citlivý na dobu, prostředí, kulturu i okolnosti, v nichž lidé, kterým chtěl představit Krista, žili.

Aplikace

Znovu si pročti dnešní biblickou pasáž. Je aktuální i pro prostředí, ve kterém žiješ ty? Považují i lidé v tvém okolí křesťanskou víru za „bláznovství“? Jak můžeš představit Krista těm, kteří touží po zvláštních projevech „moudrosti“ nebo po „zázračných znameních“?

Pavlovo přátelství

17Bez vás, bratří, byli jsme jako sirotci, i když to bylo nakrátko a jen tělem, ne srdcem; tím usilovněji jsme vás toužili spatřit. ... 19Vždyť kdo je naše naděje, radost a vavřín chlouby před naším Pánem Ježíšem Kristem při jeho příchodu, ne-li právě vy? 20Ano, vy jste naše sláva a radost. ... 5A tak když jsem to již déle nemohl vydržet, poslal jsem Timotea, abych poznal vaši víru, zdali vás snad pokušitel nesvedl, takže by naše námaha vyšla naprázdno. 6Nyní však přišel Timoteus od vás a přinesl radostnou zprávu o vaší víře a lásce i o tom, jak na nás stále v dobrém vzpomínáte a toužíte nás spatřit stejně jako my vás. 7Tak jste nás, bratří, ve vši naší tísní a soužení potěšili svou vírou. (1Te 2, 17–20; 3, 5–7)

Osobní studium

Mnohá Pavlova hluboká pojednání a jeho konfrontační tón (viz např. Ga 1,6.7; 3,1–4; 4,9–11) v nás někdy mohou vyvolávat mylný dojem, že tento muž byl jen chladným teologem, kterému byly lidské city a blízké vztahy vzdálené. První list do Tesaloniky nám ale ukazuje něco zcela jiného. Ve své evangelizační práci zároveň rozvíjel své úzké osobní a přátelské vztahy s těmi, kterým zvěštoval evangelium.

Dnešní pasáž nám dává nahlédnout do světa Pavlových emocí a citů. Opravdově se mu stýskalo po tesalonických věřících a toužil, aby se s nimi mohl znovu setkat. Přál si, aby je mohl při Ježíšově návratu představit jako výsledek své služby. Pavel se nespokojil s tím, že bude sám spasen; chtěl vidět, že jeho služba měla smysl a pomohla i jiným vstoupit do Božího království.

Když Pavel „již déle nemohl vydržet“ odloučení, poslal k nim Timotea, aby se tak dozvěděl, jak se jim daří. Měl obavy, zda je satan nesvedl od jejich rozhodnutí pro Krista. Nesmírně jej proto potěšila zpráva, že dál pevně stojí na Boží straně.

Zajímavý postřeh můžeme vidět v šestém verši, kde se Pavel raduje z toho, že i Tesaloníci na něj s láskou vzpomínají a chtějí jej zase vidět. Pavlův odchod z Tesaloniky byl náhlý, a Pavel si proto nebyl příliš jistý tím, jak jeho působení a jeho osobu vůbec Tesaloníci vnímali. Jejich věrnost pro něj ale byla velkým povzbuzením. Pavlův zájem o hodnocení vlastní osoby je pravděpodobně spojen s jeho chápáním úspěšnosti jeho díla. Nicméně i on byl jen člověk, kterého jako mnohé z nás těšilo, když si jej lidé vážili.

Timoteova zpráva přinesla Pavlovi velkou radost a vedla jej k děkované modlitbě. I dále mu však leželo na srdci, aby jeho přátelé mohli růst ve své duchovní zkušenosti. Protože s nimi nemohl být osobně a doprovázet je na jejich duchovní cestě, posílá jim dopis, který se později stává součástí Nového zákona.

Aplikace

Jaký vztah máš k těm, se kterými hovoříš o Kristu? Předáváš jim jen informace a „pravdu“, nebo jim dokážeš nabídnout také bezpodmínečně svou lásku, přátelství a zájem? V čem tě může inspirovat příklad apoštola Pavla?

Podněty k zamyšlení

„Kdybychom se pokořili před Bohem a byli laskaví, zdvořilí, něžní a soucitní, pak by bylo sto obrácených k pravdě tam, kde je nyní pouze jediný. I když vyznáváme, že jsme obrázeni, přece si často dál s sebou neseme velkou část vlastního já a pokládáme ho za příliš vzácné, než abychom se ho vzdali. Je naší předností složit toto břemeno ke Kristovým nohám a místo toho na sebe vzít jeho povahu a podobnost.“ (9T 189.190)

„Během své služby Ježíš učedníkům neustále zdůrazňoval, že se s ním musí sjednotit a usilovat o vysvobození světa z otroctví hříchu. ... V průběhu celého svého působení je připravoval na dílo osobní služby; to se mělo s přibývajícím počtem učedníků dále rozšiřovat a nakonec dosáhnout do nejdlejších částí země.“ (AA 32; PNL 20)

Otázky k rozhovoru

1. *Diskutujte ve skupině o svých odpovědích na otázku z části na pondělí. Jak se můžeme vyhnout tomu, abychom svým jednáním nedělali křesťanství a Ježíši „špatnou reklamu“?*
2. *Ellen Whiteová hovořila ve výše uvedeném citátu (9T 189.190) o problému našeho „vlastního já“, které nám brání v efektivní misijní práci. Může to platit i o nás nebo o našem sboru? Jaké je řešení?*
3. *Slavné „velké pověření“, které Ježíš dal svým následovníkům (Mt 28,19.20), je zaměřeno na získávání nových učedníků. Směřujeme jako jedinci i společenství k tomuto cíli? Jaký je rozdíl mezi získáním „nových členů církve“ a „nových učedníků“?*
4. *Proč vnímají i dnes mnozí lidé zprávu o Ježíšově kříži jako „bláznovství“? Je možné k tomu přispívat zkresleným podáním evangelia?*

Shrnutí

Během krátké doby navázal Pavel s novými věřícími v Tesalonice velmi blízký přátelský vztah. Protože se k nim nemohl vrátit, poslal k nim nejprve Timotea. Duch svatý jej také inspiroval k sepsání dvou dopisů. Smysluplná evangelizace se nemůže nikdy spokojit s pouhým předáním bodů víry. Křesťanská víra v sobě totiž kromě věrouky zahrnuje také osobní vztahy, přátelství, zájem a službu.

Tesalonika v době apoštola Pavla

Základní verš

„Jsem svoboděn ode všech, ale učinil jsem se otrokem všech, abych mnohé získal.“ (1K 9,19)

Hlavní myšlenka

Stručné prozkoumání dobového kontextu života ve starověké Tesalonice nám ukazuje, že Pavlův přístup k tamním obyvatelům, jimž chtěl představit evangelium, byl naprosto jedinečný a moudře promyšlený.

Hlavním záměrem této lekce bude snaha prostudovat, co nám dějiny, literatura a archeologie říkají o Tesalonice a životě v tomto městě.

Toto téma je důležité ze dvou důvodů. Především nám přibližuje situaci, v níž žili adresáti Pavlových dopisů, a pomáhá nám pochopit, jak asi rozuměli jeho poselství. Tím se nám objasňují důvody, které jej vedly k sepsání dopisů, a jejich možný dopad na církev i společnost v Tesalonice.

Zároveň máme také možnost porozumět představám a postojům tesalonických křesťanů, a lépe tak chápat, na co Pavel reaguje a k čemu se vyjadřuje. Při hlásání evangelia totiž musel Pavel často reagovat i na mnohé mylné myšlenky. I když tedy tato lekce není bezprostředně zaměřená na studium biblického textu, pomáhá nám připravit se na lepší chápání obou dopisů do Tesaloniky, které budeme blíže zkoumat v následujících lekcích.

Římané v Tesalonice

48 „Když proti němu nezakročíme, všichni v něj uvěří, a přijdou Římané a odejmou nám toto svaté místo i národ.“ 49 Jeden z nich, Kaifáš, velekněz toho roku, jim řekl: „Vy ničemu nerozumíte; 50 nechápete, že je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ.“ (J 11,48–50)

Osobní studium

Při čtení evangelií je patrné, že v Ježíšově době prožíval židovský národ velmi těžké období, protože jeho území bylo podmaněno a ovládáno římskou armádou. Nešlo ale jen o území Palestiny, které se v té době muselo vyrovnávat s okupací římskou armádou. V souvislosti s občanskou válkou, která probíhala mezi některými z řeckých městských států, vyzvali kolem roku 168 př. Kr. představitelé Tesaloniky Římany, aby se ujali vlády nad jejich městem a chránili je před útoky nepřátel. Římané za tento politický krok odměnili Tesaloniku tím, že jí dovolili, aby si ponechala mnohá práva a do velké míry si vládla sama. Stala se svobodným městem uvnitř říše a měla pravomoce rozhodovat o většině svých vnitřních záležitostí. Výsledkem bylo, že bohatá vrstva obyvatel si udržela svůj vysoký statut. Není tedy divu, že většina zámožných obyvatel stála v Pavlově době na straně Říma a podporovala císaře. Pro obyčejné obyvatele města, zvláště pro těžce pracující vrstvu obyvatel, však život zde nebyl tak lehký.

Římská nadvláda nad Tesalonikou s sebou přinášela tři výrazné negativní prvky. Příchod Římanů narušil především fungující ekonomiku. V důsledku války a změny vlády byl přerušen kontakt s mnohými doposud fungujícími obchodními trhy. Toto narušení zasáhlo především nižší sociální skupiny. Po čase se však tento problém srovnal a přestal být závažným.

Druhým problémem byl pocit politické bezmoci, kterou si obyvatelé Tesaloniky uvědomovali i navzdory skutečnosti, že jim byly ponechány rozsáhlé pravomoce. Někteří z vysokých úředníků byli na svá místa dosazeni a jako cizinci byli loajální spíše k Římu než Tesalonice. Okupace zkrátka není nikdy na dlouho populární, a to ani v případech, kdy zdánlivě neškodí.

Třetím problémem bylo nevyhnutelně také koloniální vykořisťování, které doprovázelo okupaci tohoto území. Římané požadovali odvádění určité části daní. Část výnosů z prodeje obilí, nerostných surovin a místních produktů musela být posílána do Říma.

I když na tom byla Tesalonika za doby římské nadvlády lépe než např. Jeruzalém, přesto i zde vládlo napětí ve vztahu k obávaným okupantům. Tyto problémy se dotýkaly zvláště chudší vrstvy dělníků a drobných řemeslníků. Jak plynula léta, tesaloničtí občané toužili stále více po zásadní změně.

Aplikace

Olivňuje aktuální politicko-ekonomická situace tvé země také život a působení církve? Je tento vliv příznivý, nebo spíše škodlivý? Co by mohl tvůj sbor udělat, aby byl přínosem a povzbuzením pro společnost, v níž žije?

Hledání naděje

¹⁶Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, ¹⁷necht' povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. (2Te 2,16.17)

Osobní studium

Jednou z reakcí na pocit frustrace a bezmoci, který prožívali obyvatelé Tesaloniky, byla rostoucí popularita duchovního hnutí, kterému dnes odborníci říkají *Kabirův kult*. Tento kult souvisel s mužem jménem Kabirus, který se zastával utlačovaných a nakonec byl zavražděn svými dvěma vlastními bratry. Byl pohřben s téměř královskými poctami a mnohými byl nadále považován za hrdinu a mučedníka.

Mnozí prostí lidé byli přesvědčeni, že Kabirus za svého života konal zázračné činy. Věřili také, že čas od času se Kabirus vracel do světa živých, aby pomáhal potřebným. Očekávali, že se znovu vrátí, aby přinesl spravedlnost a vrátil městu jeho bývalou nezávislost a velikost. Toto silné hnutí nabízelo utlačovaným naději, která se v mnohých ohledech podobala biblické naději.

Ještě zajímavější je skutečnost, že součástí kabirovských rituálů byly také krvavé oběti, které měly připomínat Kabirovu mučednickou smrt. Apoštol Pavel ve svém dopise do Tesaloniky psal o tom, že kalich při Večeři Páně je „účastí na Kristově krvi“, díky níž jsou zbaveni viny a jsou mezi nimi setřeny rozdíly. Podobně i v Kabirově kultu byly všechny vrstvy společnosti vnímány jako sobě rovné.

Když v době Augusta ovládl říši císařský kult, prohlásili Římané, že očekávaný Kabirus už přišel v postavě cézara. Okupační správa města se tak ztotožnila s očekávanou nadějí utlačovaných. Každá další postava, která by chtěla být ztělesněním očekáváníi vysvobození, tak ohrožovala císařovo postavení. Výsledkem bylo, že už ani nové duchovní nasměrování nepřinášelo dostatečnou útěchu potřebným. Prostý lid zůstával dál bez naděje a bez duchovního naplnění.

Tato reakce Římanů vytvořila určité duchovní vakuum v srdcích mnoha lidí – byl to prostor, který mohl být vyplněn zvěstí evangelia. Kristus byl tím nejlepším naplněním všech snů a nadějí, které obyvatelé Tesaloniky promítali do postavy Kabira. Evangelium nabízelo jak vnitřní pokoj v současnosti, tak i definitivní ekonomickou a sociální spravedlnost při Ježíšově druhém příchodu.

Aplikace

Také v dnešní společnosti mnoho lidí hledá naději a prožívá duchovní prázdnotu. Jakou naději jim můžeš nabídnout ty?

Vliv evangelia

Musíme za vás, bratři, stále Bohu děkovat, jak se sluší, protože vaše víra mocně roste a vzájemná láska všech vás je stále větší. (2Te 1,3)

Osobní studium

Poté, co jsme včera přemýšleli nad situací, v níž žili obyvatelé Tesaloniky, nás už tolik neudiví, že i mnozí pohané ve městě reagovali na Pavlovo kázání pozitivně. Ať už Pavel něco věděl o Kabirově kultu nebo ne, jeho představení Mesiáše přesně odpovídalo duchovním potřebám a tužbám místních lidí.

Když evangelium přišlo do Tesaloniky, těžce pracující lidé byli připraveni na jeho přijetí. Někteří však byli v pokušení vyvozovat z evangelia extrémní závěry. Kabirův kult v mnoha lidech podnítil ducha vzpoury vůči autoritám, což mohlo být příčinou problémů, na něž Pavel ve svých dvou dopisech upozorňuje (viz 1Te 4,11.12; 5,14; 2Te 3,6.7.11).

Evangelium má neuvěřitelný vliv, když zazní jako odpověď na lidské potřeby, touhy a naděje. Zkušenosti ukazují, že lidé jsou často velmi otevření novým myšlenkám a evangeliu v dobách osobních i společenských změn. Může jít o období ekonomické krize, politických sporů či války, ale také mezi tyto zásadní změny patří vstup do manželství, rozvod, přestěhování, zdravotní problémy nebo smrt někoho blízkého. Obyvatelé Tesaloniky v Pavlově době takové změny prožívali, a snad právě proto reagovali na zvěstování evangelia tak otevřeně a se zájmem.

Ale lidé, kteří se pro Krista rozhodnou v takto pohnutých situacích, mají tendenci být ve své víře alespoň zpočátku nestálí. K mnohým „odpadnutím“ dochází právě v prvních měsících po obrácení. Dopisy do Tesaloniky jsou svědectvím o nestabilitě křesťanského sboru v prvních měsících po jeho založení.

Aplikace

Jak můžeš pomoci těm, kteří teprve začínají svůj život s Kristem? Máš ve svém okolí někoho takového? Zkus hledat způsoby, jak být tomuto člověku přítelem, který jej lidsky i duchovně povzbudí. Uvidíš, že to nakonec posílí i tvou vlastní víru.

Pavel – cestující kazatel a veřejný řečník

Každý den hovořil i na náměstí s lidmi, kteří tam právě byli. (Sk 17,17)

⁹Protože však někteří tvrdošijně trvali na svém a nedali se přesvědčit, ba dokonce cestu Páně přede všemi tupili, oddělil se Pavel od nich, odvedl s sebou i učedníky a začal denně mluvit v přednáškové síni filosofa jménem Tyrannos. ¹⁰To trvalo dva roky, takže všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet slovo Páně, židé i pohané. (Sk 19,9.10)

Osobní studium

V řecko-římském prostředí prvního století bylo poměrně běžné, že populární filozofové vystupovali na náměstích a veřejných místech, kde se lidé shromažďovali, aby tak mohli oslovit celé skupiny. Tito filozofové se domnívali, že lidé mají vnitřní schopnost změnit svůj život. Používali proto veřejné promluvy i osobní rozpravy, aby se v životech jejich studentů něco změnilo. Snažili se v mysli posluchačů vzbudit pochybnosti o jejich dosavadním způsobu myšlení a jednání, a tak je připravit na přijetí něčeho nového, co by vedlo k jejich duchovnímu a morálnímu růstu.

Očekávalo se, že tito populární řečníci získají určitý morální kredit vlastním příkladným životem. Tento přístup dobře vystihuje slavná věta: „*Lékaři, uzdrav sám sebe!*“ Učitelé proto dbali na to, aby jejich poselství bylo v souladu s jejich životem.

Můžeme tak vidět mnoho podobností mezi působením učitelů té doby a kázáním apoštola Pavla, který také vyhledával veřejná místa ke svým promluvám k zástupům.

Mezi přístupem Pavla a starověkých filozofů však byly i zásadní rozdíly. Především v tom, že i když Pavel také vystupoval a hovořil na veřejnosti, zároveň usiloval o budování společenství, kde by bylo možno prožívat blízké vztahy. Pavel také učil, že obrácení není jen vnitřní rozhodnutí člověka, které by bylo výsledkem strhujícího rétorického projevu skvělého řečníka, ale jde o nadpřirozené Boží dílo, které k nám přichází zvenčí (viz Ga 4,19; J 3,3–8; Fp 1,6). Pavlovo učení bylo něčím více než jen filozofií; šlo o hlásání pravdy a zjevení úžasného Božího díla záchrany lidstva.

Mnoho filozofů Pavlovy doby (i když samozřejmě ne všichni) si ze svého postavení udělalo výnosný podnik – cestovali z místa na místo a nechali se vydržovat svými důvěřivými posluchači. Není divu, že se na tyto cestující učitele mnoho lidí dívalo už předem s velkým podezřením.

Pavel v obavě, aby jej lidé nevnímali podobně, sám manuálně pracoval a odmítal finanční podporu od posluchačů. Tento přístup, který mu často působil existenční potíže, jasně dokazoval, že jeho kázání vychází z vnitřního přesvědčení a že mu nejde o osobní zisk. Jeho život tak byl silným svěděním o evangelium.

Aplikace

Mají i v tvém okolí lidé předsudky vůči křesťanství či náboženství vůbec? Podezírají křesťany z nečestnosti a „vedlejších úmyslů“? Co je k tomu vede? Jakým svěděním je pro ně tvůj život a tvůj přístup k nim?

Domácí sbory

¹Potom odešel Pavel z Athén a přišel do Korintu. ²Tam se setkal s jedním Židem, který se jmenoval Akvila a pocházel z Pontu. Nedávno přišel se svou manželkou Priscillou z Itálie, protože císař Klaudius vydal rozkaz, aby všichni Židé opustili Řím. Pavel se s nimi sblížil, ³zůstal u nich a pracoval s nimi, poněvadž měli stejné řemeslo – dělali stany. (Sk 18, 1–3)

Osobní studium

Ve starověkém římském světě existovaly dva hlavní typy obydlí. Jednomu se říkalo *domus* a šlo o rozlehlý rodinný dům, který byl postaven kolem nádvoří. Toto obydlí bylo typické pro majetnější vrstvy. V takovém domě bylo dostatek prostoru pro setkání 30 až 100 lidí. Další typ bydlení se označuje jako *insula*. Šlo o budovy, v jejichž přízemí se nacházely obchody a řemeslnické dílny a v horních patrech obytné místnosti. V těchto domech bydleli především chudší lidé. V prostorách takového bytu se mohlo setkat i menší sborové společenství.

Oba typy domů poskytovaly prostor pro celou velkou rodinu zahrnující dvě až tři generace, zaměstnance, návštěvníky a případně i otroky. Pokud hlava takové velké rodiny prožila obrácení a přijala Krista, mělo to výrazný vliv na všechny, kteří v tomto domě žili.

Ideálním místem pro setkávání církve byly domy v centru města. Obchody a dílny spojené s domem dávali křesťanům příležitost kontaktu s řemeslníky, obchodníky, prodáváči i prostými dělníky. A právě tyto domácí sbory a s nimi související příležitosti k oslovení dalších se Pavel naučil využívat při svém misijním úsilí ve městech, která navštívil.

Jako římský občan, a po určitou dobu i jeden z předních židů, patřil Pavel s největší pravděpodobností do vyšší společenské třídy. V tom případě by pak jeho usilovná manuální práce měla být vnímána jako něco obdivuhodného a obětavého. Tímto způsobem se však ztotožňoval s prostými lidmi a získal si tak cestu k jejich srdcím (viz 1K 9,19–23).

Aplikace

Dokáže být i tvé sborové společenství v kontaktu s lidmi ve vašem městě? Je jeho důležitou součástí a žije s druhými, nebo se spíše izoluje a v ústraní „si hraje na svém písčku“? Vnímají ostatní, že jako křesťané patříte k nim, že jim rozumíte, znáte je, a máte jim co nabídnout? Pokud tomu tak není, jak by se to mohlo změnit?

Podněty k zamyšlení

„Prozřetelnost řídila pohyby národů a usměřňovala rozvoj lidské společnosti, dokud svět neuzrál pro příchod Vysvoboditele. ... Pohanství tehdy ztrácelo svůj vliv. Lidé byli unaveni okázalými slavnostmi a mýty. Toužili po náboženství, které by uspokojilo jejich srdce.“ (DA 32; TV 19)

„Příchod božského učitele předpověděli i lidé, kteří nepatřili k židovskému národu. Hledali pravdu a Bůh je osvětil. Tito učitelé se objevovali jako hvězdy na temném nebi. Jejich prorocství probouzela naději v srdcích tisíců pohanů.“ (DA 33; TV 20)

„Když Pavel poprvé navštívil Korint, ocitl se v prostředí, které bylo k cizincům velmi podezřivé. Řekové, kteří žili na pobřeží moře, byli schopnými obchodníky. Tak dlouho se cvičili v obchodních praktikách, že nakonec došli k přesvědčení, že zisk je projevem zbožnosti, bez ohledu na to, jak se k němu člověk dopravuje. Pavel dobře znal jejich názory, a tak dělal vše, co bylo v jeho silách, aby o něm nikdo nemohl říci, že káže evangelium proto, aby se obohatil. ... Snažil se udělat vše, aby zabránil špatnému pochopení, které by jeho kázání zdiskreditovalo.“ (GW 234, 235)

Otázky k rozhovoru

1. *Co si myslíte o výše uvedeném citátu Ellen Whiteové, že Bůh inspiroval i pohané učitele? Dokážeme jako křesťané připustit, že Bůh působí i mimo rámec křesťanství? Mohou být spaseni i lidé, kteří nikdy v životě o Ježíši neslyšeli?*
2. *Je možné ještě v naší době využívat pro setkávání církve soukromé domácnosti? V čem je výhoda takových setkání? Jaké výhody má vlastní budova modlitebny?*
3. *Co může váš místní sbor udělat pro to, aby se dokázal lépe přiblížit k lidem ve svém okolí? Jaké přístupy jsou nejlepší a neefektivnější?*

Shrnutí

Biblické záznamy o Pavlových misijních aktivitách je třeba vnímat v kontextu doby a kultury starověké římské říše. Když vidíme, jak Pavel prožíval své křesťanství a poslání ve své době, může nás to inspirovat k tomu, abychom uvažovali nad tím, jak lze biblické principy aplikovat do našeho prostředí. V listech do Tesaloniky Pavel představuje křesťanskému sboru podněty jak žít a reagovat na výzvy své doby.

Radost a vděčnost (1Te 1,1–10)

Základní verš

„Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny a ustavičně na vás pamatujeme ve svých modlitbách; před Bohem a Otcem naším si připomínáme vaši činnou víru, usilovnou lásku a vytrvalou naději v našeho Pána Ježíše Krista.“ (1Te 1,2.3)

Hlavní myšlenka

Pavel našel v životě křesťanů z Tesaloniky mnoho pozitivních věcí, které svědčily o jejich opravdovosti a které apoštola naplňovaly radostí a vděčností Bohu. Mnohé z nich stojí za povšimnutí i dnes.

Po třech úvodních lekcích, které nám pomohly blíže porozumět prostředí, do kterého Pavel psal své dopisy, a pohnutkám, které k jejich sepsání vedly, se nyní dostáváme k tomu, abychom postupně prošli textem samotných dopisů.

Pavel v úvodu svého dopisu zdůrazňuje své horlivé modlitby za ty, kteří jsou podobně jako on součástí církve. Raduje se z toho, že jsou tesaloničtí křesťané stále věrni tomu, co přijali. Jejich životy jsou navzdory mnoha problémům jasným důkazem proměňující moci Ducha.

První kapitolu zakončuje poznámkou o tom, jak Tesaloničtí od něj přijali učení evangelia a s nadšením očekávali den, kdy Ježíš přijde znovu, aby je vysvobodil od „přicházejícího hněvu“.

V této lekci se podíváme blíže na situaci nově obrácených v tomto sboru a na obtíže a výzvy, jimž museli na počátku své nové duchovní cesty čelit.

Modlitba díkůvzdání

¹Pavel, Silvanus a Timoteus tesalonické církvi v Bohu Otci a v Pánu Ježíši Kristu: Milost vám a pokoj. ²Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny a ustavičně na vás pamatujeme ve svých modlitbách; ³před Bohem a Otcem našim si připomínáme vaši činnou víru, usilovnou lásku a vytrvalou naději v našeho Pána Ježíše Krista. (1Te 1,1–3)

Osobní studium

Hned úvodní slova Prvního listu Tesalonickým nám něco málo prozrazují o Pavlově skromnosti. Přestože šlo jasně o jeho dopis (1Te 2,18; 3,5; 5,27), snaží se upozornit i na své spolupracovníky Silvana a Timotea.

Úvod tohoto dopisu je typickou ukázkou toho, jak se psaly staré řecké dopisy, avšak s malým dodatkem. Jestliže obvykle Řekové ve svých dopisech přáli čtenářům „milost“, Pavel přidává typicky židovské „pokoj“ (šalom). „Milost“ a „pokoj“ – to jsou dvě výstižná slova, která přesně vyjadřují, o čem jde v křesťanské zkušenosti.

Kdo byl Silvanus? Zdá se, že jde o latinskou podobu aramejského jména „Silas“. Židé, kteří žili mimo Palestinu, obvykle používali vedle svých původních jmen také řecká nebo latinská jména. (To je pravděpodobně i vysvětlení toho, proč i pisatele novozákonních dopisů známe jako „Saula“ i jako „Pavla“.) Silas byl křesťanem z Jeruzaléma, stejně jako Marek, který Pavla doprovázel na jeho první cestě. Díky spolupráci těchto bratrů z Jeruzaléma se Pavlovi dařilo stále podporovat a udržovat jednotu v církvi.

Ve své úvodní modlitbě Pavel děkuje za velmi praktické projevy duchovnosti tesalonických křesťanů. Víra nás inspiruje k činnosti a aktivitě. Opravdová láska souvisí vždy také s úsilím. Naděje vyžaduje značnou trpělivost. Tato slova kladou důraz na konání, ne na abstraktní myšlenky. Na jiných místech Nového zákona je pořadí zmíněných tří vlastností (víra, láska, naděje) trochu jiné, nicméně trojice vždy vrcholí „láskou“, aby bylo jasné, co je nejdůležitější (viz 1K 13,13). Odlišné pořadí v našem třetím verši ukazuje, že ve svých dopisech do Tesaloniky chtěl Pavel zdůraznit téma budoucnosti, k níž se křesťanská naděje upírá.

Zdá se, že tímto úvodem naplněným vděčností se Pavel pokouší probudit v adresátech pozitivní emoce. Tak totiž budou daleko otevřenější pro další důležitá témata, o kterých jim chce psát dále.

Aplikace

Říká se, že ve společnosti je „špatná nálada“; někdy převažují negativní emoce a občas se vyskytnou i agresivní jednání. Apoštol Pavel je však při komunikaci s druhými pozitivní. Když chce druhým něco předat, přistupuje k nim pozitivně a bez předpokladů? Vytváříš okolo sebe otevřenou a vřelou atmosféru? Jak to pomáhá při předávání poselství druhým?

Patříte k vyvoleným

Víme přece, bratři Bohem milovaní, že patříte k vyvoleným... (1Te 1,4)

Osobní studium

Verš čtvrtý je v původním řeckém textu stále ještě pokračováním dlouhého souvětí, které ve 2. verši začalo slovy „Stále vzdáváme díky“. Jedním z důvodů, které vedou Pavla k vděčnosti, je skutečnost, že i Tesaloničtí patří k „vyvoleným“.

Někteří křesťané dotáhli v dějinách myšlenku „vyvolení“ do extrémních podob. Někteří ztratili ze zřetele zcela praktické prožívání křesťanství, protože podle nich nezáleží na naší volbě, ale jen na Boží volbě. Další se zase domnívali, že Boží milost je tu pouze pro několik vyvolených, případně že ten, kdo byl jednou vyvolen, nemůže být už nikdy ztracen.

Ani naše víra by neexistovala nebýt moci Boží lásky, která nás k němu přitahuje. Bůh však každému dává možnost udělat vlastní rozhodnutí, zda chce či nechce být k Bohu přitážen a patřit mu. Tato potřeba našeho osobního rozhodnutí je patrná z mnoha míst Bible (viz např. Joz 24,15; 1Tm 2,4; Zj 3,20). On pro nás udělal to, že si nás v Kristu „vyvolil“. Všichni jsme byli „vyvoleni“ ke spáse. To, že někteří zachráněni nebudou, bude projevem jen jejich vlastní volby. Boží volbou je, aby bylo zachráněno celé lidstvo. To výstižně říká apoštol Pavel v 1Tm 2,3,4, kde hovoří o Bohu, který chce „*aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu*“.

Aplikace

Přemýšlej nad tím, co pro tebe znamená, že jsi byl Bohem „vyvolen“. Bůh vždy toužil po tom, abys byl zachráněn a nikdy nepropadl záhubě. Jak na tebe toto vědomí působí?

Důsledky přijetí evangelia

...neboť naše evangelium k vám nepřišlo jen ve slovu, ale i v moci a v Duchu Svatém a v plné přesvědčivosti... (1Te 1,5; ČSP)

Osobní studium

Pátý verš začíná slovem „neboť“. Tím je naznačeno, že se tu Pavel snaží představit důvody, proč je přesvědčen, že tesaloničtí křesťané byli „vyvoleni“ Bohem (1Te 1,4). Zároveň přidává další důvody, proč může ve svých modlitbách Bohu děkovat (1Te 1,2). Raduje se z viditelných důkazů toho, že jeho přátelé odpověděli na Boží volání a On je přijal za své.

Pavel se raduje z toho, že jejich přijetí evangelia se neomezilo pouze na souhlas s učením. Jejich každodenní život byl teď viditelným potvrzením Boží přítomnosti a moci. To, co se odehrávalo v životě církve, bylo možné vysvětlit jen Božím zásahem. Modlitby byly vyslýchány a lidské životy proměňovány. Realita jejich víry se pak projevovala i v jejich jednání a skutcích.

„Ovoce“ Ducha je vždy mocným svědectvím o tom, že Bůh aktivně působí. Po nějakou dobu snad lze předstírat, že prožíváme lásku, radost a pokoj, ale ve chvíli, kdy procházejí naše vztahy v církvi zátěží, ukáže se skutečnost. Když je Duch svatý přítomný a činný v životě věřících, začíná se pro ně stávat přirozeným to, co je jinak naší hříšné podstatě cizí. Křesťané pak jednají s takovou laskavostí, kterou by u sebe dříve nečekali. Pavel viděl plno projevů, které mu potvrzovaly, že jeho přátelé v Tesalonice byli proměněni mocí Ducha.

Posledním z důkazů, že Bůh si tesaloničké křesťany vyvolil, je jejich hluboké vnitřní přesvědčení a jistota, že evangelium je pravdivé a že Bůh vede jejich životy.

Aplikace

Podle čeho je možné poznat, že Duch svatý reálně působí v životech jednotlivců i v životě církve? Na čem stojí tvoje plné přesvědčení, že jsi Bohem vyvolený k věčnému životu?

Osobní příklad

⁵Neboť naše evangelium k vám nepřišlo pouze v slovech, ale v moci Ducha svatého a v přesvědčivé plnosti. Víte, jak jsme si kvůli vám počínali, když jsme byli u vás. ⁶A vy jste jednali jako my i Pán, když jste uprostřed mnohé tísně přijali slovo víry v radosti Ducha svatého. ⁷Tak jste se stali příkladem všem věřícím v Makedonii a v Achaji. (1Te 1,5–7)

Osobní studium

I když to není z většiny biblických překladů patrné, 6. verš je ještě stále pokračováním onoho dlouhého souvětí, které začalo ve 2. verši a bude zakončeno až v 10. verši. V tomto dlouhém souvětí se Pavel snaží vyjmenovat všechny důvody k vděčnosti a k modlitbám díkůvzdání. Verše 6 a 7 přidávají do tohoto „seznamu“ další dvě položky (tato část věty se totiž gramaticky stále pojí ke slovu „neboť“ z 5. verše). Pavel tedy vzdává Bohu díky (v. 2), neboť (v. 5) vidí, že tesaloničtí křesťané jednají podle příkladu, který jim dal on se svými spolupracovníky, a zároveň se stávají příkladem i pro další (v. 6 a 7).

Někdy se snažíme druhé nabádat, aby nenásledovali příklad lidí, ale příklad Kristův. Je to pochopitelné v tom smyslu, že On je ten nejlepší příklad, který nás, na rozdíl od lidí, nikdy nezklame. Ve skutečnosti ale potřebujeme různé vzory i pro jednotlivé životní role. Jako lidé se navzájem potřebujeme, abychom si poradili a pomohli si. Kdopak ještě nikdy nezakusil požehnání dobré rady a dobrého lidského příkladu! A ať už se nám to líbí nebo ne, i ten, kdo je ve vedoucím postavení v církvi, se pro druhé stává také určitým „příkladem“. Proto je důležité, aby ti, kteří chtějí druhým představit Krista, žili podle svého poselství a byli sami příkladem toho, co zvěstují.

Pavel ale dává všemu správné pořadí tím, že zdůrazní, že v prvé řadě přijali Tesaloničtí za zdroj životního nasměrování Boží slovo. To byl ten nejlepší základ, nejlepší model. Poté je Pavel odkazuje na Pána, který má být jejich nejvyšším příkladem hodným následování (v. 6). Ježíšovo jednání je pro ně lepším a bezpečnějším příkladem než Pavlovo.

Pavel si nedělal žádné iluze o vlastním charakteru (1Tm 1,15). Přesto však toužil po tom, aby jej jako svého učitele mohli druzí napodobovat a sami se mohli stát zase příkladem pro ostatní. V tomto specifickém případě jde o vzor radosti v době utrpení. Trápení buď člověka pozvedne, nebo zlomí. V poselství evangelia objevili tesaloničtí křesťané pod vlivem Ducha svatého nadpřirozenou radost v dobách trápení, kterou předtím viděli i v životě Pavla a Silase (Sk 16,22–25).

Aplikace

Jaké jsou tvé životní vzory? V čem ti pomohly? Jakým příkladem jsi ty pro druhé ve svém okolí, v práci, v rodině, v církvi? Které věci v tvém životě jsou hodné následování, a které ne?

Dobrá pověst

⁸Od vás pak se slovo Páně rozeznělo nejen po Makedonii a Achaji, ale o vaší víře v Boha se ví všude, takže není třeba, abychom o tom vůbec mluvili. ⁹Lidé sami vypravují, jak jste nás přijali a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému ¹⁰a očekávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, Ježíše, jenž nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu. (1Te 1,8–10)

Osobní studium

Pavel dokončuje své dlouhé souvětí a vysvětluje, jak se dozvěděl o tom, že se křesťané z Tesaloniky stali dobrým příkladem po věřící v celé Makedonii (oblast, kam patřila i Tesalonika) a Achaji (kam patřilo město Korint).

Především byli pro druhé vzorem v misijním úsilí. Boží slovo se od nich „rozeznělo“ do širokého okolí. Za příkladnou považuje Pavel i jejich víru a otevřenost evangeliu. Byli ochotni prožít změny, které bude evangelium žádat, tedy vzdát se model a dalších populárních forem tehdejší zbožnosti.

Pavel žasne nad tím, že se o jejich víře ví „všude“ (v. 8). Díky kvalitním římským silnicím a čilému obchodnímu ruchu byla komunikace v době apoštola Pavla poměrně rychlá. Je tedy možné, že se o víře tesalonických sester a bratří mohl dovídat i od sborů v Římě či Antiochii, které s ním byly v kontaktu.

Většina lidí touží po tom, aby byli od druhých chváleni. Pochvala v sobě však do jisté míry zahrnuje i očekávání. Touto velkou úvodní pochvalou vlastně Pavel adresáty dopisu povzbuzuje k tomu, aby i nadále rostli ve své víře.

Na jejich obrácení je něco pozoruhodného. Jako pohanští modláři museli překonat dva silné předsudky. Především skutečnost, že jde o „bláznivou zvěst“ o nějakém muži, který zemřel a znovu ožil. A pak tu byla i skutečnost, že šlo o učení nějakých podivných židů. Mnozí pohané se proto křesťanskému učení vysmívali. Tesaloničtí ale ne. Místo toho se podvolili evangeliu, které zcela změnilo jejich život.

„Tesaloničtí věřící byli opravdovými misionáři. Hořeli nadšením pro svého Spasitele, který je zbavil strachu z ‚přicházejícího hněvu‘ (1Te 1,10). Kristova milost zázračně změnila jejich život a Boží slovo, které hlásali, mělo velikou moc. Mnozí byli osloveni pravdami, které zvěstovali, a počet věřících rostl.“ (AA 256; PNL 148)

Aplikace

V závěru první kapitoly Pavel připomněl, že Ježíš vysvobozuje od „přicházejícího hněvu“. Jak tomu rozumíš? Jak to souvisí s jeho vzkříšením? Proč je pro nás tak důležité toto zaslíbení? (Viz také 1K 15,12–17; J 11,24.25; Da 12,2.)

Podněty k zamyšlení

„Když za Pavlem během jeho pobytu v Korintě přišli z Makedonie Silas a Timoteus, velmi ho to potěšilo. Přinesli mu ‚radostnou zprávu‘ o ‚víře a lásce‘ těch, kteří při první návštěvě poslů evangelia v Tesalonice přijali pravdu (1Te 3,6). Pavel měl k těmto věřícím, kteří zůstali Bohu věrní navzdory zkouškám a protivenství, vřelý vztah. Toužil po osobním setkání s nimi, ale tehdy to nebylo možné; proto se rozhodl jim napsat.

V dopise tesalonickému sboru vyjadřuje apoštol svou vděčnost Bohu za radostnou zprávu o jejich růstu ve víře. ...

‚Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny a ustavičně na vás pamatujeme ve svých modlitbách; před Bohem a Otcem naším si připomínáme vaši činnou víru, usilovnou lásku a vytrvalou naději v našeho Pána Ježíše Krista.‘

Mnozí z tesalonických věřících ‚se obrátili od model‘, aby ‚sloužili Bohu živému a skutečnému.‘ ... Apoštol prohlásil, že svým věrným následováním Pána ‚se stali příkladem všem věřícím v Makedonii a v Acháji.‘“ (AA 255,256; NUD 148)

Otázky k rozhovoru

1. *Přemýšlejte znovu nad tématem lidských vzorů a příkladů. Kdy pro nás mohou být požehnáním a pomocí? Kdy je třeba být ale raději opatrný? Proč?*
2. *Velkou část Pavlova dopisu tvoří modlitba díky za to, co Bůh vykonal pro křesťany v Tesalonice. Jaký prostor mají modlitby chval a díky v našem duchovním životě – v osobním i církevním?*
3. *Co by asi ostatní napsali o vašem sboru? Jak by zhodnotili vaši víru a jaký obrázek by si podle vás udělali o křesťanství? Byli byste tím potěšeni?*
4. *Proč je důležité umět pochválit druhé? Nemůže to chváleného vést k pýše? Umíte ostatní dostatečně a přitom moudře chválit?*
5. *Přemýšlejte společně nad tím, jakou roli hraje v naší víře učení o Ježíšově druhém příchodu. Je pro vás den „přicházejícího hněvu“ něčím děsivým, nebo naopak nadějí? Proč?*

Shrnutí

Pavel s radostí vzdával Bohu díky za mnohé viditelné důkazy toho, že jeho moc proměňuje životy věřících v Tesalonice. Zveřejněním této modlitby v dopise chtěl apoštol své duchovní sourozence motivovat k trvalému růstu ve víře a ve snaze přinést evangelium dalším lidem v okolí.

Příklad apoštolů (1Te 2,1–12)

Základní verš

„Bůh nás uznal za hodné svěřit nám evangelium, a proto mluvíme tak, abychom se líbili ne lidem, ale Bohu, který zkoumá naše srdce.“ (1Te 2,4)

Hlavní myšlenka

Vysvětlením hlavních motivů své evangelizační práce nám Pavel pomáhá, abychom sami zkoumali svá srdce a pohnutky ve světle evangelia.

V této lekci si povšimneme toho, že poté, co se v úvodu dopisu Pavel zaměřil na své posluchače a jejich sbor (1Te 1,2–10), mění téma a hovoří o tom, co se svými spolupracovníky zažil v Tesalonice v době, kdy tam prvně zvěštovali evangelium (1Te 2,1–12). V předchozí kapitole Pavel vzdával Bohu díky za to, že Tesaloničtí následovali jeho osobního příkladu a sami se také stali příkladem pro ostatní. V textu pro tento týden (1Te 2,1–12) se Pavel snaží poukázat na praktické situace, kdy svým postojem chtěl jít ostatním spoluvěřícím příkladem.

I když existuje mnoho pohnutek, proč lidé hlásají evangelium, Pavel zde zdůrazňuje tu nejdůležitější z nich – touží po tom, aby se jeho služba líbila Bohu. Pavla ani tolik nezajímá početní růst církve, jako spíše její růst v duchovním poznání.

V této lekci tedy nahlédneme částečně do toho, co se odehrávalo v nitru apoštola Pavla. Může to být i pro nás příležitostí uvědomit si, jaké jsou naše touhy, sny a motivace, a jestli se vliv, který máme v životě na ostatní, opravdu líbí Bohu.

Odvaha v utrpení

¹Sami víte, bratří, že náš příchod k vám nebyl marný. ²Víte také, jak jsme předtím ve Filipech trpěli a byli pohaněni; a přece nám náš Bůh dal odvahu hlásat vám, přes mnohý těžký zápas, evangelium Boží. (1Te 2,1.2)

Osobní studium

Druhá kapitola tohoto dopisu úzce navazuje na tu předchozí a rozvíjí její téma. První kapitola končila připomenutím toho, že „všichni“ slyšeli a vědí o víře tesalonických křesťanů. V druhé kapitole se věnuje tomu, co čtenáři věděli o víře a odhodlání – apoštola Pavla a ostatních apoštolů.

Pavel zde připomíná, jak s ním a Silasem jednali ve Filipech, kam přišli kázat evangelium. Na dlouhé cestě z Filip do Tesaloniky cítili na každém kroku bolestnou připomínku nespravedlivého zacházení. Zdá se, že i po příchodu do Tesaloniky nesla jejich těla stále stopy fyzického utrpení. Nikdo by se jim nemohl divit, kdyby se po této špatné zkušenosti rozhodli, že v novém městě budou působit raději opatrněji. Kdo by se po tom všem na ně zlobil? Zdálo se, jako by jim všechny okolnosti říkaly: Už nikdy nekažte evangelium tak otevřeně.

Ale i uprostřed bolesti a trápení Bůh povzbudil Pavla a Silase, aby byli odvážní a silní. A tak jim „dal odvahu hlásat“ evangelium (1Te 2,2) navzdory nebezpečí, že by je znovu mohlo potkat pronásledování. Byl zde zvláštní kontrast mezi jejich lidskou slabostí a mocí, kterou jejich prostřednictvím působil Bůh.

Pán nakonec dokázal použít vnější okolnosti ke své slávě. Díky viditelným zraněním apoštolů si mohli obyvatelé Tesaloniky uvědomit dvě důležité věci: Především to, že tito muži kážou evangelium skutečně z plného vnitřního přesvědčení. Rozhodně je nemohl nikdo v této situaci podezírat z toho, že jim jde o vlastní prospěch (viz 1Te 2,3–6). Zároveň bylo jejich posluchačům jasné i to, že Bůh svou mocí Pavla i Silase doprovázel. Evangelium, které kázali, nebylo pouze intelektuální konstrukcí a zajímavou filozofií. V životě apoštolů bylo patrné, že Bůh je doprovází a jedná (viz verš 13).

Aplikace

Co bys uvedl jako názornou ukázkou toho, že Bůh vstoupil i do tvého života a proměnil jej? Je Boží proměňující moc viditelná i ve tvém životě?

Pohnutky ke kázání evangelia

Naše poselství nepochází z omylu ani z nekalých úmyslů, ani vás nechceme podvést. (1Te 2,3)

Osobní studium

Ve starověku používali řečníci tři prostředky k tomu, aby své posluchače přesvědčili a dovedli je ke změně postojů. Lidé posuzovali sílu argumentu na základě charakteru řečníka (řecky: ethos), podle kvality nebo logiky jeho vysvětlování (logos) a podle vlivu výzvy na emoce posluchačů (pathos). V 1Te 2,3–6 se Pavel zaměřuje na pohnutky, které jej a jeho spolupracovníky vedly ke kázání evangelia.

V těchto verších Pavel ukazuje zásadní rozdíl mezi vlastním přístupem a postojem populárních filozofů, jejichž kázání bývalo často motivováno osobním prospěchem (viz poznámky ve 3. lekci). Pavel používá ve 3. verši tři výrazy, které popisují možné nesprávné pohnutky ke kázání.

Nejprve hovoří o „omylu“. Kazatel může být nadšený pro nějakou zajímavou myšlenku, která je ale mylná. Může to myslet zcela upřímně, ale přesto se mýlí. Domnívá se, že jedná správně, ale v pozadí je mylná představa.

Druhým nesprávným důvodem ke kázání mohou být „nekalé úmysly“, doslova „nečistota“. Lidé, kteří jsou známí svými myšlenkami a veřejným vystupováním, bývají pro druhé často atraktivní. Někteří řečníci tak mohou být motivováni představou, že svou popularitou získají nějaké výhody nebo třeba přízeň opačného pohlaví.

Nakonec Pavel zmiňuje ještě možnost „podvedení“. To by znamenalo, že si je řečník dobře vědom toho, že nemá pravdu, ale přesto se z určitých sobeckých důvodů snaží lidi zmást a přesvědčit o tom, co sám chce.

Pavel a Silas tyto pohnutky odmítají. Pokud by byli vedeni touto motivací, potom by po své zkušenosti ve Filipech s kázáním raději skončili. Odvaha, kterou prokázali v Tesalonice, byla projevem toho, že skrze ně skutečně působí Boží moc. Dobře věděli, že logické argumenty a emocionální výzvy samy o sobě nestačí. Poselství má silný vliv jen tehdy, pokud je v souladu s charakterem mluvícího. A tato autenticita velmi silně působí na lidi i v dnešní době.

Aplikace

Přemýšlej nad motivací a pohnutkami k věci, které v životě děláš. Jsou vždy čisté, čestné a vedené dobrými úmysly? Pokud ne, jak to můžeš změnit? Viz také Dt 10, 16; Fp 4, 13, Ž 51, 1–10.

Zalíbit se Bohu

4...Bůh nás vyzkoušel, aby nám svěřil evangelium, proto mluvíme ne tak, jako bychom se chtěli zalíbit lidem, ale tak, abychom se zalíbili Bohu, který zkouší naše srdce. 5 Jak víte, nikdy jsme nepoužili lichocení ani jsme nebyli chtiví zisku – Bůh je svědek! 6 Nehledáme ani slávu od lidí, od vás ani od jiných. (1Te 2,4–6; ČSP)

Osobní studium

Slovo, které je ve 4. verši přeloženo jako „vyzkoušel“, odkazuje k myšlence důkladného prozkoumání a následného schválení. Sám Bůh posoudil čestnost a pohnutky apoštolů a uznal je za hodné nést jeho evangelium. To proto, aby nebylo toto vzácné poselství pokrouceno a diskreditováno rozdílem mezi slovy a činy těch, kdo je zvěstují.

Populární filozofové té doby hodně zdůrazňovali důležitost sebezkoumání. Každý, kdo chtěl ovlivnit společnost, měl v první řadě sám prozkoumat a vyzkoušet své pohnutky a záměry. Pavel ale tuto myšlenku posunuje ještě o krok dále. K myšlence sebezkoumání ještě přidává důraz na to, že i Bůh jej vyzkoušel a ověřil jeho motivaci. A právě proto je snahou Božích služebníků, aby se při svém díle líbili Bohu.

Lidé potřebují v životě cítit, že si jich někdo váží a že mají hodnotu. Toto vědomí se někdy snažíme získat prostřednictvím hromadění majetku, dosahováním vysokých výkonů nebo díky pozitivnímu hodnocení ze strany ostatních. Všechny tyto důvody k vědomí vlastní hodnoty jsou ale velmi křehké. Nejsprávnější obraz o naší hodnotě nám nabízí jen evangelium. Když opravdově pochopíme, co znamená, že Kristus za nás zemřel, začneme opravdově chápat, jak velkou hodnotu má náš život.

V souvislosti se snahou zalíbit se lidem zmiňuje Pavel také lichocení posluchačům. Něco takového však považuje za ubohý prostředek pro hlásání evangelia. Pro Pavla nebylo klíčové to, co si o něm lidé myslí. K tomu přidává další nesprávnou motivaci ke kázání – touhu po finančním prospěchu. Lidé, kteří byli osloveni díky něčí službě, jsou mnohdy ochotni tuto službu podpořit z vlastních prostředků. To je sice správné, ale Boží služebníci se tak mohou ocitnout ve velkém pokušení pracovat pro tuto „odměnu“. Tím by ale ztratili ze zřetele prvotní motivaci – líbit se Bohu.

Aplikace

Co se v tvém životě a v tvé službě „líbí Bohu“? Co se mu nelíbí? Jak může být i tvůj život oslavou milujícího Boha?

Opravdový zájem

‘Také jsme nehledali slávu u lidí, ani u vás, ani u jiných;’⁷ ač jsme mohli jako Kristovi poslové dát najevo svou důležitost, byli jsme mezi vámi laskaví, jako když matka chová své děti. ‘Tolik jsme po vás toužili, že jsme vám chtěli odevzdat nejen evangelium Boží, ale i svůj život. Tak jste se nám stali drahými!’ (1Te 2,7.8)

Osobní studium

V dnešním světě jsou často peníze, sex a moc považovány za základní motivace lidského chování. V pasážích, které jsme studovali v předchozích dnech, se Pavel snažil vyloučit to, že by jeho služba byla motivována podobným způsobem. Chamtivost, nemravnosti, klam ani falešné lichotky nemají v křesťanské službě místo. Prvořadou motivací apoštolů byla touha líbit se Bohu ve všem, co dělali.

Poté Pavel naznačuje, že jako apoštolové a učitelé si mohli v Tesalonice nárokovat určitý status a náležitou úctu. Měli dokonce i jisté morální právo očekávat finanční podporu. Pavel se ale toho všeho v Tesalonice zřekl, aby nebyly špatně vykládány jeho pohnutky a aby tak nebyl kamenem úrazu pro nově obrácené křesťany.

Ke své základní motivaci, kterou je touha líbit se Bohu, přidává Pavel ve verších 7 a 8 také myšlenku úzkého přátelského vztahu s tesalonickými křesťany. Slova, která volí, jsou prodchnuta emocemi a upřímným přátelstvím. Kázání evangelia nebylo pro Pavla jen povinností; svým posluchačům chtěl dát sám sebe.

V pondělní lekci jsme hovořili o třech významných prvcích, které starověcí řečníci zdůrazňovali jako klíč k přesvědčení posluchačů: charakter řečníka (*ethos*), logika jeho argumentů (*logos*) a vliv na emoce posluchačů (*pathos*). Ve verších 4–6 Pavel zdůraznil myšlenku charakteru Božích služebníků a jejich čestnosti (*ethos*) a ve verších 7 a 8 apeluje na *pathos*, emocionální pouto a vztah, který se rozvinul mezi apoštolů a křesťany v Tesalonice. Všechny logické argumenty evangelia (*logos*) jsou totiž opravdu smysluplné až tehdy, když se dotknou nejen intelektu, ale i lidského srdce.

Přečti si ještě pasáž 2K 8,1–5. Jak podle tohoto textu zareagovali křesťané v Makedonii (kam patřila i Tesalonika) na osobní přátelství a lásku apoštolů? V čem může být pro nás tento text inspirací dnes? Jakou roli by měl hrát náš osobní charakter a vztah k druhým v našem evangelizačním úsilí?

Aplikace

Přemýšlej nad někým, kdo tě inspiroval v tvém duchovním životě. V čem tě oslovila jeho povaha? Jak může tvé osobní přátelství a upřímný zájem pomoci někomu jinému na cestě k Bohu?

Nikomu na obtíž

***9*Jistě si, bratří, vzpomínáte na naše úsilí a námahu, jak jsme ve dne v noci pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám přinesli Boží evangelium. ¹⁰Vy i Bůh jste svědky, jak jsme se k vám věřícím zbožně, spravedlivě a bezúhonně chovali. ¹¹Víte přece, že jsme každého z vás jako otce své děti ¹²napomínali, povzbuzovali a zapřísahali, abyste vedli život důstojný Boha, který vás povolal do slávy svého království. (1Te 2,9–12)**

Osobní studium

Pavlovo vyjádření, že za svého pobytu v Tesalonice pracoval „ve dne v noci“, je sice určitou nadsázkou, nicméně vyjadřuje jeho velmi horlivé úsilí. Říká zde vlastně, že pracoval daleko více, než bylo jeho povinností, aby nebyl nikomu na obtíž.

Zároveň si dával velký pozor na to, aby jeho jednání nebylo pro někoho pohoršením. Spolu s ostatními apoštoly se snažili žít „bezúhonně“, aby nic nerozptylovalo pozornost jejich posluchačů od tématu, které jim chtěli představit.

Ve verších 11 a 12 používá Pavel obraz otce, který má zájem o své děti. Dobrý otec stanovuje svým dětem hranice a pravidla, ale zároveň je i povzbuzuje a miluje. Moudrá výchova také bere v úvahu jedinečnost povahy každého dítěte a jeho situaci. Podle toho je pak třeba vybrat, zda je vhodnější povzbuzení, napomenutí, někdy případně i trest.

V Pavlově přístupu můžeme někdy cítit zajímavé napětí. Na jedné straně se vždy snažil upravit svůj přístup tak, aby odpovídal jedinečné situaci posluchačů a aby jim vyšel vstříc; na straně druhé kladl důraz na autentičnost a na požadavek, aby vnější chování bylo vždy v souladu s vnitřním postojem. Jak ale být čestný a autentický, a přesto se pokoušet být „všem vším“?

Klíčem k pochopení tohoto napětí je láska, kterou Pavel cítil k těm, kterým kázal. Snažil se jim nabídnout ten nejlepší model, ale přesto si uvědomoval, že k některým věcem ještě nedorostli (viz také J 16,12). Pracoval proto vlastníma rukama a své poselství představoval takovým způsobem, aby nestavěl zbytečné bariéry, které by jim bránily v přijetí evangelia. A to je opravdu velmi silná lekce o obětavosti a křesťanském nasazení.

Aplikace

Jak v životě přistupuješ k věcem, na které „máš nárok“? Za jakých okolností by měl křesťán v životě vyžadovat to, na co má právo, a kdy je moudřejší se svého práva vzdát? Jak je možné tyto situace rozlišovat?

Podněty k zamyšlení

„Nezáleží na tom, jak přesvědčivé je naše vyznání. Nejsme-li naplněni láskou k Bohu a ke svým bližním, nejsme pravými Kristovými učedníky. ... Možná že jsme neobyčejně štedří; i kdybychom však rozdali všechn svůj majetek chudým, Bůh by v našem činu nenašel zalíbení, pokud bychom to udělali z jiných pohnutek než z opravdové lásky.“ (AA 318.319; PNL 183)

„I když se Pavel snažil představit nově obráceným křesťanům jasně biblické učení o správné podpoře Božího díla, ... v určitých momentech své služby ve velkých centrech civilizace raději manuálně pracoval pro svou obživu. ...

O tom, že Pavel kromě kázání ještě manuálně pracoval pro svou obživu, čteme poprvé v souvislosti s jeho působením v Tesalonice (1Te 2,9; 2Te 3,8.9).

Pavel však nepovažoval takto strávený čas za ztracený. ... Svým spolupracovníkům pomáhal moudrým nasměrováním v duchovní oblasti a zároveň byl pro ně příkladem svou pilnou a poctivou prací. Byl šikovným a zručným řemeslníkem, pilným při práci, muž vroucího ducha sloužící Pánu (Ř 12,11).“ (GW 234–236)

Otázky k rozhovoru

- 1. Přemýšlejte nad bolestivými zkušenostmi (ať už fyzicky, duchovně nebo vztahově), které jste prožili. Co vám pomohlo najít novou radost a odvahu? Jak může společenství věřících pomoci těm, kteří takové okamžiky prožívají? Jaký přístup naopak nepřináší očekávaný výsledek?*
- 2. Jaká pozitiva s sebou přináší úzký osobní vztah, který naváže kazatel (misionář, evangelista, kterýkoliv křesťan) s těmi, kterým představuje Krista? Kdy ale může být blízké osobní pouto pro tyto lidi naopak problémem? Jak správně nastavit „hranice“ pro vztah s lidmi, s nimiž blíže spolupracujeme?*

Shrnutí

V pasáži na tento týden se Pavel snažil dát svým čtenářům nahlédnout do svého nitra a ukázat jim pohnutky, které jej vedly k jeho službě. Nejvyšší motivací ke službě je touha líbit se Bohu, bez ohledu na to, zda se naše jednání nutně líbí i druhým lidem. Další významnou pohnutkou ke službě je opravdový zájem a láska ke ztraceným. Obě tyto motivace jsou zdůrazněny ve studované pasáži 1Te 2,1–12.

Opravdoví přátelé (1Te 2,13–3,13)

Základní verš

„...ať posílí vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými.“ (1Te 3,13)

Hlavní myšlenka

Pavel popisuje všechno dobré, co u tesalonických křesťanů vidí, a povzbuzuje je, aby vydrželi i uprostřed pronásledování, kterému musí čelit.

Z toho, co jsme zatím mohli prostudovat, je zřejmé, že křesťané v Tesalonice nebyli pro Pavla pouze členy stejné církve, ale považoval je za své osobní přátele. Bylo mezi nimi hluboké emocionální pouto, které se apoštol snaží stále rozvíjet. Ujišťuje je o své opravdové lásce, čímž se je vlastně snaží připravit na to, aby dokázali unést i konstruktivní kritiku, ke které se brzy také dostane.

Tuto část Pavel začíná i končí modlitbou. Dalo by se říci, že celá tato pasáž je napsána s myšlenkou na modlitbu. Klíčovým tématem je Pavlova touha, aby jeho přátelé z Tesaloniky mohli být při Ježíšově druhém příchodu shledáni jako „bezúhonní a svatí“ (1Te 3,13; viz také 1Te 2,19.20).

Přátelství mezi Pavlem a tesalonickými křesťany bylo hlubší než běžné pozemské přátelství. Do jisté míry přesahovalo hranice času a pozemských dějin. Pavel se těšil na to, že s nimi bude moci prožít celou věčnost. A právě tato touha je jedním z důvodů jeho hlubokého a upřímného zájmu o jejich život a víru. Měl je upřímně rád a chtěl, aby byli připraveni na Kristův návrat.

Podobná zkušenost jako v Judsku

¹³Proto i my děkujeme Bohu neustále, že jste od nás přijali slovo Boží zvěsti ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží, jímž skutečně jest. Vždyť také projevuje svou sílu ve vás, kteří věříte. ¹⁴Nesete podobný úděl jako církve Boží v Kristu Ježíši, které jsou v Judsku. Vytrpěli jste stejné věci od svých vlastních krajanů jako církve v Judsku od židů. ¹⁵Ti zabili i Pána Ježíše a proroky a také nás pronásledovali; nelíbí se Bohu a jsou v nepřátelství se všemi lidmi, ¹⁶když nám brání kázat pohanům cestu spásy. Tak jen dovršují míru svých hříchů. Už se však na nich ukazuje konečný hněv Boží. (1Te 2,13–16)

Osobní studium

Na první pohled se může zdát, jakoby tato pasáž tematicky nesouvisela s tím, co až doposud bylo řečeno o touze líbit se Bohu a o osobním přátelství mezi apoštolem a tesalonickými křesťany (1Te 2,1–12). Verš 13 je ale pokračováním myšlenky o reakci Tesalonických na evangelium, které jim Pavel zvěštoval.

Ve verši 14 se Pavel vrací k tématu podobného údělu těch, kdo následují Krista. Pronásledování v Tesalonice se podobalo dřívějšímu pronásledování křesťanů v Judsku. Judští křesťané byli pronásledováni ze strany některých židů a křesťané v Tesalonice, původně sami pohané, zase čelili útlaku svých pohanských i židovských sousedů. Pavel se jim snaží ukázat, že nejde jen o místní záležitost; každý, kdo se rozhodne následovat Krista, se setká s opozicí či pronásledováním.

V dalších verších (14–16) Pavel hovoří o určité skupině židů, kteří se systematicky snažili na jeho cestách kazit jeho dílo. Je obrovskou tragédií, že tato a podobné biblické pasáže (např. Mt 23,29–38) byly v dějinách překrouceny a použity k „ospravedlnění“ pronásledování židovského národa. Takové zveřejnění jde ale zcela proti duchu toho, co zde apoštol píše. Ten zde hovoří specificky o židovských vysokých představitelích, kteří kvůli Ježíšovu odsouzení spolupracovali s Římany a kteří i nadále bránili šíření evangelia. V jeho slovech tak můžeme slyšet ozvěnu toho, co už Ježíš pověděl o těch, kteří mu usilovali o život (Mt 23,29–36).

Nesmíme zapomínat ani na to, že sám Pavel byl židem a nikdy nevystupoval proti svému vlastnímu národu jako celku. Stejně tak z židovského národa pocházel i Ježíš, první učedníci a jádro prvotní církve. Mezi Pavlovými spolupracovníky bylo také mnoho židů – např. Silas, Barnabáš nebo Timoteus. (Tomuto tématu se více věnují pasáže Ř 9,1–5; 11,1–12.24–32.)

Není tedy možné paušálně odsoudit celou skupinu nebo národ. Každý člověk na zemi je vzácný jako ten, „za něž Kristus zemřel“ (Ř 14,15; 1K 8,11). Křesťan nemůže nikdy žít se zobecňujícími předsudky vůči nějaké skupině lidí.

Aplikace

Dnes už většina z nás dokáže odsoudit historické selhání křesťanů, kteří v dějinách diskriminovali celé skupiny lidí (např. židy). Jak jsi na tom ale ty osobně? Existují v tvém životě předsudky (nejen etnické) vůči některým lidem? Je pro tebe těžké je mít rád a vidět v nich Boží milované děti?

Pavlova radost a naděje

17Bez vás, bratří, byli jsme jako sirotci, i když to bylo nakrátko a jen tělem, ne srdcem; tím usilovněji jsme vás toužili spatřit. 18Proto jsme k vám chtěli přijít, já, Pavel, víc než jednou, ale satan nám v tom vždy zabránil. 19Vždyť kdo je naše naděje, radost a vavřín chlouby před naším Pánem Ježíšem Kristem při jeho příchodu, ne-li právě vy? 20Ano, vy jste naše sláva a radost. (1Te 2,17–20)

Osobní studium

V této pasáži se znovu velmi silně objevuje důraz na osobní přátelství Pavla a křesťanů v Tesalonice. Apoštol tak dělá vše pro to, aby jeho pozdější kritika (1Te 4 a 5) byla chápána jako projev jeho lásky a zájmu o ně. Vždyť právě jeho přátelství jej opravňuje k tomu, aby jim poradil. A rada se nejlépe přijímá od člověka, o němž víme, že mu na nás záleží.

Když Pavel hovoří ve verši 17 o odloučení od svých přátel z Tesaloniky, používá zajímavé sloveso, které bývá překládáno jako „být odloučen“ (ČSP) nebo „osamět“ (B21). Jazykově je však toto řecké sloveso odvozeno od slova „sirotek“, což je zřetelné v překladu „byli jsme jako sirotci“ (ČEP). Svůj nucený odchod z Tesaloniky tak Pavel prožívá s podobným zármutkem jako dítě, kterému zemřeli rodiče. Stýská se mu po nich a touží po tom, aby je znovu navštívil. Fyzicky jsou odloučeni, ale ne v srdci. Toto odloučení apoštol připisuje satanovi, což ukazuje, že i své poslání vnímá v kontextu velkého dějinného sporu mezi satanem a Bohem.

Pavlovo přání setkat se se svými duchovními sourozenci má hlubší základ než jen běžné přátelství; v jeho přání je patrná perspektiva věčnosti. Touží je uvidět i v den návratu Ježíše Krista. Vždyť právě oni jsou potvrzením smysluplnosti jeho služby a v poslední den budou jeho radostí a chloubou! Jakou větší radost si mohl přát než vidět, že jeho služba přispěla ke změně jejich života a připravila je pro věčnost!

Tato pasáž nám zároveň silně připomíná, jak může perspektiva věčnosti ovlivnit naše životní priority. Náš život na této zemi je sice jako „pára“ (Jk 4,14), ale může mít přesah do věčnosti. Pavel se proto ve svém životě zaměřil na to, co má trvalou hodnotu a význam. Vždyť co jiného má opravdovou hodnotu, než záchrana lidí pro Boží království?

Aplikace

Do jaké míry ovlivňuje tvůj život perspektiva věčnosti a života v Božím království? Jak se odráží ve tvých prioritách a každodenním životě?

Timoteova návštěva

¹Když jsme to již nemohli déle vydržet, rozhodli jsme se zůstat v Athénách sami² a poslali jsme Timotea, našeho bratra a Božího spolupracovníka v evangeliu Kristově, aby vás utvrdil a povzbudil ve vaší víře, ³aby se nikdo nedal zvíkat v těchto souzeních; neboť sami víte, že to je náš úděl. ⁴Když jsme byli u vás, předpovídali jsme vám, že na nás přijdou souzení; a to se také, jak vidíte, stalo. ⁵A tak když jsem to již déle nemohl vydržet, poslal jsem Timotea, abych poznal vaši víru, zdali vás snad pokušitel nesvedl, takže by naše námaha vyšla naprázdno. (1Te 3,1–5)

Osobní studium

Pavel je tak nešťastný z toho, že nemá zprávy o církvi v Tesalonice, že se nakonec rozhodne oželeť Timoteovu společnost v Athénách a vyslat jej ke svým přátelům, aby zjistil, jak se jim daří. Protože jej má během této návštěvy Timoteus zastupovat a jednat jeho jménem, dělá apoštol vše pro to, aby potvrdil autoritu svého mladého spolupracovníka. Představuje jej proto jako svého „bratra a Božího spolupracovníka v evangeliu Kristově“, což je velmi silné označení. Pavel však ví, že jeho úkol bude náročný, a tak dělá předem vše pro to, aby byl Timoteus přijat stejně, jako by přišel sám Pavel.

Verše 3 a 4 nám ukazují, co by Pavel svým přátelům řekl, kdyby s nimi byl osobně. Slovo, kterým popisuje jejich „souzení“, je typické pro biblické pasáže hovořící o závěrečné krizi v dějinách této země (např. Mt 24,9–22). Křesťané však nemají být překvapeni a zaskočení souzením, protože byli předem varováni.

Toto souzení má vyvolávat myšlenku na poslední události, při nichž mu budou muset čelit všichni skuteční Kristovi následovníci (viz Zj 13,14–17). Když tyto problémy přijdou, máme je vnímat jako naplnění proroctví, a tudíž jako zdroj povzbuzení, a ne malomyslnosti. Smyslem proroctví totiž není uspokojit naši zvědavost ohledně budoucnosti, ale nabídnout nám jistotu uprostřed každodenních zkoušek.

Ve verši 5 přidává Pavel ještě jeden důvod, proč poslal Timotea. Obával se, aby těžkosti nepřipravily jeho přátele o jejich pevnou víru. Měl strach, že by tak jeho usilovná služba v Tesalonice byla zbytečná a přišla by vniveč.

Aplikace

S jakými pocity prožíváš životní obtíže a „souzení“? Posilují tvou víru, nebo ji naopak oslabují? Co ti pomáhá vydržet? Obáváš se toho, co tě ještě jako Kristova následovníka může potkat? Naplňují tě eschatologická proroctví spíše obavami, nebo nadějí a jistotou?

Výsledek Timoteovy návštěvy

6Nyní však přišel Timoteus od vás a přinesl radostnou zprávu o vaší víře a lásce i o tom, jak na nás stále v dobrém vzpomínáte a toužíte nás spatřit stejně jako my vás. 7Tak jste nás, bratří, ve vši naší tísní a soužení potěšili svou vírou. 8Nyní jsme zase živi, když vy pevně stojíte v Pánu. 9Jakou chválou se můžeme Bohu odvděčit za všechnu tu radost, kterou z vás máme před jeho tváří? 10Ve dne v noci vroucně prosíme, abychom vás mohli spatřit a doplnit, čeho se nedostává vaší víře. (1Te 3,6–10)

Osobní studium

Slova „nyní však“ (verš 6) naznačují, že Pavel neplýtvá časem a začal psát svůj dopis ihned po Timoteově návratu. Jeho návrat a zprávy o životě jeho přátel, které mu přinesl, naplnily apoštola takovou radostí, že se rozhodl ihned zareagovat a poslat jim dopis.

Nepřítomnost obvyklých slov jako „stále“ a „vždy“ (viz 1Te 1,2) naznačuje, že Pavel chce děkovat Pánu za to, co obvykle nebyvalo tématem jeho modliteb za tesalonické křesťany. Jeho radost a díkůvzdání v 1Te 3,9.10 jsou přirozenou a spontánní reakcí na zprávy, které mu přinesl jeho spolupracovník Timoteus.

Čeho se nedostávalo ve víře tesalonickým křesťanům (1Te 3,10)? Bezprostřední kontext nám to neříká. Jak uvidíme později, Pavel se více obával o praktické otázky jejich víry než o jejich teologii. Kapitoly 4 a 5 naznačují, že potřebovali dát do souladu své náboženské vyznání a praktický život. I když k Pavlově velké radosti ve svém životě projevovali křesťanskou lásku a víru a „pevně stáli v Pánu“, přesto potřebovali v určitých oblastech svého života ještě vyrůst a změnit se.

Aplikace

Jakou roli hraje modlitba díky a radosti v tvém duchovním životě? Modlíš se takto častěji za sebe, nebo za druhé? Nakolik tě takové modlitby posilují? Potěšil tě v posledních dnech někdo tak, že za něj můžeš Boha chválit a děkovat mu?

Pavlova modlitba

11Sám nás Bůh a Otec i Ježíš, náš Pán, kéž připraví naši cestu k vám! 12Nechť Pán dá bohatě růst vaší vzájemné lásce i lásce ke všem, tak jako i my vás milujeme, 13ať posílí vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými. (1Te 3,11–13)

Osobní studium

Vědomí Ježíšova návratu může být velmi silným podnětem pro osobní duchovní růst, protože s sebou přinese spravedlnost a ukončení všeho útlaku. Každý čin lásky a zájmu bude uznán a odměněn (viz např. Mt 10,42). To dává smysl každodennímu jednání křesťana, který svůj život vnímá v tomto širším pohledu.

Pavel však v pasáži, kterou studujeme, zdůrazňuje i to, že Kristův druhý příchod bude znamenat opětovné a slavné setkání rodin a přátel, kteří pak budou díky Ježíši už navždy spolu. Křesťanské vztahy nemají jen dočasnou hodnotu, ale mají trvat navěky.

Slova ve verších 11–13 znějí téměř jako požehnání v závěru společné bohoslužby. Pavel si sice přál, aby se sám mohl do Tesaloniky vrátit a pomoci svým přátelům na jejich cestě víry (1Te 3,10), ale věděl, že i za své nepřítomnosti se za ně může modlit. Prosí tedy Pána, aby tesaloničtí křesťané rostli v lásce ke všem lidem. Tato láska bude tím, čím se budou charaktery Kristových následovníků vyznačovat v době, kdy se Ježíš vrátí.

Poněkud zvláště na nás může působit zmínka ve verši 13 o tom, že se Ježíš vrátí na naši zemi „se všemi svými svatými“. Slovo „svatí“ se v Novém zákoně obvykle vztahuje na lidské bytosti. Na druhé straně novozákonní texty hovořící o Ježíšově druhém příchodu často představují Ježíše doprovázeného anděly (Mt 24,30.31; Mk 8,38; 13,27). O jakých „svatých“ zde tedy Pavel mluví?

Zdá se, že Pavel ve verši 13 používá výrazy vypůjčené ze starozákonního textu v Za 14,5: „*Pak přijde Hospodin, můj Bůh, a s tebou všichni svatí, Bože*“, a aplikuje je na druhý příchod Pána Ježíše. Slovem „svatí“ bývají ve Starém zákoně často popisovány nebeské bytosti, andělé (viz např. Dt 33,2 nebo Da 7,10). Nový zákon naproti tomu tento výraz používá pro lidi, kteří byli v Kristu ospravedlněni. V našem textu se s největší pravděpodobností Pavel vrací ke starozákonnímu použití a hovoří o nebeských bytostech, které budou doprovázet Krista přicházejícího znovu na naši planetu.

Aplikace

Jak na tebe působí vědomí Ježíšova návratu? Je vůbec možné, abys žil už před jeho návratem jako „bezúhonný a svatý“? Co si pod těmito výrazy vlastně představuješ? Jak se mohou stát realitou tvého života?

Podněty k zamyšlení

„Když za Pavlem během jeho pobytu v Korintě přišli z Makedonie Silas a Timoteus, velmi ho to potěšilo. Přinesli mu ‚radostnou zprávu‘ o ‚víře a lásce‘ těch, kteří při první návštěvě poslů evangelia v Tesalonice přijali pravdu (1Te 3,6). Pavel měl k těmto věřícím, kteří zůstali Bohu věrní navzdory zkouškám a protivenství, vřelý vztah.“ (AA 255; PNL 148)

„Skutečná láska nebeského původu není sobecká a náladová. Není závislá na lidské chvále. Jestliže člověk přijímá Boží milost, jeho srdce přetéká láskou k Bohu a k lidem, za které Kristus zemřel. Takovému člověku nejde o lidské uznání. Nemiluje druhé proto, že mu také prokazují lásku, protože se mu líbí nebo uznávají jeho zásluhy, ale proto, že jsou vykoupeným vlastnictvím Ježíše Krista. Jestliže někdo nechápe nebo překrucuje jeho pohnutky, slova a činy, neuráží se, ale jde dál svou cestou. Je laskavý a ohleduplný, není domyšlivý, ale má vždy naději, důvěřuje Boží milosti a lásce.“ (PM 52)

Otázky k rozhovoru

1. *Ve výše uvedeném citátu, ale i na jiných místech svých spisů, použila Ellen Whiteová slovní spojení „lidé, za které Kristus zemřel“. Na koho je možné toto označení vztáhnout? Týká se opravdu všech obyvatel země? Nebo jen Kristových následovníků? Proč nebudou zachráněni všichni, pokud za ně Kristus opravdu zemřel?*
2. *Jakou roli hraje dobrý osobní vztah ve chvílích, kdy je třeba vyjádřit také slova napomenutí? Jak se vám daří tyto dvě oblasti propojit ve vašem sborovém společenství? V čem pro vás může být Pavlova zkušenost inspirativní?*
3. *Pavlův osobní zájem o věřící v Tesalonice je z jeho listu zcela patrný. Zřetelně odráží lásku, kterou Ježíš na této zemi projevoval ostatním lidem. I jeho upřímný zájem otevřel srdce lidí a připravoval je k přijetí evangelia. Jak se můžeme jako křesťané naučit více milovat druhé lidi? Lze se to vůbec „naučit“?*

Shrnutí

V pasáži na tento týden (1Te 2,13–3,13) Pavel popisuje, co prožíval v době, kdy musel odejít z Tesaloniky. Hovoří zde o své radosti ze zpráv, které mu o tesalonických křesťanech přinesl jeho spolupracovník Timoteus do Korintu. Hlavním důrazem této pasáže je osobní vztah a Pavlův zájem o duchovní růst jeho přátel.

Život v čistotě a svatosti (1Te 4,1–12)

Základní verš

„Bůh vás nepovolal k nečistotě, nýbrž k posvěcení.“ (1Te 4,7)

Hlavní myšlenka

Bůh si přeje, ale se lidé radovali ze sexuality jako jeho vzácného daru, nicméně nás upozorňuje i na možné zneužití tohoto daru.

První tři kapitoly prvního listu Tesalonickým se zaměřovaly především na minulost. V kapitolách 4 a 5 se Pavel obrací spíše do budoucnosti. Víře tesalonických křesťanů ještě něco scházelo (1Te 3,10), a Pavel se jim snažil pomoci. Dopis měl být alespoň počátkem tohoto procesu nápravy, který měl pokračovat poté, co se Tesaloničtí s apoštolem setkají osobně.

Poté, co Pavel v prvních třech kapitolách znovu potvrdil své přátelství s jeho adresáty, snaží se ve čtvrté kapitole zaměřit na praktické rady pro jejich každodenní život. Hlavní oblast (i když ne jediná), na kterou se v těchto verších zaměřuje, se týká nesprávného chápání sexuality. I když text nespécifikuje případ, který zde Pavel řeší, je jasné, že Tesalonické velmi výrazně varuje před nemravným jednáním. O těch, kdo odmítají jeho napomenutí, dokonce tvrdí, že odmítají samotného Pána. Při pohledu na mnohá utrpení způsobená hříchem v sexuální oblasti je jasné, proč Bůh inspiroval Pavla k tak nekompromisnímu vyjádření.

„Abyste se ještě více rozhojňovali“

1Nakonec vás, bratři, žádáme a vyzýváme v Pánu Ježíši, abyste se ještě více rozhojňovali v tom, co jste od nás převzali a co už také činíte – totiž jak máte žít, abyste se líbili Bohu. 2Vždyť víte, které příkazy jsme vám vydali skrze Pána Ježíše.“ (1Te 4,1.2; ČSP)

Osobní studium

Pavlova modlitba v 1Te 3,11–13 obsahuje mnohé klíčové výrazy, k nimž se apoštol ve čtvrté kapitole vrací. Ve své modlitbě hovořil v souvislosti s Ježíšovým návratem o růstu, svatosti a vzájemné lásce. Všechna tato témata se objevují i v dalším textu.

Myšlenka růstu a stále větší hojnosti ve čtvrté kapitole přímo navazuje na podobné vyjádření v kapitole třetí. Zřetelné to lze vidět v Českém studijním překladu: „A vás ať Pán rozhojní a dá vám oplývat v lásce...“ (1Te 3,12). „Nakonec vás, bratři, žádáme a vyzýváme v Pánu Ježíši, abyste se ještě více rozhojňovali v tom, co jste od nás převzali...“ (1Te 4,1).

Pavel byl u toho, když tesaloničtí křesťané dělali své první „krůčky“ ve víře, a nyní se modlí za to, aby duchovně rostli a jejich křesťanský život aby se den ode dne pod vedením Ducha svatého „rozhojňoval“ a nesl ovoce.

Slovo „konečně“ v úvodu čtvrté kapitoly naznačuje, že zde Pavel navazuje na to, co již bylo řečeno předtím. Staví na tom, že jeho přátelé začali svou duchovní cestu správně, a děkuje za to Bohu. Teď si přeje, aby pokračovali v růstu a činili pokroky v oblastech, kterým je učil.

Dvě zmínky o Ježíši ve čtvrté kapitole (1Te 4,1.15) jsou obzvláště zajímavé. Naznačují, že Pavel zde přímo navazuje na Ježíšovo učení. Nenabízí pouze dobře míněnou radu. Sám Ježíš vyzval své následovníky k jednání, o kterém teď hovoří i Pavel. Ten totiž jako jeho služebník představuje pravdy, kterým se naučil od Krista.

Aplikace

Co pro tebe znamená „žít tak, aby ses líbil Bohu“? Proč je pro tvůrce celého vesmíru důležitý i každodenní život jednotlivce na této zemi?

Boží vůlí je naše svatost

Neboť toto je vůle Boží, vaše posvěcení, abyste se zdržovali necudnosti... (1Te 4,3)

Osobní studium

Verše 3–8 tvoří logický myšlenkový celek. Boží vůlí pro tesalonické křesťany je „posvěcení“ či „svatost“ (1Te 4,3.4.7), a Pavel hned vysvětlí, co tím myslí. Každý křesťan se má podle něj „zdržovat necudnosti“ a „vášnivě chtivosti“ (1Te 4,3.4). Tuto pasáž o posvěceném životě Pavel uzavírá třemi důvody pro svatý život (1Te 4,6–8): (1) Bůh ztrestá takové jednání, (2) povolal nás ke svatosti a (3) dává nám svého Ducha, aby nám pomáhal. V této části naší lekce a ještě ve dvou dalších se na toto téma podíváme blíže.

Ve třetím verši popisuje Pavel duchovní růst obrazem typickým pro hebrejské myšlení – hovoří o něm jako o „svatosti“ či „posvěcení“.

Tradičně se svatost definuje jako „oddělení pro posvátné užití“. V tomto dopise však Pavel dává tomuto termínu specifičtější význam. Svatost je stav, v němž budou tesaloničtí křesťané žít při Ježíšově návratu (1Te 3,13). Ale ve čtvrté kapitole se apoštol snaží zdůraznit spíše proces než výsledek. Jde o slovo vyjadřující činnost: dalo by se spíše mluvit o „posvěcování“ než „posvěcení“. A Bůh si přeje, abychom vstoupili do tohoto procesu (1Te 4,3).

Je zřejmé, že Pavel nepředstavuje „populární“ evangelium bez pravidel a zákonů. Na ty, kteří jsou v Kristu, má Bible určité požadavky. Opakem „posvěcení“ či „svatosti“ je v 7. verši „nečistota“. Proto apoštol ve 3. verši vyzývá, aby se jeho čtenáři „zdržovali necudnosti“ (1Te 4,3). V řeckém textu je zde použito slovo „*porneia*“, které má poměrně široký význam a může se týkat mnoha věcí, od pornografie a prostituce až po jakoukoliv sexuální aktivitu mimo rámec manželství.

Nemůže být pochyb o tom, že spasení je dar Boží milosti, který přijímáme vírou. Bůh si však přeje, aby byl křesťanský život životem růstu, životem směřujícím k ideálu, který představuje Ježíš.

Aplikace

Dar sexuality je darem, který nám potvrzuje, že si náš Stvořitel přeje, abychom byli na této zemi šťastní. V životech mnoha lidí se však stal tento dar prokletím, které přináší bolest a trápení. Jak se můžeš naučit s tímto darem moudře zacházet? Jak můžeme jako křesťané moudře pomoci další generaci, aby se uchránila zbytečných bolestných pádů v této oblasti?

Ne jako pohané

...aby každý z vás uměl zacházet se svou nádobou ve svatosti a úctě, ne v žádostivé vášni jako pohané, kteří neznají Boha. (1Te 4,4.5; ČSP)

... a každý z vás aby uměl žít se svou vlastní ženou svatě a s úctou, ne ve vášnivé chtivosti jako pohané, kteří neznají Boha. (1Te 4,4.5; ČEP)

Každý se naučte zacházet se svým tělem v posvěcení a úctě, nikoli v žádostivé vášni jako pohané, kteří neznají Boha. (1Te 4,4.5; B21)

Osobní studium

I když někteří z filozofů Pavlovy doby ve svých proslavech odsuzovali určité druhy sexuální zvrácenosti, měla tehdejší společnost k sexuální uvolněnosti přesto značně liberální přístup. Známý pohanský řečník Cicero dokonce prohlásil, že „pokud se někdo domnívá, že by se mělo mladým lidem zamezit v sexuálních románkách, třeba i s kurtizánami, pak je to bezpochyby člověk neuvěřitelně úzkoprsý... a jeho pohled je nejen proti obyčejům naší doby, ale i proti zvykům našich předků. Copak to není zcela běžné jednání? Kdo se nad tím kdy podíval? Kdo by to zakazoval?“ (Citováno v Abraham Malherbe, *The Letters to the Thessalonians*, The Anchor Bible, sv. 32B, New York: Doubleday, 2000, str. 235.236)

Zdá se, že tehdejší svět nebyl v této oblasti příliš odlišný od toho našeho. A apoštolovo poselství bylo tehdy pro mnohé lidi stejně těžce přijatelné jako dnes.

Pavel nabízí jako řešení problému to, aby křesťan uměl náležitě zacházet (doslova „získat si“) se svou „nádobou“ (1Te 4,4; ČSP). Význam tohoto zvláštního slovního spojení není na první pohled zcela jasný. Jestliže Pavel pojmem „nádobu“ myslel „ženu“ – toto slovo je použito například v 1Pt 3,7: „Stejně muži: žijte se svými ženami podle poznání jako se slabší ženskou nádobou...“ – (ČSP) – potom tím chtěl říci, že každý muž by měl žít v řádném a čestném manželství, aby se tak vyhnul pokušení nelegitimního sexuálního vztahu. (Tak to překládá například ČEP.)

Některé z moderních překladů však vnímají pod slovem „nádobu“ mužovo vlastní tělo. V tomto případě bychom tedy měli tato slova interpretovat jako výzvu k náležité kontrole nad vlastním tělem. (V tomto smyslu text překládá B21.)

V obou případech je však zřejmé, že Pavel se staví proti morální laxnosti své doby. Křesťané nemají žít stejným způsobem „jako pohané“. Normy společnosti se nesmějí stát našimi normami. Sex je svatý Boží dar vyhrazený pro manželství mezi mužem a ženou. Pokud vybočí z „kolejí“ daných Bohem, přinese více škody než užitku.

Aplikace

Pavel apeluje na křesťany, aby žili „jinak“ – podle principů a norem, které jsou představeny v Bibli. Prožíváš je ve svém životě a ve své rodině?

Podle Božího záměru

‘Ať nikdo v této věci nevybočuje z mezí a neklame svého bratra, protože Pán ztrestá takové jednání, jak jsme vám už dříve řekli a dosvědčili. ‘Vždyť Bůh nás nepovolal k nečistotě, nýbrž k posvěcení. ‘Kdo tím pohrdá, nepohrdá člověkem, nýbrž Bohem, jenž vám dává svého svatého Ducha. (1Te 4,6–8)

Osobní studium

V jednom rozhovoru se svěřil muž ve středních letech svému kazateli: „Jako mladý kluk jsem se domníval, že sex a láska jsou totéž. Až po svatbě jsem si uvědomil, že mi předmanželský sex uškodil nejen fyzicky (nakazil se při něm pohlavně přenosnou nemocí), ale především uškodil našemu manželství. I když jsme dnes oba křesťané, museli jsme se s manželkou po léta vyrovnávat s tím vším, co už jsem měl za sebou z předchozích vztahů.“

Biblická omezení v oblasti sexuality nebyla dána proto, že by nám Bůh nechtěl dopřát něco krásného. Spíše nás mají ochránit před tělesnými i emocionálními škodami, které často přicházejí jako důsledek jejich nerespektování. Jako křesťané tato „omezení“ vědomě přijímáme, protože cítíme zodpovědnost nejen za sebe, ale i za ostatní lidské bytosti, za které Kristus zemřel. Ublížit někomu svou nezdrženlivostí v sexuální oblasti znamená hřešit i proti Bohu (viz Gn 39,9), pro nějž mají i ostatní lidé obrovskou cenu.

Náš postoj k sexu v konečném důsledku souvisí s našim postojem k Bohu. Pohané, kteří neznají Boha, jsou vedeni žádostivou vášní (1Te 4,5). Odmítání Boha nakonec vede k nemorálnímu chování. Ti, kdo ignorují biblické učení o sexuálním životě, odmítají nejen toto poselství, ale samotného Boha (1Te 4,8).

Když však přijmeme Boží záměr se sexem, můžeme se z něj radovat jako z nádherného obrazu nesobecké lásky, kterou nám v Kristu dal sám Bůh (viz také J 13,34.35). Je to Boží dar a ve správném kontextu nám může pomoci hlouběji porozumět Boží lásce k lidstvu a jeho touze po blízkosti s těmi, které miluje.

Aplikace

Dnešní biblický text nás vyzývá k posvěcení a svatému životu. Jak tomu rozumíš? Týká se tento text jen oblasti sexuálního života? Které jiné oblasti sem můžeš ještě zařadit? Jak se v nich může prakticky projevit tvé „posvěcení“, které ti Bůh nabízí?

Získávat obživu vlastní prací

⁹O bratrské lásce není třeba, abych vám psal, neboť Bůh sám vás vyučil, jak se máte mít mezi sebou rádi. ¹⁰A takoví opravdu jste ke všem bratřím v celé Makedonii; jen vás prosíme, bratří, abyste v tom byli stále horlivější. ¹¹Zakládejte si na tom, že budete žít pokojně, věnovat se své práci a získávat obživu vlastníma rukama, jak jsme vám již dříve uložili. ¹²Tak získáte úctu těch, kdo stojí mimo, a na nikoho nebudete odkázáni. (1Te 4,9–12)

Osobní studium

V řečtině existuje pro naše slovo „láska“ celá řada výrazů, z nichž v Novém zákoně potkáváme především dva. (Je zajímavé, že např. výraz *eros*, který vyjadřuje sexuální rozměr lásky, v Novém zákoně vůbec nejdeme.) Bible nejčastěji používá slovo *agapé*, které se týká nesobecké obětavosti v láskyplném vztahu. Často je použito v souvislosti s Kristovou láskou projevenou na kříži.

V dnešní pasáži (v. 9) je použito řecké slovo *filadelfia*, které označuje bratrskou lásku, jež vychází z pokrevní příbuznosti. V církvi se však jeho význam rozšířil na lásku ke všem spoluvěřícím, tedy na širší „rodinu“, do níž jsme se rozhodli vstoupit. Tato „rodinná láska“ je zárukou, který Bůh ve své milosti působí v srdcích těch, kdo jej následují.

Verše 11 a 12 nám naznačují, že v tesalonickém sboru žila řada lenivých a zahálčivých lidí. Nadšení z vědomí Kristova blízkého návratu pravděpodobně vedlo některé z nich k tomu, že přestali pracovat a nechali se vydržovat svými pohanskými sousedy. Očekávání Krista ani odevzdání se cele do jeho služby nemůže vést k nečinnosti nebo k lenosti. Jediný obrázek o křesťanství, který si mohou mnozí lidé udělat, vychází totiž z toho, jaké jednání pozorují u svých křesťanských sousedů v jejich praktickém životě.

Pavel proto své čtenáře vyzývá, aby si nezakládali na svém vlivu či moci, ale na tom, že budou „žít pokojně“ (1Te 4,11), věnovat se své práci a získávat obživu vlastníma rukama, což byl tehdy hlavní způsob práce k obživě. V dnešní době bychom snad mohli tato slova parafrázovat takto: „*Najděte si práci, která uživí vás i vaši rodinu, a ze svých úspor pomáhejte i těm, kteří jsou v nouzi.*“

Aplikace

Jak můžeš prakticky aplikovat Pavlovu výzvu do svého života, i když nás dělí velká propast času, místa, kultury i prostředí?

Podněty k zamyšlení

„Láska je čistým a svatým principem, zatímco žádostivá vášeň nepřipouští žádná omezení a kontrolu rozumu. Je slepá k tomu, kam vede, a nedokáže vnímat souvislost mezi příčinou a následkem.“ (1MCP 222)

„[Láska] je čistá a svatá. Ovšem touhy a vášně přirozeného srdce jsou něčím zcela jiným. Zatímco čistá láska chce vpustit do všech svých plánů Boha, aby mohla být v dokonalém souladu s Božím Duchem, vášeň je tvrdohlavá, ukvapená, pošetilá, brání se všem omezením a z předmětu své touhy nakonec udělá modlu. Ve všem jednání toho, kdo opravdově miluje, se bude projevovat Boží milost.“ (The Advent Review and Sabbath Herald, 25. 9. 1888)

„Ti, kdo se nechťejí stát obětí satanových úskoků, musí dobře střežit brány svého nitra. Nesmí číst, sledovat ani poslouchat nic, co by v nich mohlo vyvolat nečisté myšlenky. Nesmí připustit, aby se jejich mysl dle libosti zaměstnávala každou věcí, kterou jim nepřítel spasení podsouvá. Nebudou-li pečlivě střežit své srdce, pak vnější zlo probudí zlo, které se skrývá uvnitř, a začnou bloudit v temnotě.“ (AA 518; PNL 299)

Otázky k rozhovoru

1. *Ve výše uvedeném citátu hovoří Ellen Whiteová o potřebě „střežit brány svého nitra“. Jak konkrétně lze něco takového dělat v každodenním životě? Jak se takové rozhodnutí projeví v aktivitách, kterými naplníme svůj den?*
2. *V prvním listu do Tesaloniky Pavel poměrně často používá výraz „stále více“, kterým popisuje růst křesťanova charakteru i jednání. Jak může společenství církve vytvořit vhodné prostředí a přispívat k tomuto osobnímu růstu?*
3. *Představte si, že vás nějaký mladý člověk požádá, abyste mu dali dva praktické a rozumné důvody, proč by měl se sexem čekat až do svatby. Co byste mu odpověděli a proč?*

Shrnutí

V prvních dvanácti verších čtvrté kapitoly Pavel hovoří o problémech, které i dnes řeší křesťanské sbory, zvláště v městském prostředí. Sexualita je sice velmi osobní záležitostí, ale pokud se církev k jejímu zneužití jasně nevyjádří, může tím být ohroženo celé společenství. Stejně tak je důležité to, jakým způsobem naše okolí vnímá náš křesťanský život v sousedství a na pracovišti. Pavlovo moudré nasměrování je pro nás dnes podobně aktuální, jako bylo pro čtenáře v jeho době.

Mrtví v Kristu (1Te 4,13–18)

Základní verš

„Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve.“ (1Te 4,16)

Hlavní myšlenka

Pavel představuje tesalonickými křesťanům (a také nám) úžasnou naději pro budoucnost – za slíbení o druhém příchodu Pána Ježíše.

V pasáži na tento týden (1Te 4,13–18) Pavel reaguje na určité teologické nedorozumění, se kterým se u svých adresátů setkal. I když dnes přesně neznáme detaily této situace, je jasné, že někteří z členů tesalonického sboru měli vážné obavy ohledně údělu těch, kdo zemřeli, aniž by se dožili Ježíšova návratu. Zdá se, že jim nebylo jasné, v čem se liší osud těchto zesnulých od osudu těch, kdo se Kristova druhého příchodu dožijí.

V průběhu tohoto týdne se budeme snažit této situaci, do níž Pavel píše, lépe porozumět. Pavel ve studované pasáži nejen napравuje mylné chápání křesťanů v prvním století, ale zároveň představuje pevný základ pro naději křesťanů ve dvacátém prvním století. „*Ovšem, Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům*“ (Am 3,7). Prostřednictvím prorocké služby apoštola Pavla nám Pán zjevil úžasnou pravdu o jeho druhém příchodu.

Situace v Tesalonice

Nechceme vás, bratří, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději. (1Te 4,13)

Osobní studium

V rámci judaismu Pavlovy doby bylo možné setkat se s různými protichůdnými pohledy na dobu konce dějin. Jeden z nich patrně zasáhl i křesťanský sbor v Tesalonice. I když dnes nejsme schopni určit, oč přesně šlo, zdá se, že někteří z členů tohoto sboru byli přesvědčeni o tom, že pouze ti, kdo se dožijí Kristova návratu, budou přijati do nebeského domova. A ti, kteří před Kristovým návratem zemřou, budou vzkříšeni pouze k životu na zemi.

Pokud by byl tento pohled správný, pak by byla smrt před Kristovým návratem značně nevýhodná a diskvalifikující. Zároveň by to s sebou ale také přinášelo rozdělení těch, kteří budou vzati do nebe, a těch, kdo zůstanou na zemi. Pokud by se tedy křesťané z Tesaloniky dočkali Ježíšova druhého příchodu, prožili by sice věčnost s Kristem, ale museli by se rozloučit s těmi, kteří už dříve zesnuli (viz 1Te 4,13).

Je proto docela logické, že Pavel začne své vyjádření k této tematice (1Te 4,13–18) odkazem na neznalost, kterou se jeho adresáti vyznačují, než obvyklou frází: „*Sami přece dobře víte...*“, kterou na jiných místech používá (např. 1Te 5,2). Pokud šlo o proroctví a Kristův druhý příchod, museli se tehdejší křesťané ještě mnohemu naučit, ale zároveň i mnohemu „odnaučit“.

Když přemýšlíme nad proroctvími, musíme si vždy uvědomovat, že jejich smyslem nebylo a není uspokojit naši zvědavost ohledně načasování a detailů událostí poslední doby. Proroctví mají svůj etický a morální záměr. Bůh nás jejich prostřednictvím učí, jak máme žít. Nabízí nám v nich povzbuzení, a to zvláště v dobách utrpení a bolesti. Pokud je takto vnímáme, mohou proměňovat náš praktický život.

Aplikace

Jsou pro tebe proroctví v Bibli pouze sledem budoucích událostí, nebo se týkají i tvého každodenního života? Ve kterých životních situacích si připomínáš zaslíbení z proroctví?

Zármutek bez naděje

Nechceme vás, bratři, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději. (1Te 4,13)

Osobní studium

Při čtení tohoto textu nás může napadnout otázka, proč se křesťané v Tesalonice rmoutili nad ztrátou svých blízkých jako „ti, kteří nemají naději“. Zdá se, že v pozadí problému je skutečnost, že Pavel s nimi mohl během své služby prožít jen poměrně krátký čas. Víme, že apoštol zřetelně hovořil o smrti a vzkříšení Ježíše (Sk 17,3) a snad i obecně o naději na Kristův návrat. Pravděpodobně však neměl dost času na vysvětlení témat, která souvisela se vzkříšením mrtvých.

Určitou roli zde mohl hrát i pohanský původ většiny křesťanů, kterým Pavel píše (1Te 1,9). Přestože mysterijní kultury té doby hovořily o „onom světě“, většina pohanů neprožívala reálnou naději na život po smrti. Příkladem může být nalezený dopis z druhého století:

„Irene píše milé Taonnofris a Filónovi; buďte potěšeni. Cítím zármutek a pláči nad odchodem vašeho milého, stejně jako nad odchodem Didymase. Udělala jsem vše, co bylo třeba, a nejen já, ale všichni v mé blízkosti, tedy Epafrodit, Thermuthion, Filión, Apollonius a Plantas. Jsou ale věci, se kterými se nedá nic dělat. Navzájem se proto potěšujte. Buďte zdraví.“ (Citováno v Adolf Deissmann, *Light From the Ancient East*, New York: George H. Doran Company, 1927, str. 176.)

Je až ironické, že tento dopis adresovaný matce, která přišla o svého syna, končí podobnými slovy, jako 1Te 4,18. Jak se ale mají navzájem potěšit, když neexistuje žádná naděje? Na první pohled je zde patrný kontrast mezi tímto dopisem a slovy, která napsal apoštol Pavel do Tesaloniky.

Pavel vyjadřuje záměr této pasáže úvodními i závěrečnými slovy. Píše tato slova, aby se nermoutili jako ti, kdo nemají naději (1Te 4,13). A poté vysvětluje poselství o Kristově návratu takovým způsobem, aby v něm jeho čtenáři našli povzbuzení a potěšení v době smutku a loučení (1Te 4,18).

Aplikace

Známé lidové úsloví o smrti říká, že „tam všichni musíme“. Z čistě lidského pohledu to je pravda. Z biblického hlediska je však tento pohled neúplný. Z dlouhodobé perspektivy tu je úžasná naděje, kterou nám přináší Kristus. Jakou roli hraje ve tvém životě naděje na vzkříšení? Už ti někdy pomohla v těžkých chvílích? Je ve tvém okolí někdo, kdo by právě v těchto dnech potřeboval touto nadějí povzbudit a potěšit?

Smrt a vzkříšení

Jestliže však věříme, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, tak Bůh také ty, kdo zemřeli skrze Ježíše, přivede s ním. (1Te 4,14; ČSP)

Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu. (1Te 4,14; ČEP)

Osobní studium

Ve verši 14 Pavel nabízí řešení problému beznadějného zármutku. Původní řecký text zde hovoří doslova o těch, kteří „*usnuli skrze Ježíše*“. Nový zákon poměrně běžně používá pro smrt obraz usnutí a spánku. V případě smrti věřících křesťanů se pak hovoří o „*usnutí v Ježíši*“ nebo „*v Kristu*“. Příkladem může být verš 16, kde se mluví o „*mrtvých v Kristu*“.

Druhým důležitým tématem tohoto verše je důraz na to, že zesnulé Bůh doslova „*přivede s ním*“ (tak překládá např. ČSP). Někteří se domnívají, že je zde řeč o těch, kdo po smrti odešli do nebe a na zemi se znovu vrátí s Ježíšem při jeho druhém příchodu. Taková interpretace by ale byla v rozporu s Pavlovým vlastním učením ve verši 16, kde spojuje vzkříšení mrtvých s Ježíšovým návratem.

Pavel se zde snaží poukázat na zřetelnou paralelu mezi Ježíšovou smrtí a vzkříšením a smrtí a vzkříšením věřících. Ježíšovo vzkříšení bylo pro Pavla zárukou toho, že i všichni věřící budou vzkříšeni k životu při jeho druhém příchodu (viz také 1K 15,20–23). Pavlova teologie je v tomto směru zcela konzistentní. „*Věříme-li*“ (1Te 4,14) v Ježíšovu smrt a vzkříšení, pak bychom měli věřit také ve vzkříšení těch, kdo zesnuli jako následovníci Ježíše.

Z toho tedy vyplývá, že fráze „*skrze Ježíše*“ vyjadřuje totéž jako výraz „*v Kristu*“ ve verši 16. Hlavní myšlenkou Pavlových slov adresovaných křesťanům v Tesalonice je to, že jejich zesnulí bratři a sestry nezůstanou zde na zemi, zatímco oni se budou radovat v nebi. Společně vstoupí do nebe (viz také J 14,1–3). Bůh v den slavného Kristova návratu zesnulé „*nepřivede*“ z nebe na tuto zem, ale stejně jako kdysi Ježíše, i je „*přivede k životu*“ a poté se již navždy budou spolu s ostatními radovat s Pánem. Tak jako i Ježíš byl nejprve vzkříšen a poté vystoupil na nebesa, bude tomu tak i v případě jeho věrných následovníků.

Aplikace

Co pro tebe konkrétně znamená naděje, že se jednou budeš s ostatními Kristovými následovníky radovat v nebi? Je tato naděje pro tebe motivací, abys o ní řekl lidem, které potkáváš a kteří žijí ve tvém okolí?

Povstání k novému životu

¹⁵Toto vám říkáme podle slova Páně: My živí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepředjeme. ¹⁶Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve. (1Te 4,15.16)

Osobní studium

V pasáži 1Te 4,13–5,11 Pavel navazuje na učení, kterým svět oslovoval Ježíš při své pozemské službě. Existuje celá řada paralel mezi Pavlovými eschatologickými pasážemi a Ježíšovými slovy zaznamenanými v synoptických evangeliích. Když ale Pavel v našem textu (1Te 4,15) připomíná „slova Páně“, odkazuje zde na něco, co není zapsáno v evangeliích (něco podobného najdeme i ve Sk 20,35).

Ježíšův druhý příchod bude zřetelnou událostí, se kterou Pavel spojuje hlas archanděla a zvuk Boží polnice. Každý tak Ježíšův návrat uslyší i uvidí (viz Zj 1,7; Mt 24,31; J 5,28.29; Sk 1,9–11).

Pavel zde chce ale upozornit především na pořadí událostí, které jsou spojeny s Ježíšovým příchodem. Křesťané v Tesalonice se domnívali, že ti, kteří zemrou před Kristovým návratem, budou z hlediska věčnosti výrazně znevýhodněni. V tomto textu je však apoštol ujišťuje, že živí věřící své mrtvé sestry a bratry „nepředjdou“, a nebudou tedy v žádné výhodě. Mrtví v Kristu jsou těmi, kdo vstanou jako první (viz Zj 20,4–6). To se stane ještě před tím, než budou živí Kristovi následovníci uchvázeni vzhůru vstříc Pánu (1Te 4,17). Spravedliví mrtví budou při Ježíšově příchodu vzkříšeni a spolu s těmi, kteří budou ještě žít, obdrží dar nesmrtnosti.

Tato pasáž neříká nic o tom, že by člověk odcházel do nebe poté, co zemře. Pokud by chtěl Pavel svým čtenářům jasně ukázat na to, že jejich zesnulí drazí jsou již v nebi, jistě by to udělal velmi zřetelně, a nerozebíral by s nimi jejich zármutek. Apoštol je však potěšuje odkazem na opětovné setkání v den vzkříšení.

Aplikace

Přemýšlej chvíli nad tím, co se odehraje při Kristově druhém příchodu: Ježíš přijde v oblacích, každý jej uvidí, mrtví budou přivedeni k životu, živí získají dar nesmrtnosti a společně budou vzati do nebe. Na jedné straně je to až neuvěřitelné a nepředstavitelné. Na druhé straně je ale pravdou, že pokud tomu nevěříme, pak nám z křesťanské naděje nezůstane v podstatě nic. Dokážeš věřit tomuto velkému slibu? Dokážeš se spolehnout na jeho sliby i v „menších“ věcech? Jak může být tvá důvěra do budoucnosti posílena?

Vzájemné potěšení

17Potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchváćeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. 18Těmito slovy se vzájemně potěšujte. (1Te 4,17.18)

Osobní studium

Jak jsme si již dříve řekli, smyslem prorocství není uspokojit naši zvědavost ohledně budoucnosti, ale učít nás, jak máme žít už dnes. Pro Pavla mělo pořadí událostí doby konce obrovský význam pro praktický každodenní život. Prorocství má význam jen tehdy, pokud má dopad na náš vztah k druhým a k Bohu. V tomto případě hovořil Pavel o budoucnosti především proto, aby potěšil ty, kdo prožívali zármutek nad smrtí svých blízkých.

Text říká, že věřící se s Ježíšem setkají v oblacích, aby s ním poté už zůstali navždy. Jde tu o nové shledání těch, kteří se museli rozloučit, ale teď už mohou být spolu i s Ježíšem. Tato pasáž neupřesňuje, kam spolu po tomto setkání odejdou, ale je zřetelné, že nejde o následný návrat na tuto zemi. Směr pohybu svatých je zde naznačen jako směřování vzhůru. Mrtví věřící nejprve vstanou ze svých hrobů. A potom spolu s žijícími vystoupí vzhůru vstříc Pánu.

Více k tomu Pavel říká v 1K 15,23.24, kde poukazuje na paralelu mezi zkušeností Ježíše a těch, kdo jsou „v Kristu“. Ježíš vstal z hrobu a vystoupil na nebesa jako „prvotina“ (tak překládá např. ČSP nebo PBK), a proto se i ostatní mohou těšit na podobnou zkušenost.

O osudu těch, kteří budou spaseni, se více vyjadřuje Janovo evangelium ve 14. kapitole. Když Ježíš přijde podruhé, vezme své učedníky tam, kde je sám (tedy do nebe). Nepřijde, aby s nimi zůstal tam, kde jsou oni (tedy na zemi). Proto adventisté věří, že v průběhu tisíce let po Ježíšově návratu (Zj 20,4–6) budou spravedliví s Kristem v nebi, bezbožní budou mrtví a satan zůstane na pusté a neobydlené zemi. Teprve po všech událostech milénia se věrní vrátí na zemi (2Pt 3,13; Zj 3,12).

Aplikace

Nezdá se ti někdy tato naděje až „nadpozemsky“ úžasná? Jaká by ale pro nás byla jiná šance do budoucnosti? Jakou jinou naději ti může z dlouhodobého hlediska nabídnout tento svět? Proč jsme přesto někdy v pokušení spoléhat se na to, co nám stejně naději nedá?

Podněty k zamyšlení

„Pavel napsal: ‚Bůh i ty, kteříž by zesnuli v Ježíšovi, přivede s ním.‘ (1Te 4,14; PBK) Mnozí vykládají tento verš tak, že zemřelí přijdou s Ježíšem z nebe; Pavel však chtěl říci, že stejně jako byl Kristus vzkříšen z mrtvých, povolá Bůh zesnulé svaté z jejich hrobů a vezme je s sebou do nebe. Tato vzácná útěcha a úžasná naděje není určena jen tesalonickému sboru, ale všem křesťanům na celém světě.“ (AA 259; PNL 150)

„Tesaloníciť se s nadšením chopili myšlenky, že Kristus přijde, aby proměnil věrné křesťany, kteří budou naživu, a vzal je k sobě. Pečlivě střežili životy svých přátel, aby nezemřeli, a nepřipravili se tak o naději na požehnání, kterého se jim dostane, až se jejich Pán vrátí. Jejich milí však jeden po druhém odcházeli a věřící s hlubokou bolestí naposledy hleděli do tváří svých zesnulých. Neodvažovali se ani doufat, že se s nimi v budoucím životě opět shledají.“

Když otevřeli Pavlův dopis a přečetli si jeho poučení ohledně skutečného stavu mrtvých, velice se zaradovali. Jeho slova byla útěchou pro celý sbor. Apoštol jim vysvětlil, že ti, kdo budou při Ježíšově příchodu dosud naživu, se nesetkají se svým Pánem dříve než ti, kdo zemřeli v Kristu.“ (AA 258; PNL 149)

Otázky k rozhovoru

- 1. Přemýšlejte nad pádem lidstva do hříchu, plánem záchrany a zaslíbením věčného života. Co vše udělal Ježíš pro to, aby nám mohl dát naději a zaslíbení, že smrt nebude vládnout navěky? Na základě čeho mu můžeme v tomto ohledu důvěřovat? Jak se vám daří držet naděje a Ježíšových slibů ve chvílích, kdy čelíte smrti těch, které jste měli rádi?*
- 2. Přečtěte si spolu s ostatními ve třídě ještě jednou pasáž na tento týden a podělte se vzájemně o to, co vás oslovilo, jak sami tuto naději prožíváte a která zaslíbení jsou pro vás osobně nejsilnější.*

Shrnutí

V pasáži na tento týden se Pavel snaží uvést na pravou míru některé z mylných pohledů na stav mrtvých a na události související s Ježíšovým návratem. Až se Ježíš vrátí, mrtví v Kristu vstanou nejprve a potom všichni věřící společně půjdou vzhůru vstříc Ježíši. Pro všechny věřící tak zaznívá potěšující zpráva, že odloučení od těch, kdo zesnuli, je jen dočasné.

Poslední události (1Te 5,1–11)

Základní verš

„My však, kteří patříme dni, budme střízliví, oblecme si víru a lásku jako pancíř a naději na spásu jako přilbu.“ (1Te 5,8)

Hlavní myšlenka

Realita Kristova návratu by nás měla vést k trvalé připravenosti.

V pasáži na tento týden zůstává stále v popředí myšlenka Ježíšova druhého příchodu. Téma se však trochu změní. Pavel se už nesnaží vysvětlovat detaily Ježíšova návratu, ale vede své čtenáře spíše k tomu, aby na tuto událost (a s ní spojený soud) byli připraveni. V předchozí pasáži chtěl Pavel křesťany v Tesalonice povzbudit a ukázat jim, že Ježíšův návrat překoná jejich nejkrásnější očekávání. Když už tuto myšlenku pochopili, Pavel se zaměřil na to, jak se na setkání s Kristem máme připravit.

Zdá se, že část tesalonického sboru zastávala něco, co by se dalo nazvat „teologií pokoje a bezpečí“, zatímco jiní horlivě vypočítávali čas druhého příchodu. Domnívali se, že na základě studia prorocství jsou schopni určit, kdy se odehrají poslední události, a z toho poznají, kdy mají být připraveni. Protože se některé z předpovězených událostí stále ještě neuskutečnily, vytratila se ze života některých tamních křesťanů naléhavost a potřeba ostražitosti.

Dnes, o celá staletí později, můžeme vnímat toto téma ještě aktuálněji. Čím déle na této zemi žijeme, tím méně je pro nás významný prvek naléhavosti v našem očekávání. Pavlova slova tedy mají co říci i nám.

Dva rozměry Božího soudu

¹⁴I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protožeš to učinil, budeš proklet, odvržen ode všech zvířat a ode vsí polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. ¹⁵Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi sítě tvé a sítě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“ ¹⁶Ženě řekl: „Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.“ ¹⁷Adamovi řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. (Gn 3,14–17)

Osobní studium

I když se samotné slovo „soud“ v pasáži 1Te 5,1–11 neobjevuje, z kontextu je jasné, že se zde o myšlenku soudu jedná. Pavel se snaží svým čtenářům poukázat na to, že Boží soud není pouze něčím, co se odehrává v nebi na konci časů, ale že jeho realita má skutečné důsledky pro jejich každodenní život.

V dnešní době je pro mnoho lidí téma soudu nepřijemné. Nelíbí se jim zdůrazňování negativních skutečností či toho, co se může jevit jako hrozba. Biblický koncept soudu je ale širší a zahrnuje v sobě více než jen odsouzení a trest. Má totiž i výrazně pozitivní rozměr. Prosté každodenní projevy milosrdenství a laskavosti nezůstanou z Boží strany nepovšimnuty (viz např. Mt 10,42). Bůh vnímá vše, co děláme, ať už je to pozitivní, nebo negativní, a vše bere v konečném důsledku v úvahu.

Tyto dva rozměry soudu jsou patrné již na prvních stránkách Bible. V zahradě Eden zaznívá negativní soud nad hříchem Adama a Evy. Důsledky hříchu se projeví při rození dětí, v zemědělství i v podmínkách, v nichž bude člověk dále žít. Boží soud má však současně i pozitivní rozměr. Bůh vytváří nepřátelství mezi lidmi a satanem a milostivě odívá provinilce do kožených oděvů, aby mohli čelit novému prostředí. Zároveň tyto kůže symbolizují spravedlnost Zachránce, který přikryje i jejich hříchy.

Negativní prvek soudu vidíme i v případě Kaina, který je vykázán do vyhnanství. Zároveň však Kain dostává od Boha znamení, aby jej nikdo nezabil. V příběhu o potopě Bůh negativně odsoudí lidstvo k záhubě a zároveň sám pozitivně nabídne archu jako prostředek záchrany (Gn 6–9,17).

V jedenácté kapitole knihy Genesis Bůh zmate lidské jazyky a rozptýlí lidstvo po celé zemi (negativní prvek). A kde je pozitivní část soudu? Je patrná v povolání Abrahama, který má být požehnáním pro „veškeré čeledi země“ (Gn 12,3), tedy pro všechny ty, kteří byli rozptýleni po stavbě babylonské věže (Gn 11,9).

Aplikace

Jaký je tvůj pohled na Boží soud? Dokážeš jej vnímat i s jeho pozitivním rozměrem? Jakou roli v tvém vnímání soudu hraje pochopení toho, co pro nás udělal Ježíš?

Náhle a nečekaně

¹Není nutné, bratří, psát vám něco o době a hodině. ²Sami přece dobře víte, že den Páně přijde, jako přichází zloděj v noci. ³Až budou říkat „je pokoj, nic nehrozí“, tu je náhle přepadne zhuba jako bolest rodičku, a neuniknou. (1Te 5,1–3)

Osobní studium

„Den Páně“ (nebo „Den Hospodinův“) je výraz, který často nacházíme v textech Starého zákona. Označuje Boží zásadní intervenci do lidských dějin, která je negativní reakcí na tvrdohlavou neposlušnost (Iz 13,6–9; Jr 46,10; Ez 30,2–12). V naší dnešní pasáži Pavel spojuje tento známý starozákonní koncept s obrazem zloděje, který používal Ježíš (Mt 24,43; L 12,39).

Obraz dne Páně, nočního zloděje a porodních bolestí – to vše chce ilustrovat jednu a tutéž skutečnost. Ježíšův druhý příchod bude náhlý, nečekaný a pro bezbožné bez možnosti úniku. Doba konce nebude dobou přípravy na konec. Prostor pro přípravu totiž máme nyní.

Ze čtvrtého verše je zřejmé, že Pavel zde své přátele nekritizuje. Oni už totiž vědí, že den Páně přijde jako zloděj v noci. Jen ti, kdo žijí v klidu se slovy: „Je pokoj, nic nehrozí“, budou překvapeni přicházející záhubou.

V první kapitole knihy Skutky apoštolů se učedníci ptali Ježíše na bližší časové určení závěrečných událostí pozemské historie. Ježíš se však nesnaží uspokojit jejich zvědavost, ale odpoví jim: „Není vaše věc znát čas a lhůtu“ (Sk 1,7). Zdá se, že se tím staví proti tendenci vypočítávat přesné načasování konce. Takové pokusy jsou sice atraktivní, ale duchovně jsou spíše škodlivé. Působí totiž buď zklamání (pokud mine předpokládané datum), nebo lhostejný postoj k přípravě (pokud je očekávaná událost ještě příliš vzdálená).

Aplikace

S jakou naléhavostí vnímáš realitu a blízkost Ježíšova návratu? Jak je možné plně prožívat očekávání, a přitom neupadnout do extrémních a fanatických postojů, které v minulosti očekávání konce často provázely?

Výhoda věřících

⁴Vy však, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den mohl překvapit jako zloděj. ⁵Vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani temnotě. (1Te 5,4,5)

Osobní studium

Na počátku páté kapitoly Pavel hovořil o těch, kteří z nějakého důvodu nejsou připraveni. Tesaloničtí křesťané však žijí s jistotou druhého příchodu, pouze neznají jeho načasování. Překvapení bude tragické jen pro ty, kteří nejsou připraveni. Někteří nejsou připraveni, protože nevěří v realitu druhého příchodu; jiní proto, že se domnívají, že je možné odložit přípravu až do doby, kdy usoudí, že poslední dny jsou těsně před nimi.

Bylo to v druhé polovině padesátých let dvacátého století. Jeden mladý muž slyšel z kazatelny poselství o tom, že Ježíš přijde v roce 1964, a církev by se tedy měla intenzivně na toto setkání připravovat. Onen mladý muž si chvíli srovnával tyto informace v hlavě a dospěl k závěru, že pokud je před ním ještě několik let, potom by stálo za to začít se intenzivně na toto setkání připravovat někdy kolem roku 1962. Kazatelův záměr vzbudit v posluchačích pocit naléhavosti tak nakonec nebyl úspěšný. Výsledek byl spíše opačný. Takové odkládání přípravy na Kristův návrat je velmi nebezpečné, protože nikdo z nás neví, zda bude ještě zítra žít. Je dobře, že nevíme, kdy se Ježíš vrátí, protože nás to vede k tomu, abychom byli připraveni už dnes.

V dnešní biblické pasáži Pavel začíná kontrastním srovnáním dne a noci, světla a temnoty. Události konce překvapí jen nevěřící, ne věřící. Proč? Protože žijí ve světle. Boží slovo je „světlem pro mé nohy...“, osvěcuje moji stezku“ (Ž 119,105). Díky proroctvím můžeme mít dostatek informací k tomu, abychom byli duchovně připraveni na to, co nás čeká.

Příprava na druhý příchod zahrnuje čas, který trávíme nad Božím slovem. Je to určitá forma „ukládání pokladu v nebi“. Každý den máme příležitost odevzdat svůj život Pánu.

V dnešní době je kolem nás mnoho věcí, které nás rozptylují a odvádějí naši pozornost od Boha. Z dávných staletí tak i k nám přichází Pavlova výzva: Odložte to, co vám brání jít za Pánem. Dejte Božímu slovu ve svém životě prioritní místo, a i když přijdou nečekané události, nebudete jimi zaskočeni.

Aplikace

Co pro tebe konkrétně znamená být synem či dcerou světla?

Potřeba bdělosti

⁶Nespěme tedy jako ostatní, nýbrž bděme a budme střízliví. ⁷Ti, kdo spí, spí v noci, a kdo se opije, opijejí se v noci. ⁸My však, kteří patříme dni, budme střízliví, oblečme si víru a lásku jako pancíř a naději na spásu jako přilbu. (1Te 5,6–8)

Osobní studium

Na počátku šestého verše se objevuje malé slůvko „tedy“, které naznačuje, že zde Pavel logicky navazuje na svá předchozí slova. Jasně ukázal, že Ježíšovi následovníci jsou děti světla a dne. V dnešní pasáži v této myšlence pokračuje a vyzývá je, aby se aktivně připravovali na setkání s Ježíšem v den jeho příchodu a zůstali střízliví a bdělí.

Opět tu Pavel používá kontrastní vyjádření – tentokrát srovnává spánek a bdělost. Jelikož věřící patří ke dni, neměli by spát, protože spánek souvisí s nocí. Jde samozřejmě o metaforické vyjádření. Spánek je zde metaforou duchovní lenosti a nedostatku zájmu. Původní řecký text naznačuje, že zde apoštol předpokládá, že jeho adresáti jsou ještě stále bdělí, ale hrozí jim nebezpečí „usnutí“.

Poté je Pavel vyzývá k tomu, aby byli „střízliví“, a ne „opilí“. Ve starověkém světě byla střízlivost symbolem schopnosti rozumného filozofického uvažování. Pavel si přeje, aby Tesaloníči přistupovali k životu i k Písmu moudře a rozvážně. Vždyť někteří z nich se začali zaměřovat na určování data Kristova návratu a jiné spekulace. Místo toho by měli raději vnímat, že je poselství Písma vede k vlastní duchovní přípravě. Metafora střízlivosti a opilosti může také odkazovat na etické důsledky jejich víry, k nimž je povzbuzoval v 1Te 4,1–12.

Obraz jasného dne je zde spojen s bdělostí a střízlivostí. Pokud lidé spí, bývá to zase obvykle v noci, a v tuto dobu se také mnozí opíjejí. V osmém verši však Pavel přeje ještě k jinému typu přirovnání, které vychází z vojenského prostředí. Vojenská hlídka musí být v každou denní či noční dobu nadmíru bdělá a střízlivá. A totéž očekává Pavel od čtenářů svých dopisů v souvislosti s přípravou na Ježíšův druhý příchod. Proto je povzbuzuje k tomu, aby se vyzbrojili, podobně jako vojáci, pro svou „hlídku“.

Aplikace

Zkus si znovu přečíst Pavlova slova v dnešní pasáži tak, jako by byla původně adresována výhradně tobě. Jak je můžeš konkrétně aplikovat ve svém životě? Které oblasti tvého života bys potřeboval, s Boží milosti a s jeho pomocí, změnit?

Vzájemně se povzbuzujte

⁹Vždyť Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, nýbrž abychom došli spásy skrze našeho Pána Ježíše Krista. ¹⁰On zemřel za nás, abychom my, ať živí či zemřelí, žili spolu s ním. ¹¹Proto se navzájem povzbuzujte a buďte jeden druhému oporou, jak to již činíte. (1Te 5,9–11)

Osobní studium

Jak jsme již viděli, apoštol Pavel používá v 5. kapitole celou řadu kontrastů, jimiž chce ilustrovat dva postoje a jejich důsledky v souvislosti s Ježíšovým návratem. V naší dnešní pasáži Pavel používá kontrast mezi hněvem a záchranou (spasením). Věřící mohou mít jistotu pro dobu konce, protože jsou díky Kristu dětmi světla.

Mnozí křesťané dnes mají problém s obrazem hněvajícího se Boha a domnívají se, že jde spíše o odraz dobové kultury starověku než o realitu. To by bylo ale zásadní nepochopení. Je sice pravda, že Bůh se v Písmu zjevuje prostřednictvím lidského jazyka a přirovnání, ale myšlenka jeho hněvu je přesto velmi výrazná. Neobjevuje se pouze ve Starém zákoně, ale i ve slovech samotného Ježíše (L 21,23; viz také J 3,36), v dopisech apoštola Pavla (Ř 1,18; 1Te 1,10) a ve viděních z knihy Zjevení (Zj 6,16.17; 15,1). Nemůžeme se tedy tomuto tématu vyhýbat; říká nám totiž něco důležitého o Bohu a jeho plánu záchrany.

I když zde nemůžeme toto téma důkladně rozebrat, musíme připomenout alespoň to, že Boží hněv nemá nic společného s neracionálním, impulzivním vztekem. Biblický koncept Božího hněvu se spíše podobá touze národa po vykonání spravedlnosti nad zločinci, kteří ubližují druhým. Ti, kteří se rozhodnou setrvat ve zlu a bezbožnosti, budou nakonec potrestáni. Nebýt Kristova života, smrti a vzkříšení, čekal by nás všechny stejný rozsudek, jelikož jsme všichni překročili Boží zákony.

A právě to je dobrá zpráva, kterou Pavel představuje. Bůh netouží po tom, aby v našem životě musel projevit svůj „hněv“ a trestat. Jeho vroucím přáním je darovat nám svou milost a zachránit nás. V Kristu nám sám nabídl ochranu, díky níž můžeme uniknout odsouzení. A právě proto může Pavel hovořit o Božím hněvu současně s myšlenkou na povzbuzení místo strachu (1Te 5,11). V Kristu nemusíme čelit Božímu hněvu, protože mu na kříži místo nás čelil Ježíš. To je skutečné evangelium!

Aplikace

Povzbuzuješ ostatní ve sboru, v rodině či zaměstnání? Jakým způsobem? A proč to vůbec máme dělat?

Podněty k zamyšlení

„Je nám zapotřebí bdělosti. Naše vlastní srdce nás může klamat; naše lidskost z nás dělá slabé a křehké bytosti, a satan proto usiluje o to, aby nás zničil. Musíme stát vždy bděle na stráži, ale nepřítel nikdy nezahálí. Jestliže je on stále ve střehu, pak bychom neměli spát jako jiní, ale bdít a být střízliví.“ (5T 409)

„Zdá se, že se někteří domnívají, že musí Pánu nejprve dokázat, že se jejich život opravdu změnil, než si budou moci nárokovat jeho požehnání. Ale... Ježíš je rád, když k němu přicházíme takoví, jací jsme – hříšní, bezmocní a závislí. Můžeme se považovat za děti světla, ne za děti noci a temnoty.“ (3SM 150)

„Mnoho těch, kdo se hlásí ke křesťanství... žije jen pro tento svět. Jejich víra má jen malý vliv na jejich požitkářství; označují se sice za děti světla, ale kráčí v temnotě a jsou dětmi noci a tmy.“ (1T 404)

„Svět, který jedná, jako by nebyl žádný Bůh, je pohlcen svými sobeckými záměry. Brzy však na něj přijde náhlá záhuba, z níž nebude úniku... Tančí, hýří, pijí a kouří, oddávají se svým živočišným touhám, a přitom jdou jako vůl na porážku.“ (EV 26)

Otázky k rozhovoru

1. *Diskutujte ve třídě o svém chápání jistoty spasení ve světle toho, co jste přes týden studovali. Kdy můžeme kladně odpovědět na otázku, zda bychom byli připraveni, kdyby se Kristus vrátil už zítra?*
2. *Vraťte se ve třídě k otázkám z pondělní části. Jak si můžeme v našem životě uchovat smysl pro naléhavost Kristova návratu, a zároveň dokázat „normálně“ fungovat v každodenním životě?*
3. *Do jaké míry má adventistické zaměření na závěr lidských dějin pozitivní či negativní vliv na váš život? Změnil se váš pohled na Ježíšův návrat a na to, co mu bude předcházet, v průběhu posledních let? Jak podle vás souvisí evangelium o spasení z pouhé víry s událostmi doby konce?*

Shrnutí

V pasáži na tento týden Pavel vyzývá čtenáře svého dopisu k připravenosti na Ježíšův druhý příchod. Když přijmeme evangelium, stáváme se dětmi světla. Jak prožíváme svůj život s Ježíšem, rosteme ve víře, naději i lásce, rosteme k jeho obrazu. Jsme-li ochotni odevzdat Kristu nyní svůj život, pak jsme připraveni, i kdyby měl přijít právě dnes.

Život v církvi (1Te 5,12–28)

Základní verš

„Prorockými dary nepohrdejte. Všecko zkoumejte, dobrého se držte.“ (1Te 5,20.21)

Hlavní myšlenka

Pavel v závěrečné části svého dopisu přináší křesťanům v Tesalonice velmi praktické rady ohledně jejich duchovního života a vzájemných vztahů.

Pavel končí svůj první dopis do Tesaloniky sérií sedmnácti napomenutí a povzbuzení (1Te 5,12–22), po nichž přijde závěrečná modlitba (1Te 5,23–28). Lekce pro tento týden se bude nejprve věnovat třem napomenutím, která se týkají vztahu členů křesťanského sboru k jejich představeným v Kristu (1Te 5,12.13). Poté následuje šest podnětů pro představitele církve, jež jim ukazují, jak se chovat k těm, kteří byli svěřeni do jejich péče.

V dalších sedmi verších se objeví ještě osm dalších krátkých napomenutí (1Te 5,16–22). Ta můžeme rozdělit do dvou skupin – tři rady se týkají pozitivních křesťanských postojů (1Te 5,16–18) a dalších pět přijímání nového světla prostřednictvím daru prorockví (1Te 5,19–22). V závěrečné modlitbě Pavel shrnuje hlavní téma svého dopisu a zdůrazňuje, že by jeho čtenáři měli dále růst ve svatosti až do dne, kdy se setkají s Ježíšem při jeho návratu. Každý den jejich života tak má být přípravou na Kristův příchod. Téma tohoto dopisu je tak vlastně dnes ještě aktuálnější než v době jeho sepsání.

Ocenění služby

¹²Žádáme vás, bratří, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi pracují, jsou vašimi představenými v Kristu a napomínají vás. ¹³Velmi si jich vážte a milujte je pro jejich dílo. Žijte mezi sebou v pokoji. (1Te 5,12.13)

Osobní studium

Dnešní text navazuje na Pavlovu výzvu tesalonickým křesťanům, aby se navzájem povzbuzovali a byli jeden druhému oporou (1Te 5,11). To mohou dělat v rámci společenství svého sboru, kde mají příležitost se navzájem doprovázet na duchovní cestě a usměřovat. V dnešní lekci se zaměříme na to, jak by měli Ježíšovi učedníci reagovat na úsilí svých vůdců a představených v Kristu.

Pavel vede křesťany v Tesalonice k tomu, aby uznávali své duchovní vůdce, tedy aby je respektovali a ctili jejich autoritu. Sloveso „napomínají“ naznačuje určitou míru autority, kterou musí tito představitelé církve někdy projevit. To pro mnohé členy nemusí být příjemné, ale přesto Pavel vede členy sboru k tomu, aby si těchto lidí vážili a společně tak žili v pokoji.

Jazyk těchto veršů odráží starověký přístup k vedení lidí. Lidé ve vedoucích pozicích byli vedeni k tomu, aby důkladně poznali situaci těch, kdo jim byli svěřeni. Byli vnímaví na to, jak tito lidé přijímají napomenutí, a moudře načasovali správné kroky potřebné k nápravě či pomoci. V prvé řadě však měli zkoumat sami sebe, než začnou „napravovat“ druhé. Pavel však k tomu přidává ještě něco důležitého. Pro křesťanského vůdce musí být vzorem sám Bůh. Smyslem zodpovědnosti vedoucích v církvi je pomoci členům, aby mohli žít život k Boží slávě.

Aplikace

V současnosti je stále populárnější (nejen v celé společnosti, ale i v církvi), zpochybňovat autoritu těch, kterým byla svěřena zodpovědnost. Existují však situace, kde jsou lidé naopak ochotni slepě se podídit tomu, kdo vede. S čím máš větší problém ty? Co je větším problémem ve tvém sborovém společenství?

Pastýřská péče

14Klademe vám na srdce, bratří, kárejte neukázněné, těšte malomyslné, ujímejte se slabých, se všemi mějte trpělivost. 15Hleďte, aby nikdo neoplácel zlým za zlé, ale vždycky usilujte o dobré mezi sebou a vůči všem. (1Te 5,14.15)

Osobní studium

Ve verších 12 a 13 Pavel hovořil ke členům tesalonického sboru a ukazoval jim, jaký postoj by měli mít ke svým představeným. V dnešní pasáži obrací svou pozornost právě k těmto vůdcům a ukazuje jim, jak přistupovat k členům, o něž se starají.

Pavel povzbuzuje vedoucí církve v Tesalonice, aby kárali „neukázněné“ (1Te 5,14). Z kontextu dopisu se zdá, že měl na mysli ty, kteří se odmítali sami poctivě žít a které bylo třeba konfrontovat s jejich nesprávným životem.

Zároveň je ale třeba také potěšovat malomyslné, ujímat se slabých a mít se všemi trpělivost. „Malomyslnými“ myslí Pavel pravděpodobně ty, kteří se trápí pocitem nízké hodnoty nebo prožívají strach a obavy. Takoví lidé jsou ale pro Boha také vzácní a důležití. Potřebují být proto povzbuzeni a potěšeni.

„Slabými“ jsou ti, kteří jsou ve svém duchovním životě často zvikláni těžkostmi. Touží jít upřímně za Pánem, ale schází jim dostatečné poznání a trápí se minulostí. Mají-li duchovně „přežít“, potřebují pomoc a povzbuzení.

Zatímco první tři rady se týkají specifických situací, výzva k trpělivosti je aktuální vždy a za všech okolností.

Zdá se, že i následující verš píše Pavel s ohledem na představitele církve. Ve chvílích, kdy členové sboru odmítají a nedoceňují péči svých představených, mohou být tito vůdcové v pokušení se jim už dále nevěnovat. Pokud to ale udělají, dají tím najevo, že jejich služba nebyla motivována Kristovým duchem. Základem opravdového vůdcovství je zájem o dobro druhých.

Aplikace

Znovu se zamysli nad principy, které v této pasáži Pavel představuje. Jak je můžeš aplikovat ve svém životě – bez ohledu na to, jakou roli v církvi zastáváš? Je možné, abys tyto principy aplikoval nejen v církvi, ale také třeba ve své práci, ve škole nebo kdekoli jinde, kde se pohybuješ? (Viz např. Mt 5,43–48.)

Pozitivní křesťanský postoj k životu

16Stále se radujte, 17v modlitbách neustávejte. 18Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. (1Te 5,16–18)

Osobní studium

Podle předchozí pasáže 1Te 5,12–15 se jako křesťané potřebujeme naučit přijímat i poskytovat konstruktivní kritiku. To vše je možné jen tam, kde vládou zdravé vztahy. Modlíci se církev, kde její členové mají zájem jeden o druhého, může růst a plnit svůj úkol.

Adventistický kazatel Glenn Coon s oblibou říkal, že v Bibli najdeme více výzev k tomu, abychom se radovali, než abychom zachovávali sobotu jako svatý den. A přesto málokdy přikládáme radosti tak velkou váhu, jakou by si zasloužila. Radostný život je ovocem působení Ducha svatého (Ga 5,22; viz také Fp 4,4). Pokud je tato radost způsobena působením Ducha, pak se může projevit i v době utrpení (1Te 1,6).

Pavel také ve svém životě ukazoval, co znamená modlit se bez přestání. Jak jsme již viděli, první dopis do Tesaloniky je prodchnut modlitbou.

Dalším pozitivním postojem v křesťanském životě je vděčnost, která byla také pro Pavla příznačná (1Te 1,2; 2Te 1,3). Kořenem pohanství bezbožnosti podle něj byl právě nedostatek vděčnosti vůči Bohu (Ř 1,21). Thomas Erskine proto prohlásil, že „novozákonní náboženství je spojeno s milostí a etika s vděčností.“ (Citováno v F. F. Bruce, *Paul: Apostle of the Heart Set Free*, UK: The Paternoster Press, 1977, str. 19.) Je zajímavé, že slovesa „radovat se“ a „být vděčný“ mají v řečtině stejný kořen. Klíčem ke zbožné radosti je tak trvalý postoj vděčnosti.

Boží dary jsou všude kolem nás; jen se z nich zapomínáme radovat a děkovat za ně, protože jsme často zaměřeni na své problémy a strasti. Budeme-li rozvíjet ve svém životě postoj vděčnosti, budeme každým dnem svému Pánu blíže a blíže a náš život bude naplněn radostí.

Aplikace

Udělej si seznam věcí, za něž jsi vděčný. Buď velmi konkrétní. Pak vyjádři tuto svou vděčnost také v modlitbě. Pověšmi si toho, jak tento postoj bude měnit tvůj pohled na každý den. Uč se tak každodenně děkovat svému Bohu a radovat se z toho, co pro tebe dělá.

Přijímání „nového světla“

¹⁹Plamen Ducha nezhášejte, ²⁰prorockými dary nepohrdejte. ²¹Všecko zkoumejte, dobrého se držte, ²²zlého se chraňte v každé podobě. (1Te 5,19–22)

Osobní studium

V těchto verších Pavel přidává další typ napomenutí, které se tentokrát týká daru proctví. Dvě negativní vyjádření ukazují na to, že zde hovoří o něčem, co již křesťané v Tesalonice dělali a v čem měli problém.

I když neznáme detaily problému, který Pavel řešil, s největší pravděpodobností své přátele vyzýval, aby byli otevřenější „novému světlu“, kterým je může Pán oslovit. Zároveň je však upozorňoval, že vše nové je třeba náležitě prozkoumat, aby poznali, zda jde skutečně o světlo od Boha (2K 11,14).

Existují různé způsoby, jimiž můžeme „zhášet plamen Ducha“. Můžeme to dělat tím, že ignorujeme nebo odmítáme dílo skutečného proroka. I v dnešní době je třeba vážně se zamýšlet nad oprávněností kritiky a odmítání prorockého daru a služby sestry Ellen Whiteové, které jsou stále častěji zpochybňovány i uvnitř církve adventistů.

Druhým způsobem „zhášení plamene Ducha“ je sice přijímání daru proctví, ale jeho následné zkreslení a překroucení. Můžeme přijímat poselství proroků, ale následně je nesprávně aplikovat do své situace. A na to si musíme dávat velký pozor. Dostalo se nám vzácného daru; nezničme tento dar svým nesprávným přístupem.

Třetí podobou „zhášení plamene Ducha“ je připisování autority lidem či spisům, za nimiž není Boží působení. Církev musí být vždy ostražitá a dávat pozor, zda prorocké poselství skutečně buduje společenství víry.

Aplikace

Domníváš se, že jsi ještě dnes oslovitelný prostřednictvím prorockého daru? Dokázal bys rozpoznat, kdyby Bůh dnes k tobě chtěl prostřednictvím někoho znovu promluvit? Jak vnímáš dopad prorocké služby Ellen Whiteové na svůj vlastní život? Je pro tebe požehnáním? Proč?

Posvěcení

²³Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětil a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. ²⁴Věrný je ten, který vás povolal; on to také učí. ²⁵Bratři, modlete se i vy za nás! ²⁶Pozdravte všechny bratry svatým políbením. ²⁷Zavazují vás v Pánu, abyste tento list dali přečíst všem bratřím. ²⁸Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi. (1Te 5,23–28)

Osobní studium

V dnešním textu používá Pavel opět vyjádření ve formě modlitby. Jeho styl se tak podobá pasáži 1Te 3,11–13. Podobné je i téma: hovoří o posvěcení a bezúhonnosti při druhém příchodu Ježíše. Pavel tak přechází od toho, co by měli udělat křesťané (1Te 5,12–22), k tomu, co Bůh dělá v nás (posvěcení) a pro nás (druhý příchod).

Mezi křesťany se často dlouze debatovalo o tom, co tento text vlastně říká o lidské přirozenosti a o charakteru, kterým by se měli Ježíšovi následovníci vyznačovat v době Kristova návratu. V našem krátkém zamyšlení nad touto pasáží se zaměříme na to, co zásadního lze vyčíst z tohoto textu.

Pavel zde hovoří o tom, že Boží dílo zasahuje celou lidskou osobnost. S blížícím se dnem Kristova návratu má být Božím dílem posvěcena každá oblast našeho života. Při zmínce o duchu, duši a tělu se Pavel nesnaží definovat složení lidské osobnosti (v biblickém myšlení tvoří tyto části nedělitelný celek, nejsou to oddělené jednotky). Zdá se, že zde vyzývá spíše k odevzdání každé části naší mysli i těla Bohu.

Pavlova modlitba spojuje přítomnost se dnem Kristova návratu. Vyjadřuje přání, aby byli věřící zachováni bez úhony až do Ježíšova druhého příchodu. Podle tohoto dopisu nebyli tesaloničtí křesťané zdaleka dokonalí, ale to, co měli, stálo za uchování až do dne, kdy Kristus opět přijde. Pavel se proto v závěru modlí, aby mohli i nadále růst v milosti a stále užším vztahu s Ježíšem (viz také J 15,4.5).

Aplikace

Co pro tebe znamená být „cele posvěcen“ a být zachován „bez úrazu a poskvrny“? Může to být už dnes naše zkušenost? Jakým způsobem můžeš být každý den připraven na Kristův návrat?

Podněty k zamyšlení

„Ježíš pracoval s radostí a citem. Žít podle biblických zásad doma i v zaměstnání, nést tíhu světských starostí a neztrácet přitom ze zřetele Boží slávu vyžaduje velkou trpělivost a duchovní sílu. Kristus lidem v tomto směru velmi pomáhal. Nikdy se nenechal zcela pohltit světskými záležitostmi, ale vždy si našel čas na rozjímání o nebeských věcech. Často z radosti zpíval žalmy a jiné duchovní písně. Lidé z Nazareta slyšovali, jak chválí Boha a děkuje mu. Zpěvem udržoval společenství s nebem, a když byli jeho přátelé unaveni prací, potěšil je milou melodií. Jeho chvalozpěvy jako by zaháněly zlé anděly a jako kadidlo kolem sebe šířily příjemnou vůni. Myšlenky posluchačů se odpoutávaly od pozemských starostí a nechávaly se unášet k nebeskému domovu.“ (DA 73; TV 43)

„Nic nepodpoří naše tělesné a duševní zdraví lépe než projev vděčnosti a chválení. Odolávat málomyslnosti, smutným myšlenkám a pocitům nespokojenosti je právě tak nutné, jako je potřebné se modlit.“ (MH 251; ŽNP 131)

Otázky k rozhovoru

1. *Ve třídě se společně vraťte k tématu na středu. Přemýšlejte nad tím, jak vnímáte přínos Ellen Whiteové pro církve jako celek, a nad tím, jaký dopad měla a má její služba na život jednotlivců.*
2. *Diskutujte ve třídě o tom, jak se postoje společnosti k autoritám odrážejí v životě církve na postoji věřících k církevním „autoritám“. Vidíte kolem sebe tendenci autoritu vedoucích církve a sborů spíše přeceňovat, nebo ji naopak nebrat příliš vážně? Jak můžeme jako křesťané najít v této oblasti vyváženost?*
3. *Jak může vaše sborové společenství pomoci nově obráčeným věřícím v jejich dalším duchovním růstu? Jak k tomu mohou přispět všichni členové sboru? Jak jeho vedoucí?*

Shrnutí

V pasáži na tento týden (1Te 5,12–28) hovoří Pavel o celé řadě záležitostí, ale primárně se v ní zaměřuje na duchovní kvality života křesťanského společenství. Věřící se mají navzájem vést, napomínat i povzbuzovat a žít život naplněný radostí a vděčností. Měli by také zůstat otevření novým pravdám, zvláště prorockému poselství, ale zároveň být obezřetní při hodnocení nových podnětů. To vše Pavel završuje pozváním k plnému odevzdání se Bohu ve všech oblastech života, a to v perspektivě blížícího se Ježíšova návratu.

Zaslíbení pronásledovaným (2Te 1,1–12)

Základní verš

„Proto se stále za vás modlíme, aby vás náš Bůh učinil hodnými svého povolání a svou mocí přivedl k naplnění každé vaše dobré rozhodnutí a dílo víry.“ (2Te 1,11)

Hlavní myšlenka

Ježíšův druhý příchod je naplněním všech křesťanských nadějí.

V Pavlových dobách byla komunikace na dálku podstatně obtížnější než dnes. Sbor, který chtěl být ve spojení s Pavlem a poslat mu zprávu, musel využít posly, kteří se s ním museli setkat. Když se už podařilo kontakt navázat, nadiktoval Pavel svou odpověď, která byla odnesena zpět. To vše mohlo trvat i několik měsíců. Mezitím se však ve společenství sboru mohlo začít šířit falešné učení.

Zdá se, že se něco podobného odehrálo i ve sboru v Tesalonice, kde se objevily nové problémy. Některé z nich vznikly dokonce na základě nesprávného pochopení toho, co Pavel napsal ve svém prvním dopise. Pavel se proto svým druhým listem snaží tuto situaci napravit.

Pavlova slova, kterým se v této lekci budeme věnovat, zaměří naši pozornost znovu na Ježíšův druhý příchod, při němž budou věřící Božím zásahem zachráněni.

Úvodní pozdrav

¹Pavel, Silvanus a Timoteus tesalonické církvi v Bohu, našem Otci, a v Pánu Ježíši Kristu. ²Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. (2Te 1,1.2)

Osobní studium

Pavel zde opět mluví, jak je pro něj typické, o milosti a pokoji. Tato dvě klíčová slova k sobě neodmyslitelně patří. Vždyť pochopení a prožití daru Boží milosti a zaslíbení odpuštění v Pánu Ježíši logicky přináší do našeho života pokoj. Za všech okolností proto stojí za to, abychom svůj čas věnovali přemýšlení o úžasné záchraně, kterou nám Kristus přináší ze své milosti, bez ohledu na naši nehodnost. Místo trvalého zabývání se jen sebou a vlastními problémy máme možnost svou pozornost upřít na Ježíše a na to, co nám v něm bylo dáno.

Pozdravy v úvodu Pavlova prvního dopisu do Tesaloniky (1Te 1,1) a na počátku druhého dopisu (2Te 1,1.2) jsou v podstatě totožné. Přesto zde můžeme vidět jeden malý, téměř nenápadný rozdíl. V prvním dopise Pavel v úvodu hovoří o „Bohu Otci“, zatímco v druhém dopise o „Bohu, našem Otci“. Je to jen malý, ale zajímavý rozdíl, který Otce přibližuje každému z nás. Někteří lidé se cítí velmi blízko Ježíši, ale bojí se Boha Otce. Pavel tesalonické křesťany ujišťuje o tom, že mohou mít stejnou důvěru k Otci jako k Ježíši. Vždyť Ježíš přišel na tuto zemi, aby nám ukázal, jaký je Otec.

Aplikace

Kromě dnešního textu si přečti ještě další pasáže: J 1, 18 a J 14, 7–11. Jakou jistotu a naději můžeš v těchto textech najít? Jak tuto naději můžeš prožívat ve svém životě?

Pavlovo díkůvzdání

³Musíme za vás, bratří, stále Bohu děkovat, jak se sluší, protože vaše víra mocně roste a vzájemná láska všech vás je stále větší. ⁴Proto jsme na vás hrdí v církvích Božích, neboť vaše víra je vytrvalá v každém pronásledování a útisku, které snášíte. (2Te 1,3.4)

Osobní studium

Pavel měl sklon vyjadřovat se ve velmi dlouhých větách. A tak i celá pasáž 2Te 1,3–10 je jedním dlouhým souvětím, které hovoří o událostech spojených s Ježíšovým příchodem. Základní myšlenka věty ale souvisí s něčím jiným. To, o čem mluví, je součástí důvodů, za něž chce Bohu děkovat.

Pavel hovoří v úvodu tohoto souvětí o tom, že „musí“ Bohu stále děkovat. Tato věta by šla také přeložit: „Jsem Bohu dlužný své díky.“ Pavel zde cítí svůj závazek, aby Bohu děkoval za tesalonické křesťany, jejichž víra stále sílí. Zároveň roste i jejich vzájemná křesťanská láska. Použití přítomného času u obou sloves ukazuje na to, že růst v lásce a víře nebyl jen něčím minulým, ale je trvalým procesem. Takový růst je základem každého zdravého sboru. Je to stejně jako u každého živého organismu – když církve duchovně neroste, tak umírá.

Ve druhé a třetí kapitole bude Pavel muset čtenářům svého dopisu adresovat i několik kritických výtek. Dobře ale ví, že než budou schopni přijmout konstruktivní kritiku, potřebují slyšet nejprve slova povzbuzení a ujištění o přátelství. A právě toto ujištění nabízí v první kapitole.

Jedním z důvodů, proč Pavel začíná pozitivním povzbuzením, je skutečnost, že křesťané v Tesalonice museli snášet pronásledování ze strany svých odpůrců. Povzbuzuje je proto k vytrvalosti. Nemluví zde o víře, naději a lásce, ale o víře, lásce a vytrvalosti. „Vytrvalost“ zde nahrazuje „naději“ – a Pavel začne zanedlouho v této kapitole hovořit o Ježíšově druhém příchodu.

V důsledku stále rostoucí víry a lásky dokázali tesaloničtí křesťané statečně čelit utrpení. Apoštol je proto na ně hrdý a dává je i ostatním za příklad křesťanského postoje k těžkostem.

Aplikace

Co se stane v tvém životě, když tvá víra přestane růst? Jak se projeví nedostatek růstu v lásce? Jak ovlivňují životní problémy či utrpení tvou víru?

Utrpení jako důkaz

5To vše je důkazem, že při Božím spravedlivém soudu budete uznáni za hodné Božího království, pro něž právě trpíte. 6Bůh je spravedlivý: těm, kdo vás trápí, bude odplaceno trápením... (2Te 1,5.6; B21)

Osobní studium

Celá pasáž 2Te 1,5–10 myšlenkově i výrazově velmi silně souvisí se Starým zákonem. V celém tomto dopise najdeme více odkazů na Starý zákon, než tomu bylo v prvním listu.

Řecké slovo „*endeigma*“ v pátém verši překládají různé české verze odlišně: „*důkaz*“ (B21), „*znamení*“ (ČSP) či dokonce „*předzvěst*“ (ČEP). Toto slovo původně znamená opravdu „*důkaz*“ či „*jasné označení*“ něčeho. Čeho je ale pronásledování křesťanů „*důkazem*“? Jistě ne toho, že by byli hodni Božího trestu. Je tomu spíše naopak. Odkazuje na budoucí soud, při němž budou Boží děti obhájeny a ti, kdo je pronásledovali, se dočkají zasloužené odplaty.

A zde je velmi silné poselství i pro nás. Násilí plodí jen další násilí. Ti, kdo používají násilí proti druhým, se mají v budoucnu čeho obávat. Boží soud napraví všechny křivdy. Ti, kdo pronásledují Boží lid, budou jednoho dne muset čelit Boží spravedlnosti. Ale ti, kdo zažívají kvůli své víře nespravedlnost, mohou očekávat den Božího soudu s důvěrou. Toho dne se ukáže, že i v těžkých dobách stáli na správné straně.

Nový zákon povzbuzuje Kristovy následovníky k tomu, aby svým bližním projevovali milost, soucit a odpuštění. Když je jim ale jejich dobrá vůle oplácena odmítáním, urážkami a zesměšněním, je povzbudivé vědět, že nespravedlnost nebude vládnout navěky. Bůh proto vyzývá svaté, aby měli trpělivost (viz Zj 14,12).

V našem textu tedy Pavel připomíná pronásledovaným křesťanům z Tesaloniky, že „*Bůh je spravedlivý*“ a budoucnost ukáže jeho spravedlnost. Navíc jejich trpělivost a víra v době utrpení potvrzují, že patří mezi Bohem vyvolené. Z této perspektivy pak může být utrpení křesťanů vnímáno jako důvod k radosti (1Te 1,6.7). Je to reálný důkaz toho, že stojí na správné straně.

Aplikace

Stal ses už někdy nevinnou obětí zloby druhých, kteří nakonec nebyli nijak potrestáni? Jak na tebe působí ujištění o tom, že „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“? Anebo naopak: jednal jsi už s lidmi nelaskavě a nečestně, a zatím jsi to nehodlal řešit? Jak na tebe v tomto případě působí zpráva o Boží spravedlnosti a konečném soudu?

Trest a záhuba

‘A je spravedlivé, že Bůh všem, kteří vás utiskují, odplatí útiskem, ⁷a vás utiskované spolu s námi vysvobodí, až se zjeví Pán Ježíš z nebe se svými mocnými anděly, ⁸aby v plameni ohně vykonal trest na těch, kteří neznají Boha, a na těch, kteří odpírají poslušnost evangeliu našeho Pána Ježíše. ⁹Jejich trestem bude věčná záhuba „daleko od Pána a slávy jeho moci“... (2Te 1,7–9)

Osobní studium

Mnoho lidí má problém s tímto a podobnými texty. Domnívají se, že odplata, pomsta a trest se nehodí k Bohu lásky a milosti. Ale trest a odplata patří mezi typická témata apoštola Pavla (viz např. Ř 2,5; 12,19). Pavel je jednoznačný: Boží spravedlnost se jednoho dne velmi jasně projeví.

A vlastně proč ne? Vždyť každá dobrá vláda musí někdy použít svou moc a sílu k tomu, aby zabránila zlu.

I když výkon moci nemusí vždy vyžadovat násilí (např. při silniční nebo daňové kontrole), existují určité případy, kdy je třeba při ochraně lidských životů rázně zasáhnout. Dobrá vláda nastaví určité mantinely, aby zajistila svým občanům pokojný život. Zlo se však často dobrovolně nevzdá. A čím větší je síla a brutalita zla, tím větší síla je potřeba k vyřešení tohoto problému.

Obrazy v této pasáži nejsou příliš krásné, ale ujišťují nás o tom, že Bůh nakonec ukončí všechno násilí a útlak.

Přečti si texty Zj 16,4–7 a Da 7,21.22. Jak tyto texty pomáhají blíže pochopit to, co psal Pavel do Tesaloniky?

Ježíš poznal, co je to utrpení. Můžeme mu důvěřovat, že učiní spravedlnosti zádost. Spravedlnost sice přinese bolest, ale jen tolik, kolik jí bude nezbytně třeba. Pokud máme k Bohu důvěru, pak se můžeme spolehnout na to, že jeho spravedlnost zároveň bude projevem jeho moudrosti a čestnosti.

Smyslem této pasáže není to, abychom se radovali z pomsty, ale abychom vnímali povzbuzení pro chvíli malomyslnosti. Den spravedlnosti přichází. Nemusíme brát spravedlnost do svých rukou.

Aplikace

Jak na tebe působí biblické zmínky o trestajícím Bohu? Jak je dokážeš spojit s obrazem milujícího, milostivého a odpouštějícího Boha? Toužil jsi někdy po tom, aby Bůh se svou spravedlností zasáhl?

Kristus oslavený svým lidem

¹⁰Až v onen den přijde, aby byl oslaven svým lidem a veleben těmi, kdo uvěřili; také vy jste uvěřili našemu svědectví. ¹¹Proto se stále za vás modlíme, aby vás náš Bůh učinil hodnými svého povolání a svou mocí přivedl k naplnění každé vaše dobré rozhodnutí a dílo víry. ¹²Tak bude oslaveno jméno našeho Pána Ježíše ve vás a vy v něm podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista. (2Te 1,10–12)

Osobní studium

Část pasáže, kterou čteme tento týden (2Te 1,3–10), nám přináší mnoho důležitých detailů ohledně Ježíšova druhého příchodu. Když se Ježíš vrátí, odplatí po zásluze těm, kdo pronásledovali jeho následovníky (viz 2Te 1,6.7). Přejde z nebe se svými mocnými anděly (2Te 1,7). Přejde v plameni ohně, aby vykonal spravedlnost nad těmi, kdo odmítli Boha a evangelium Ježíše Krista (2Te 1,8). Bezbožní budou zahubeni (2Te 1,8.9) a Kristus bude oslaven ve svých svatých (2Te 1,10).

Události Kristova návratu připravují prostor pro období milénia (tisíciletí), v jehož průběhu zůstane země pustá a prázdná (Zj 20,1–6). I když nám naše dnešní pasáž neříká nic o tom, co se bude dít se spravedlivými, text 1Te 4,16.17 ukazuje, že záchránění se setkají s Pánem v oblacích. J 14,1–3 dále připomíná, že Ježíš vezme spravedlivé s sebou do nebe.

Ve verši 10 Pavel přestává mluvit o bezbožných a vrací se znovu k osudu spravedlivých při druhém příchodu. Ve verších 10–12 se projevuje Ježíšova sláva v charakteru těch, kdo mu věří. Pavel se raduje, že jeho modlitby a úsilí, které pro Tesalonické vynaložil, dojdou při Kristově návratu konečně svého cíle a záměru (viz 1Te 2,1.9.20). Pavel si zde připravuje prostor pro argumentaci v druhé kapitole, kde se bude snažit ukázat, že den Páně zatím ještě nenastal. Kdyby již přišel, bylo by již všem patrné zahubení bezbožných a plná oslava Ježíše.

Aplikace

Jak se můžeme naučit žít stále svůj každodenní život úkolů a povinností, a přitom si udržet horlivé očekávání Ježíšova druhého příchodu? Proč je pro nás někdy tak snadné na tuto naději zapomínat?

Podněty k zamyšlení

„Bible je napsána inspirovanými lidmi, ale nepředstavuje Boží způsob myšlení nebo vyjadřování. To je v ní lidské. Bůh se zde nepředstavuje jako pisatel. Lidé někdy říkají, že určitý výraz neodpovídá Božímu vyjadřování. Bůh však v Bibli nepředložil k posouzení svá slova, logiku či rétoriku. Pisatelé Bible byli Božími písaři, ne jeho perem...

Nejsou to slova Bible, která by byla inspirována, ale byli to lidé. Inspirace nepůsobí na lidská slova nebo výrazy, ale na samotného člověka, který je pod vlivem Ducha svatého naplněn myšlenkami. Slova sama však nesou známky myšlení tohoto jedince... Božská mysl a vůle je spojena s lidskou myslí a vůlí; lidské výroky jsou tak zároveň Božím slovem.“ (1SM 21)

„Poučení o druhém Kristově příchodu, které zaslal Pavel Tesalonickým ve svém prvním dopise, bylo v dokonalém souladu s jeho dřívějším učením. Někteří bratři však jeho slova špatně pochopili... Ve svém druhém dopise se Pavel snažil nesprávné výklady jeho učení opravit a vysvětlil Tesalonickým své skutečné stanovisko.“ (AA 264; PNL 152.153)

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si společně výše uvedený citát Ellen Whiteové o podstatě inspirace Bible a „lidském prvku“ v biblickém textu. Přemýšlejte nad tím, jak Bible pro popis Boha a jeho jednání používá výrazy z našeho lidského světa. Proč jsou použita tato nedokonalá přirovnání? Jak se vám daří vyrovnávat se s biblickými texty, které popisují Boha a jeho jednání velmi „lidskými“ slovy a výrazy?*
2. *Je pro vás myšlenka na Ježíšův návrat důvodem k obavám, nebo vás naopak naplňuje nadějí a optimismem? Jaký vliv má naše chápání evangelia a podstaty spasení na odpověď na tuto otázku?*
3. *Na jedné straně je pravda, že problémy a těžkosti mohou posílit naši víru a charakter. Jak se ale máme vyrovnat s tím, že někteří lidé v těžkých situacích spíše zahořknou, a někdy dokonce ztratí víru?*

Shrnutí

V úvodní kapitole druhého listu do Tesaloniky se Pavel raduje nad tím, že tamní křesťané jsou věrní Bohu i navzdory utrpení a pronásledování. Povzbuzuje je tím, že jim připomíná den Ježíšova návratu, kdy se karta obrátí. Ať se dnes děje cokoli, můžeme se držet zaslíbení, že Bůh jednou učiní spravedlnosti zadost.

Antikrist (2Te 2,1–12)

Základní verš

„Ať vás nikdo žádným způsobem nesvede, protože [ten den] nenastane, dokud napřed nepříjde odpadnutí a nebude zjeven ten člověk bezzákonnosti, syn záhuby...“ (2Te 2,3; ČSP)

Hlavní myšlenka

Pavel, který se snaží napravit nesprávný pohled tesalonických křesťanů na závěr dějin, ve svém dopise odhaluje některé ze satanových podvodů doby konce.

V pasáži na tento týden budeme znovu přemýšlet nad Pavlovými slovy ohledně doby konce. Jeho důraz však bude trochu odlišný od toho, který jsme již četli. Některé detaily již svým adresátům objasnil. V tomto textu ale projevuje spíše pastorační zájem a chce své čtenáře uklidnit a přesvědčit je, aby trpělivěji očekávali události doby konce. Zároveň je varuje před falešnými naukami, které už na toto téma v jejich společenství kolovaly.

Úvodní část našeho textu (2Te 2,1.2) obsahuje některé řecké výrazy, které nás odkazují na 1Te 4,13–5,11, jako třeba „příchod Páně“ (1Te 4,15) nebo „den Páně“ (1Te 5,2). Svým způsobem je tato pasáž objasněním toho, co Pavel řekl již dříve. Snaží se v ní poukázat na pravdy, kterým bychom měli porozumět i dnes.

Problém

¹Pokud jde o příchod Pána Ježíše, kolem něhož budeme shromážděni, prosíme vás, bratři, ²abyste se nedali snadno vyvést z rovnováhy nebo vylekat nějakým projevem ducha nebo řečí či listem, domněle pocházejícím od nás, jako by den Páně měl už nastat. (2Te 2,1.2)

Osobní studium

V těchto Pavlových slovech můžeme zaslechnout odkaz na varování, které vyjádřil už dříve Ježíš (Mt 24,1–13). Tesaloničtí se dali snadno vyvést z rovnováhy některými informacemi, které se k nim dostaly krátce poté, co Pavel napsal svůj první dopis.

Pavel se nesnaží přesně identifikovat zdroj tohoto zmatku. Možná o něm ani sám mnoho neví. Když se zmiňuje o „projevu ducha“ (2Te 2,2) může mít na mysli buď poselství nějakého falešného proroka, nebo překroucení poselství Pavlova prvního dopisu. Druhým možným zdrojem znepokojení bylo mluvené slovo; učení, které se šířilo mezi členy. Pavel také vzpomíná dopis, který je zneklidnil a který byl pravděpodobně podvrhem.

Ani ta neupřímnější a nejpozornější péče duchovního „pastýře“ nemůže zcela zamezit tomu, aby se ve společenství věřících neobjevily a neujaly některé falešné myšlenky. Pro mnoho lidí je snadnější přijmout zajímavý a lákavý výklad, na který narazí, než si dát tu práci a důkladně zkoumat Písmo. Některé nové myšlenky mohou být samy o sobě biblické, ale stávají se scestnými, pokud nejsou vyvažovány i ostatním učením Bible.

Zdá se, že v Tesalonice měli právě posledně zmíněný problém. Měli mnoho správných poznatků ohledně Ježíšova druhého příchodu a událostí, které jsou s ním spojeny. Pravděpodobně však extrémně zdůrazňovali pouze jeden aspekt této víry bez vyvážení tohoto pohledu ostatními pravdami. Tak intenzivně se upnuli ke sledování znamení Kristova návratu (Mt 24,4–8), že nejprve naříkali nad jeho zpožděním (1Te 4,13–15) a poté zase dospěli k závěru, že už je tady.

Aplikace

Jaké podobně nebezpečné postoje mohou být lákavé dnes pro nás, křesťany 21. století? Které myšlenky (samy o sobě biblické) můžeme dnes v souvislosti s Ježíšovým příchodem nezdravě zdůrazňovat na úkor ostatních aspektů biblického poselství? Určování dat? Rozvíjení konspiračních teorií o činnosti duchovních nepřátel? Nebo naopak jen důraz na to, že hodinu a den nikdo nezná? V čem tkví nebezpečí jednotlivých pohledů?

Pavlova stručná odpověď

³At' vás nikdo žádným způsobem nesvede, protože nenastane, dokud napřed nepřijde odpadnutí a nebude zjeven ten člověk bezzákonnosti, syn záhuby, ⁴který se staví na odpor proti všemu a pyšně se pozvedá nade všecko, čemu se říká Bůh nebo co se uctívá, takže sám usedne jako Bůh do Boží svatyně a bude se vydávat za Boha. (2Te 2,3.4; ČSP)

Osobní studium

V krátkém období mezi sepsáním prvního a druhého listu do Tesaloniky vládl v tamním sboru zmatek ohledně toho, co Pavel chtěl svým prvním dopisem vlastně říci. Někteří na základě jeho četby dospěli k závěru, že druhý příchod je již téměř za dveřmi nebo se snad již nějakým tajným způsobem uskutečnil (2Te 2,2). Pavel na to reaguje stručně, ale jasně: Něco takového nemůže být pravda, protože byla předpovězena ještě řada věcí, které se zatím nestaly.

Verše 3 a 4 mají v původním řeckém znění podobu neúplné věty. Sloveso „nenastane“ v něm schází, ale většina překladů je tam z logických důvodů doplňuje. Pavel zde zmiňuje celou řadu věcí, které musí předcházet Ježíšovu návratu. Napřed přijde „odpadnutí“ a poté se objeví „člověk bezzákonnosti“. Za jeho objevením se před Ježíšovým návratem stojí podle 2Te 2,8–10 satan (více o tom budeme hovořit v části na středu). Toto zlo však již předtím působí jako „tajemství“, nicméně je stále ještě zadržováno (2Te 2,6.7).

Verš 4 popisuje činnost „člověka bezzákonnosti“, který po nějakou dobu působí skrytě, ale nakonec se plně projeví. Staví se na odpor vůči Bohu, vyvyšuje se nad něj, usedá v chrámu a vydává se za Boha. V tomto verši můžeme najít celou řadu výrazných odkazů na známé starozákonní texty. Myšlenka pyšného pozdvížení se nade vše a touha uzurpovat si Boží místo v nebeské svatyni nám připomíná činnost „malého rohu“ v Da 8. Touha vyvýšit se nad Boha a měřit se s Nejvyšším nás odkazuje k textům o satanovi v Iz 14 a Ez 28; stejně tak zde vidíme podobu s rouhající se mocností v Da 11,36–39. Tento popis „člověka bezzákonnosti“ nás tedy odkazuje na působení jak samotného satana, tak i jeho pozemských spolupracovníků v průběhu křesťanských dějin.

Aplikace

Pavel v našem textu hovoří o událostech, které svým způsobem ovlivní a zasáhnou celý svět. Jakým způsobem se ale může něco z charakteristiky „člověka bezzákonnosti“ projevat i v mém osobním životě?

Ten, který brání nepravosti

⁵Nevzpomínáte si, že jsem vám to říkal, ještě když jsem byl u vás? ⁶Víte přece, co zatím brání tomu, aby se ukázal dříve, než přijde jeho čas. ⁷Ta nepravost již působí, ale jen skrytě, dokud nebude odstraněn z cesty ten, kdo tomu brání. (2Te 2,5–7; ČEP)

⁵Nevzpomínáte si, že jsem vám toto říkal, ještě když jsem byl u vás? ⁶Také víte, co ho nyní zdržuje, aby byl zjeven až ve svůj čas. ⁷Neboť tajemství této bezzákonnosti již působí; jen čeká, dokud ten, kdo je nyní zdržuje, nebude z prostředku vzat. (2Te 2,5–7; ČSP)

Osobní studium

Pokud tyto verše spojíme s těmi předchozími, uvidíme, že nám Pavel nastiňuje tři období dějin – od jeho dnů až do konce. Poslední období začíná druhým příchodem Ježíše. Předtím se ukáže a projeví člověk bezzákonnosti (2Te 2,3.8) Ale tomu všemu bude ještě předcházet doba „tajemství“ a zdržování (2Te 2,6.7).

I když bychom rádi plně porozuměli tomu, co zde Pavel říká, zdá se, že máme před sebou stále ještě řadu otazníků. Pro sílu, která zdržuje a brání bezzákonnosti, je v 6. verši použit střední rod (to, co zdržuje či brání), v 7. verši rod mužský (ten, který brání). „Bezzákonný“ je v 8. verši v mužském rodu, zatímco 7. verš hovoří ve středním rodu o „tajemství bezzákonnosti“. Stejně tak není z původního textu zcela jasné, zda moc, která bezzákonnosti brání, bude odstraněna z cesty, nebo z ní sama ustoupí.

Kdo je tedy tím, kdo brání bezzákonnost a brání jí? Zdá se, že již působí v Pavlových dnech, stojí na straně Božího zákona (brání bezzákonnosti, v. 7) a je dostatečně silný na to, aby zabránil satanovu dílu (v. 8).

Z novozákonních textů vyplývá, že události doby konce navazují na závěrečné hlásání evangelia (např. Mt 24,14; Mk 13,10; Zj 14,6.7). V tom případě by bylo možné, že je to sám Bůh, který podle Pavla zdržuje určité události a působení bezzákonnosti, aby každý mohl slyšet poselství evangelia.

Zjevení antikrista

⁸A potom bude zjeven ten Bezzákonný, kterého Pán Ježíš odstraní dechem svých úst a zahladí jej i jeho skutky jasným zjevením svého příchodu. ⁹Příchod Bezzákonného je podle působení Satana se vši mocí, znameními a lživými zázraky ¹⁰a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kteří hynou, protože nepřijali lásku k pravdě, aby byli zachráněni. (2Te 2,8–10; ČSP)

Osobní studium

O člověku hříchu (bezzákonnosti) byla řeč již v 2Te 2,3.4. V průběhu křesťanských dějin znevažoval význam Božího zákona a nárokoval si moc náležející jen Kristu. V pasážích, jako je Da 7,20–25 (malý roh) a Zj 13,1–7 (šelma z moře), se tímto jednáním vyznačuje moc, která působí v období po pádu Římské říše a spojuje v sobě náboženskou i světskou moc, díky níž pronásleduje Boží svaté. Jedinou mocí, která by odpovídala tomuto prorockému popisu, může být papežství. Mnoho vykladačů už v dějinách označovalo tuto instituci za antikrista. (Je zajímavé, že se většina protestantů od této interpretace odklonila až v posledních dvou staletích, což je ve světle našeho chápání událostí doby konce velmi zajímavé zjištění.) Toto ztotožnění „člověka bezzákonnosti“ z 2Te 2 s papežstvím odpovídá použití mužského rodu (osoba, představitel) a zároveň rodu středního (systém, moc, instituce).

Zmínka o „tajemství této bezzákonnosti“ ve verši 7 vystihuje podstatu jeho působení. Ke konci dějin této země, před Ježíšovým návratem, se toto spíše „utajené“ působení projeví ve světovém měřítku otevřenou opozicí vůči Bohu, jeho autoritě a zákonu. Zdá se tedy, že papežství bude hrát ještě významnou roli v událostech doby konce.

Dnešní pasáž nám dává nahlédnout i do „zákulisi“ pozemských událostí a upozorňuje nás na největšího „antikrista“, který stojí v pozadí všeho. Je to satan, jenž je původcem všech klamů doby konce. Blížící se Ježíšův návrat jej vyprovokuje k závěrečnému zoufalému pokusu zmařit Kristovo dílo. Objeví se ve viditelné podobě, aby napodoboval Ježíšovo pozemské dílo (viz Sk 2,22; více v lekci na pátek). Prostřednictvím falešných zázraků se pokusí odvést pozornost lidí od evangelia (poselství o životě, smrti a vzkříšení Ježíše) i od jeho druhého příchodu.

Aplikace

Jak rozumíš zmínku o tom, že ti, kteří byli svedeni satanským působením, „nepřijali lásku k pravdě“ (v. 10)? Jakou roli pro tebe v křesťanství hraje láska? Co pro tebe znamená pravda? Jak je možné obojí spojit?

Pravda a lež

¹⁰...a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kteří hynou, protože nepřijali lásku k pravdě, aby byli zachráněni. ¹¹Proto na ně Bůh posílá mocné působení bludu, aby uvěřili lži ¹²a aby všichni, kdo neuvěřili pravdě, ale našli zalíbení v nepravosti, byli tak odsouzeni. (2Te 2,10–12; ČSP)

Osobní studium

Pro mnohé lidi je verš 11 velmi obtížný. Pavel zde naprosto otevřeně říká, že „Bůh posílá mocné působení bludu, aby uvěřili lži“ (2Te 2,11; ČSP). Bezprostřední reakcí někdy bývají otázky: „Jak může Bůh pravdy poslat na lidi působení bludu? Je možné, aby Bůh jednal podobně jako satan v době konce?“ (Srov. 2Te 2,11 a 2Te 2,9).

V dnešní pasáži máme možnost nahlédnout do velkého sporu mezi Kristem a satanem, který se dotýká hlubších problémů, než jen událostí pozemských dějin. Satan obvinil Boha z toho, že je nelaskavým, krutým vládcem, který klame své stvoření. V období závěrečné krize planety Země Bůh „posílá“ klam na bezbožné. Ne však proto, že by sám klamal, ale proto, že umožňuje lidem rozhodnout se, zda chtějí stát na straně lži, anebo na straně pravdy a poté nést následky svého vlastního rozhodnutí (2Te 2,12). Sklízí tak jen důsledky svého špatného jednání. Události doby konce tak umožní, aby se projevila skutečná povaha satana i jeho následovníků.

Blud a klam mají svůj původ v tom, že lidé odmítají Kristovo evangelium. Podle verše 10 odmítní bezbožní přijmout lásku k pravdě. V pozadí těchto textů je možné vnímat Kristovu nabídku spasení, jak ji představuje evangelium. Papežství však v dějinách svým učením a jednáním zatemnilo a zkreslilo obraz evangelia. Toto dílo pokračuje dál až do doby, kdy bude odhaleno v celé své hrůznosti (2Te 2,8–12). Závěrečné hlásání evangelia (Mt 24,14; Zj 14,6.7) tak tvoří logický kontext pro závěrečný soud i pro velký klam.

V závěru dějin této planety to nebudou v prvé řadě politické události, které zásadně ovlivní lidská rozhodování, ale hlásání evangelia Ježíše Krista, které jasně rozliší dobro od zla. Antikrist projeví svůj skutečný charakter a zdeformuje v očích lidstva život, smrt a nebeskou vládu Pána Ježíše. Všechny ostatní postavy tohoto velkého dramatu hrají už jen vedlejší role.

Aplikace

Co je podle 2Te 2,12 hlavním důvodem, proč lidé nepřijímají pravdu? Prožil jsi něco takového i ve svém vlastním životě? Může hrozit „zalíbení v nepravosti“ také tobě, který se považuješ za křesťana? Jsi ještě ochotný hledat v životě „pravdu“?

Podněty k zamyšlení

„Apoštol Pavel varoval církev, aby neočekávala příchod Ježíše Krista za jeho života. Ten den ‚nenastane‘, napsal, ‚dokud nedojde ke vzpouře proti Bohu a neobjeví se člověk nepravosti‘ (2Te 2,3). Teprve po velkém odpadnutí a dlouhém období vlády ‚člověka nepravosti‘ můžeme očekávat příchod Pána. ‚Člověk nepravosti‘, nazývaný také ‚tajemství nepravosti‘, ‚syn zatracení‘ a ‚ten hříšný‘, představuje papežství, které – jak předpověděla proroctví – mělo vládnout 1 260 let.“ (GC 356.356; VDV 237.238)

„Vrcholným činem velkého podvodného dramatu bude satanovo napodobení Ježíše Krista. (...) Laskavým hlasem zopakuje některé z pravd, které kdysi vyslovil Spasitel, bude uzdravovat lidské nemoci a pak bude lidem tvrdit, že změnil sobotu na neděli, a bude všem přikazovat, aby světili den, kterému on poželhal. (...) Pouze lidé, kteří opravdově studují Písmo a zamilovali si pravdu, budou chráněni před velkým klamem, který ohrozí celý svět.“ (GC 624.625; VDV 403.404)

„Při zvěstování poselství se vyhýbejme osobním útokům na jiné církve, včetně církve římskokatolické. Boží andělé vidí v různých denominacích mnohé, kteří mohou být s velkou dávkou obezřetnosti osloveni. Budme tedy velmi opatrní v našem vyjadřování. (...) Existují témata, u nichž je nejlépe mlčet. Mnozí lidé byli svedeni. Hovořme o pravdě v duchu a výrazech lásky.“ (EV 576)

Otázky k rozhovoru:

- 1. Mnozí se dnes domnívají, že se instituce papežství změnila, a do jisté míry mají pravdu. Svou rolí a učením si však stále nárokuje to, co náleží pouze Kristu a co on udělal pro nás. Je tedy pořád mocí, o níž hovoří proroctví. Jak můžeme i nadále stát za biblickým učením ohledně této moci, a zároveň jasně projevat křesťanskou lásku a takt?*
- 2. I v rámci církve adventistů se stále setkáváme s lidmi, kteří navrhují nová data závěrečných událostí, mají zcela jasné a detailní scénáře a rozvíjejí nejrůznější konspirační teorie. Jak na ně máme reagovat? Do jaké míry jsme ještě otevření tomu, abychom přijali nějaké nové světlo? Kde by ale měla být hranice, za kterou bychom neměli jít?*

Shrnutí

Jako reakci na nesprávné chápání tesalonických křesťanů ohledně Kristova návratu sepsal Pavel velmi cenné pojednání o tomto tématu. Nesmíme však zapomínat na to, že hlavním tématem, o které v posledních dnech půjde, nebude načasování či detailní znalost posledních událostí, ale to, na které straně velkého sporu se rozhodneme stát.

Věrná církev (2Te 2,13–3,18)

Základní verš

„Nuže tedy, bratří, stůjte pevně a držte se toho učení, které jsme vám odevzdali, ať už slovem nebo dopisem.“ (2Te 2,15)

Hlavní myšlenka

I když se můžeme držet mnoha krásných zaslíbení ohledně budoucnosti, stále ještě žijeme na zemi, kde vládne hřích, a stále musíme jako jednotlivci i církev čelit každodenním problémům a zápasům. Stejným způsobem prožívala svůj život i církev v Tesalonice.

Církev se v mnoha ohledech podobá rostlinám. Pokud rostliny nerostou, tak umírají. Jejich trvalý růst a proměna jsou součástí Božího plánu. Stejně tak umírá i církev, která se nemění a neroste. Ne každá změna je ale pozitivní. Některé životní změny nás mohou naopak odvést mimo cestu, po níž nás chtěl Bůh vést. Jako adventisté sedmého dne musíme být zvláště obezřetní, protože poselství, které chceme a máme světu nést, dnes nikdo jiný nehlásá! To není důvod k pýše či nadřazenosti, ale k uvědomění si velké zodpovědnosti, kterou máme jako celé společenství – laikové i duchovní.

Prostřednictvím svého zjevení a působením Ducha svatého vedl Bůh církev ke stále hlubšímu poznání jeho vůle. Vědomí Božího vedení v minulosti může církev bezpečně provést i zrádnými vodami různých změn. A právě tomuto tématu se věnují Pavlova závěrečná slova, která adresoval tesalonickým křesťanům.

Vyvolení ke spáse

¹³Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratři milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu, ¹⁴abyste měli účast na slávě našeho Pána Ježíše Krista; k tomu vás povolal naším evangeliem. ¹⁵Nuže tedy, bratři, stůjte pevně a držte se toho učení, které jsme vám odevzdali, ať už slovem nebo dopisem. ¹⁶Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, ¹⁷nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. (2Te 2,13–17)

Osobní studium

Jazyk této části nám připomíná modlitbu na začátku prvního listu do Tesaloniky. Zdá se, jako by se Pavel vracel do bodu, kde začínal, a tím vytvořil přirozený závěr obou svých dopisů. Vyjadřuje zde svůj zájem o to, aby věřící z Tesaloniky nesešli ze správné cesty, po níž se vydali.

Praktický život tesalonických křesťanů byl pro Pavla důkazem toho, že je Bůh „vyvolil ke spáse“. Přestože je spasení darem, v životě věřícího se realizuje prostřednictvím posvěcení Duchem a vírou v pravdu. Život křesťana je něčím víc než jen subjektivní zkušeností; je to život pevně zakotvený v pravdě.

A právě proto jde Pavlovi o to, aby se Tesaloničtí drželi toho, co je učil slovem či dopisem. Jako lidé máme tendenci po čase opouštět to, čeho jsme se dříve drželi. Právě proto potřebujeme neustálé připomínání a upevňování v naší víře – ať už při duchovním učení nebo kázání. V rané církvi hrála poměrně silnou roli ústní tradice. Její výhodou, ve srovnání s písemným záznamem, je menší riziko nezáměrného zkreslení. Tón hlasu, gesta a možnost případného vysvětlení zprostředkovávají poselství lépe než psaný text. Právě proto je forma kázání stále smysluplná a přínosná.

Písemná tradice má ovšem na druhé straně výhodu v tom, že u ní méně hrozí úmyslné překroucení ze strany těch, kteří by chtěli evangelium používat k vlastním záměrům. Psané slovo je bezpečnou a neměnnou normou, kterou lze poměřovat další učení a kázání. V novozákonní knize Skutky apoštolů můžeme číst o berojských křesťanech, kteří dokázali moudře spojit naslouchání mluvenému poselství s důkladným zkoumáním Písma (Sk 17,11).

Aplikace

Znovu si přečti dnešní biblickou pasáž. I dnes je kolem nás mnoho vlivů a sil, které se nás snaží odvrátit od pravdy. Přemýšlej nad tím, jak se tvůj duchovní život měnil v průběhu času. Můžeš v něm pozorovat spíše sestupnou nebo vzestupnou tendenci? Jaký směr nabírá tvůj život?

V bezpečí před nepřítelem

¹Nakonec, bratři, modlete se za nás, aby se Pánovo slovo rychle šířilo a bylo slaveno tak jako u vás² a abychom byli vysvobozeni od pobloudilých a zlých lidí; neboť ne všichni mají víru. ³Věrný je Pán, který vás upevní a ochrání od Zlého. ⁴Vždyť jsme o vás přesvědčeni v Pánu, že věci, které vám přikazujeme, činíte a budete činit. ⁵Kéž Pán uvede vaše srdce do Boží lásky a do Kristovy trpělivosti. (2Te 3,1–5; ČSP)

Osobní studium

Pavel začíná naši dnešní pasáž prosbou o modlitby (podobně jako v 1Te 5,25), aby se mohlo evangelium dále šířit. Žádá také modlitby za to, aby byl vysvobozen od zlých lidí (2Te 3,2). Tento výraz naznačuje, že zde naráží na konkrétní postavy, které čtenáři jeho dopisu znají.

Následně Pavel použije malou slovní hříčku (2Te 3,2,3). Ne všichni lidé mají „víru“ (důvěru, věnost k Bohu), ale Pán je „věrný“ (lze se na něj s vírou spolehnout). Tento věrný Pán nás dokáže ochránit před tím největším nepřítelem. Některé biblické překlady zde hovoří o ochraně „od zlého“ (např. ČEP nebo B21), což může budít dojem, že nás chce chránit před vším, co by mohlo být pro nás zlé a špatné. Řecký text zde ale používá mužský rod a člen, čímž specificky odkazuje na „toho, který je zlý“, tedy na satana. Proto např. Český studijní překlad používá pro zdůraznění této myšlenky velké písmeno: „*Věrný je Pán, který vás upevní a ochrání od Zlého.*“

Pro mnoho lidí (včetně křesťanů) je dnes představa skutečného satana naprosto směšná. Podle jejich mínění jde jen o mýtus, pozůstatek nevědeckých a pověřivých představ z minulosti. Domnívají se, že dobro a zlo jsou jen pojmy, kterými označujeme fungování principu příčiny a následku. Pro jiné jsou dobro a zlo jen kulturně podmíněné koncepty, které vycházejí z určitého prostředí, doby a místa.

Bible však jasně ukazuje na to, že satan je skutečnou bytostí. Paradoxně mu vyhovuje, že jej v některých částech světa považují za mýtus, případně si jej představují jako čerta s kopyty a ocasem. Takové karikatury vedou k tomu, že už pak nikdo nechce věřit, že by nějaká podobná bytost mohla existovat. A to je právě to, o čem jde.

Pavel počítá se satanovou existencí, ale připomíná dobrou zprávu, že i když je satan silnější než my, Pán je ještě silnější a v jeho rukou jsme v naprostém bezpečí.

V závěru této pasáže Pavel vyjadřuje plnou důvěru, že jeho přátelé v Tesalonice i nadále půjdou po správné cestě, a to i navzdory nepřátelství ze strany lidí a satana. Přeje jim, aby Pán vedl jejich srdce „do Boží lásky a do Kristovy trpělivosti“.

Aplikace

Pavlovy dopisy často přinášejí povzbuzení těm, kdo prožívají trápení, a hovoří s optimismem o víře, naději a jistotě. Prožíváš v současnosti období, kdy takové povzbuzení potřebuješ? Je někdo v tvé blízkosti, koho můžeš povzbudit?

Autorita Písma a tradice

“Přikazujeme vám, bratří, ve jménu Pána Ježíše Krista, abyste se stranili každého bratra, který vede zahálčivý život a nežije podle naučení, která jste od nás převzali. ⁷Sami přece víte, jak máte žít podle našeho příkladu. My jsme u vás nezháleli ⁸ani jsme nikoho nevyjídali, ale ve dne v noci jsme namáhavě pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž. ... ¹⁴Neuposlechneli někdo těchto slov, která vám píšeme, dejte mu znát, že k vám nepatří; tím bude zahánben. (2Te 3,6–8.14)

Osobní studium

V době pozemského působení Ježíše Krista ještě neexistoval Nový zákon. Bibli jeho současníků byly spisy, které dnes označujeme jako „Starý zákon“. Ale již tehdy Ježíšovi následovníci s poslušností přijímali jeho mluvená slova (Mt 7,24–27). I v následujících letech považovala církev Ježíšova slova a osobní příklad za závazné (1Te 4,15; Sk 20,35; 1K 11,23–26). Apoštolové pak byli Duchem svatým vedeni, aby dokázali tato Ježíšova slova a jeho činy správně interpretovat (J 15,26.27; 16,13–15). Ještě za života první generace křesťanů začaly být spisy apoštolů vnímány se stejnou autoritou jako poselství starozákonních proroků a byly označovány také jako „Písmo“ (2Pt 3,2.16).

Slovo „tradice“ nebylo v Pavlově době vnímáno negativně, protože většinou odkazovalo právě na připomínání poselství Ježíše a apoštolů. V tomto duchu měla „tradice“ stejnou autoritu jako Písmo.

V závěru svého druhého dopisu do Tesaloniky Pavel čtenářům nařizuje, aby žili „podle nařízení, která jste od nás převzali“ (v. 6). Slovo, které zde máme v českém textu přeloženo jako „nařízení“, zní v řeckém originále „*paradosis*“ a jeho běžný význam je „*tradice*“ (viz např. Mt 15,2.3.6; 1K 11,2). Součástí křesťanské „*tradice*“ nebyly pro tesalonické křesťany jen Pavlovy dopisy, ale také jeho slova a jednání, která měli následovat. Skutečnost, že Pavel právě v Tesalonice sám namáhavě pracoval, aby si zajistil obživu, neměla být chápána pouze jako demonstrace jeho upřímného zájmu o ně (1Te 2,9); měl to být příklad, křesťanská „*tradice*“, podle níž se měl řídit i jejich život.

Aplikace

Z dnešní pasáže je patrné, jak důležitou roli hrálo pro první křesťany Pavlovo praktické jednání. Přestože jeho poselství mělo svůj původ u Pána (Ga 1,1), nesnažil se nikdy přesvědčovat jen silou slov a argumentů, ale i svým osobním příkladem. Nalik se pravda, kterou věříš a sdílíš s ostatními, promítá do tvého života? Jakou „*tradici*“ představuješ a předáváš svým jednáním další generaci či lidem kolem sebe?

Kdo nechce pracovat, ať nejí!

⁹*Ne že bychom k tomu neměli právo, ale chtěli jsme vám sami sebe dát za příklad, abyste se jim řídili.* ¹⁰*Když jsme u vás byli, přikazovali jsme vám: Kdo nechce pracovat, ať nejí!* ¹¹*Ted' však slyšíme, že někteří mezi vámi vedou zahálčivý život, pořádně nepracují a pletou se do věcí, do kterých jim nic není.* ¹²*Takovým přikazujeme a vybízíme je ve jménu Pána Ježíše Krista, aby žili řádně a živili se vlastní prací. (2Te 3,9–12)*

Osobní studium

V těchto verších aplikuje Pavel „tradici“ svého vlastního jednání na specifickou situaci. Část členů tesalonského sboru vedla zahálčivý život. Pavel se o nich zmínil již ve svém prvním dopise (1Te 4,11.12; 5,14), kde je laskavě napomenul. Tentokrát se již ale vyjadřuje daleko silněji a tvrději.

Ve svém prvním dopise Pavel připomínal, že i když měl nárok na finanční podporu a zajištění, raději sám namáhavě pracoval, aby nebyl nikomu na obtíž (1Te 2,9). Dal tak svým sestrám a bratrům příklad lásky. Ve druhém listu však dodává, že tím dal zároveň i příklad toho, jak se má každý podle svých možností starat o naplnění svých potřeb (2Te 3,8). Svě jednání raději doplnil už tehdy o vysvětlující slova, aby nedošlo k nepochopení. Během svého krátkého pobytu v Tesalonice opakovaně zdůrazňoval (jak naznačuje imperfektní tvar použitého slovesa), že kdo nechce pracovat, nemá nárok na to, aby jej někdo živil.

Pavel se v této pasáži nestaví proti péči o ty, kdo jsou v nouzi a nedokážou se o sebe postarat. Vždyť i Ježíš sám nám dal silný příklad soucitu s těmi, které životní okolnosti přivedly do bída a bezmocnosti. Apoštol zde kritizuje ty, kteří se rozhodli zcela dobrovolně zahálet a namísto užitečné práce se pletli do věcí, po kterých jim nic není (2Te 3,11). Někteří z křesťanů si zkrátka oblíbili více pohodlí než život služby naplněný usilovnou prací. Možná trávili čas hlubokými rozpravami o teologii a o jednání druhých, namísto toho, aby se starali o vlastní zabezpečení. Pavel jim proto přikazuje „ve jménu Pána Ježíše Krista“, aby následovali jeho příkladu a teprve svým řádným životem si získali nárok na to, aby mohli učit druhé (2Te 3,12).

Aplikace

Někdy se nám může zdát překvapivé, že už první generace křesťanů musela řešit tolik problémů se svými členy. Neočekáváš někdy naivně od dnešní církve či od svého sboru, že bude společenstvím dokonalých? Neměli bychom se však spokojit jen s konstatováním, že žádné lidské společenství není dokonalé. Jak můžeme být s Boží pomocí těmi, kdo přinesou do slabého společenství něco pozitivního a posvěcujícího?

Láska a jasná pravidla

¹³Vy však, bratří, neochabujte v dobrém jednání. ¹⁴Neuposlechne-li někdo těchto slov, která vám píšeme, dejte mu znát, že k vám nepatří; tím bude zahanben. ¹⁵Ale nejednejte s ním jako s nepřítelem, nýbrž varujte ho jako bratra. (2Te 3,13–15)

Osobní studium

Otázka církevní disciplíny a jejího vyžadování je pro mnohé sbory velmi těžkou záležitostí. Častokrát má chybující člen ve sborovém shromáždění svou rodinu či velmi dobré přátele. Někteří z nich proto odmítají jakékoli kázeňské řešení problémů; jiní by zase velmi tvrdě postihovali sebemenší selhání. Jak tedy najít správný postoj k těm křesťanům, kteří nežijí podle Boží vůle?

Mt 18,15–17 nám představuje jasný a prostý postup. Prvním krokem má být osobní rozmluva s provinilým, rozhovor mezi čtyřma očima. Z kontextu je zřejmé, že záměrem tohoto rozhovoru by mělo být odpuštění a usmíření (Mt 18,21–35). V druhém kroku by měl ten, komu bylo ublíženo, s sebou přibrat jednoho nebo dva další, aby nedošlo k nedorozumění ohledně toho, co která strana vlastně říká. Teprve poté, co byly uskutečněny s opravdovou snahou první dva kroky, má se celý problém představit společenství církve (sboru). Pokud ani na výzvu církve tento člověk nezareaguje pokáním a nápravou, má být ostatním sestřám a bratrům „jako pohan nebo celník“ (Mt 18,17).

A tady leží problém. Co vlastně znamená, že máme s někým jednat jako s pohanem nebo celníkem? Nabízejí se dvě odlišné odpovědi. Na jedné straně mohl Ježíš své následovníky vyzvat, aby se těchto lidí stranili stejným způsobem, jakým se stranili Židé v jeho době pohanů a celníků. Na druhou stranu to může být výzva jednat s nimi tak, jak jednal Ježíš s pohany a celníky – tedy se soucitem a odpuštěním.

I po staletích máme stále problém s tím, jak moudře a správně aplikovat Ježíšovo nařízení (Mt 18) a Pavlovu výzvu, kterou napsal do Tesaloniky (2Te 3). Ani dva lidé nejsou zcela totožní. V některých případech se odpuštění dotkne srdce hříšníka tak výrazně, že jej přivede k lítosti a usmíření. Jindy dokáže člověk zareagovat jen na láskyplnou, ale jasnou a nesmlouvavou konfrontaci jeho jednání s pravidly a na následné důsledky svého nesprávného jednání. Právě proto v rámci Církve adventistů sedmého dne nemá Generální konference (nejvyšší administrativní orgán církve) právo nikoho vyloučit a zbavit členství. Tento citlivý proces lze moudře realizovat jen ve společenství sboru, který provinilého člena dobře zná.

Vyžadování pravidel ale nesmí být zneužíváno. Podle Pavlových slov ve verši 15 má být i s tím, kdo je církví napomínán, jednáno jako se členem rodiny. I ten, kdo zbloudil a zhřešil, je stále bratrem, „za nějž Kristus umřel“ (Ř 14,15; 1K 8,11).

Aplikace

Jaké zkušenosti máš s kázeňským řízením v církvi? Jak se tobě a tvému sboru daří udržovat rovnováhu mezi jasným odsouzením hříchu a přijetím hříšníka?

Podněty k zamyšlení

„Tesalonické věřící velmi znepokojovali lidé, kteří mezi nimi šířili fanatické myšlenky a učení. Někteří vedli zahálčivý život, pořádně nepracovali a pletli se do věcí, do kterých jim nic nebylo (viz 2Te 3,11). Sbor měl náležitou strukturu a byli ustanoveni členové, kteří sloužili jako kazatelé a diakoni. Někteří vzpurní svévolníci se však nechtěli podřídit těm, kdo měli v církvi vedoucí postavení.“ (AA 261; PNL 151)

„Pokud šlo o jeho obživu, nebyl Pavel ani v Tesalonice zcela odkázán jen na to, co si sám vydělal. Když později vzpomínal na své zážitky v tomto městě, v dopise Filipským vyjádřil vděčnost za dary, které od nich tehdy dostal: ‚Vždyť i do Tesaloniky víc než jednou jste mi poslali na mé potřeby.‘ (Fp 4,16) Přestože tuto pomoc přijal, usilovně se snažil, aby byl svou pílí příkladem pro Tesalonické, aby ho nikdo nemohl právem obvinít z chamtivosti. Také chtěl svým jednáním napomenout ty, kdo zastávali fanatické názory na tělesnou práci. (AA 348,349; PNL 200)

„Zvyk podporovat muže a ženy v jejich zahálce soukromými dary nebo církevními penězi tyto lidi jen utvrzuje v jejich hříšných zvycích. Takového jednání bychom se měli jednoznačně vyvarovat. Každý člověk by měl být vychován a vzdělán k nějaké praktické a užitečné práci. Všichni by měli ovládat nějaké řemeslo. Nemusí to být jen výroba stanů, ale jakýkoliv jiný obor; všichni by však měli být vedeni k tomu, aby svou tělesnou schránku zapojili do nějaké smysluplné činnosti. Bůh je pak připravený a ochotný rozmnožit schopnosti všech těch, kteří se budou vzdělávat v potřebných dovednostech.“ (7BC 912)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak se vám ve vašem společenství daří s vděčností stát za „starými pravdami“, a zároveň být nadále otevření novému poznání, které by vám mohl Bůh ještě nabídnout? Jak můžeme poznat, že „nové světlo“ je skutečně „světlem“ a ne klamem?*
2. *Jak bychom měli přistupovat k těm, kteří stále v církvi jen řeší problémy druhých a na něco si neustále stěžují? Jak zároveň citlivě vnímat hlasy, které upozorňují na skutečné a důležité problémy?*
3. *Pokuste se společně shrnout poselství obou Pavlových dopisů do Tesaloniky a formulovat, v čem jsou aktuální pro vaši dobu a situaci.*

Shrnutí

Dva dopisy, které apoštol Pavel adresoval do sboru v Tesalonice, jsou pro nás inspirací v tom, jak má žít církev v obtížných obdobích. I když žijeme v jiné době a prostředí, vyjádřené principy mají trvalou platnost, protože za nimi stojí věčný Bůh.

Použité zkratky

ČSP	Český studijní překlad
PBK	Překlad Bible kralické
B21	Bible, překlad 21. století
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary (1BC – svazek 1 atd.)

Díla Ellen Whiteové

Zkratka	Anglický název
AA	The Acts of the Apostles
COL	Christ's Object Lessons
DA	Desire of Ages
EV	Evangelism
GC	The Great Controversy
GW	Gospel Workers
MCP	Mind, Character and Personality (1MCP – svazek 1 atd.)
MH	The Ministry of Healing
SM	Selected Messages (1SM – svazek 1 atd.)
T	Testimonies (1T – svazek 1 atd.)

Zkratka	Český název
PNL	Poslové naděje a lásky
PM	Perly moudrosti
TV	Touha věků
VDV	Velké drama věků
ŽNP	Život naplněný pokojem

Sbírky ve 3. čtvrtletí 2012

Misijní sbírky

Sbírky sobotní školy ve třetím čtvrtletí 2012 jsou určeny na podporu práce v institucích a odděleních církve, které využívají letních měsíců k setkání, získávání nových zkušeností a upevňování dobrých vztahů. Jejich práce se soustřeďuje na děti, manželské páry a celé rodiny. V závěru čtvrtletí je podpora soustředěna na misijní činnost.

Dobré materiální zabezpečení, ale také kvalitní příprava vedoucích a jednotlivých pracovníků, je předpokladem dobré a úspěšné práce. Vyhledávání a školení ochotných lidí je důležitý prvek pro naplnění vizí a plánů církve. Naše děti, mladí lidé i manželé potřebují být nejen seznámeni s potřebnými informacemi, ale hlavně musí být získáni pro následování Ježíše.

Církev je misijně orientována a tím se osobní služba pro druhé dotýká každého z nás. Výzva ke sdílení víry a naděje v Ježíši Kristu je určena všem. Svou účastí ve sbírkách v sobotní škole podpoříme výše uvedené programy. Výnos sbírek bude z větší části odeslán na projekty mimo naši republiku, aby pomohly tam, kde je nedostatek finančních prostředků.

Na odvodech do světového misijního fondu se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2012 takto:

České a Moravskoslezské sdružení	100 %
Slovenské sdružení	85 %

Zůstatek je určen Slovenskému sdružení na podporu vlastních misijních projektů.

Sbírka 13. soboty

Finanční prostředky ze sbírky 13. soboty jsou určeny na podporu plánovaných projektů církve v jednotlivých částech světa.

Ve 3. čtvrtletí 2012 podporujeme Jihoafricko-Indickooceánskou divizi (SID) se sídlem Jihoafrické republiky.

Tuto divizi tvoří země: Angola, Botswana, Komory, Kerguelenské ostrovy, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauricius, Mosambik, Namibie, Réunion, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Seychely, Jižní Afrika, Svazijsko, Zambie, Zimbabwe, Ascension, Svatá Helena a Ostrovy Tristan da Cunha.

V oblasti je 2 583 692 členů naší církve, kteří se shromažďují v 8 231 sborech. Žije zde 164 195 000 obyvatel, což znamená, že na jednoho adventistu je zde 63 neadventistů.

Více informací naleznete postupně na www.casd.cz (aktuality-filmy ke stažení).

V roce 2012 všechna sdružení odvádějí pro tento účel 80 %. Ostatní prostředky jsou určeny na stavební projekty Českého sdružení.

Sbírka darů 13. soboty proběhne 29. září 2012.

Edvard Miškeř, hospodář Česko-Slovenské unie